Poštnina plačana v gotovini.

Leto XIV., štev. 205

Ljubljana, sobota 2. septembra 1933

Cena 2.— Din

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Šelenburgova ul. 3. — Tel. 3492, 2492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica št. 11. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št. 2. — Telefon št. 190.
Računi pri pošt. ček. zavodih: Ljubljana št. 11.842, Praga číslo 78.180, Wien št. 105.241.

JUTRO

Naročnina znaša mesečno Din 25.— Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo: Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Telefon 3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440. Celje, Strossmayerjeva ulica štev. 1. Telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Ob začetku šolskega leta

Zopet so oživele ulice naših mest. Začetek novega šolskega leta je priklical našo mladino. Studentje se vračajo zagorelih obrazov, izpočiti, okrepljeni z novim pogumom na delo. Z njimi pa prihaja armada novincev, ki prvič zapuščajo svoje domove in varno okrilje rodbinskega gnezda ter z negotovim korakom stopajo na višjo stopnjo svojega razvoja. Ti najmlajši še ne občutijo v polni meri teže sodobnega življenja, njihove oči še jasno gledajo bodočnosti nasproti, njih srca so polna veselih nad, v njih glavah se snujejo pogumni načrti. Posebno tem mladim junakom, ki usmerjajo svoj prvi korak v svet, naj velja naš pozdrav, njihovo pot spremljajo naše najboljše želje. Kdo more danes vedeti in prorokovati, kaj skriva zanje usoda za svojim zagrinjalom? Morda je baš novemu rodu, ki prestopi letos prvikrat prag srednjih šol, namenjeno, da bo oblikoval zgodovino, da bo prinesel ono obnovljenje in prerojenje, na katero čakamo mi in čakajo vsi narodi. Kot komaj dorasli otroci vstopajo letos v šolo, ki jo bodo zapustili kot dozoreli mladi možje. Med obema trenutkoma leži le kratka doba osmih let, doba setve in doba cvetja.

Težki časi mečejo svoje sence tudi na polje šole in vzgoje. Šolsko leto pričenjamo v znamenju omejitev. Vrata učiteljišč so odprta le neznatnemu številu novincev; šolnina, znana že iz lanskega leta, je ostala nespremenjena; sprejemni izpiti so se vršili po zahtevah strožjega izbora in poostrile so se določbe glede vsakodnevne vožnje dijakov iz zunanjih domov v šolo. Razumljivo je, da neposredno prizadeti vse te omejitve bridko občutijo in da je zlasti veliko razočaranje onih, katerim je odredba o učiteljiščih prekrižala življenjski načrt. Z vso dobrohotnostjo in polnim razumevanjem spremljamo prizadevanja, da se še v zadnjem trenutku omilijo novi ukrepi. Na drugi strani pa zopet ne moremo zapreti oči pred motivi, ki so vodili prosvetno upravo, da omeji že danes porazno število brezposelnih absolventov, za katere se tudi v bližnji bodočnosti ne obeta služba in kruh. Posebno za učiteljske šole uči izkušnja, da gojenci ne iščejo v njih v prvi vrsti splošne izobrazbe, marveč podlago za življenjski poklic in eksistenco.

Za naše gimnazije in realke to ne velja v enaki meri. Ti zavodi ne pripravljajo neposredno na poklic in so namenjeni višji izobrazbi, ki naj tvori podlago za akademsko vzgojo. Razmeroma malo abiturientov stopa v praktično službo, tudi jih je dovolj, ki obiskujejo srednjo šolo res zaradi višje izobrazbe. Vendar večina studentov tudi v teh zavodih misli na bodočo preskrbo. Zato si ne smemo skrivati težav današnje dobe in velike konkurence na vseh poljih, ki dopušča možnost uživanja sadov dolgoletnega truda le najsposobnejšim. Selekcija je neizbežna, saj jo vrši življenje samo z vso neizprosnostjo. Danes ni čas, da bi zadoščal formalno doseženi učni cilj, spričevala in diplome ne garantirajo še življenjske eksistence, kakor je to bilo njega dni. Bolje je torej za mladega človeka, da že v mladih letih, ko je nova orientacija še lažja, izbere novo življenjsko pot, ako nima dovolj sposobnosti in vztrajnosti za resno in težko duševno delo.

Želja po višji izobrazbi, ki vodi leto za letom toliko mladih ljudi v srednje šole, je za naš narod razveseljiva in častna. Posamezniki res morda ne bodo dosegli vsega, kar pričakujejo in jih morda čaka marsikatero razočaranje. Vsekakor pa ima za narodno celoto pomen in važnost, da se krog izobraženstva širi, da se dviga splošni inteligenčni in kulturni nivo. Studijska doba je kratka, ne obsega niti celega desetletja, vendar je dolga dovolj, da se v nji izvršijo in izpolnijo veliki dogodki in važne spremembe. Onim, ki so vstopili v srednje šole leta 1910., se ni moglo niti sanjati, da bo do njihove mature katastrofa svetovne vojne spremenilo lice Evrope, da bo postavila gospodarske in socialne razmere, vladajoče ob njihovih početkih, na glavo in v temelju spremenila življenjske predpogoje.

V času, ko se odpirajo letos šolska vrata, obhaja naš narod pet in dvajseto obletnico usodnih septembrskih dogodkov. Takrat, ko se je tuje nasilje nad našim narodom izživljalo v najbrutalnejših oblikah, ni mogel nikdo, bodisi mlad ali star, vedeti ali pričakovati, da bo že v kratkem desetletju dopolnjena naša nacionalna revolucija, da bo že v dobi, le malo daljši od one, ki je potrebna za pot od prve šole do mature, iz našega globokega ponižanja vzraslo naše narodno vstajenje.

Zgodovina zadnjih desetletij nas uči, da življenje posameznikov in narodov ne teče vedno po izvoženih tirih in da se razvoj ne vrši vedno počasi. Kaj prinese današnji mladi generaciji bližnja bodočnost, nikdo ne ve. Potrebno je, da že mladi rod skrbi za vsestransko pripravljenost, ki mu bo omogočila vedno obvladati čas in trenutek. Leta studij so doba življenjske in duševne rasti, ko je treba zbirati in množiti sile za kasnejši boj.

Oni, ki stopajo letos v srednjo šolo, so bili rojeni že pod svobodnim krovom ter ne poznajo iz lastnega doživetja narodovega trpljenja one dobe, katere spomin letos obhajamo. Težko jim bo razumeti položaj in razmere, ki so bile naš delež, ko smo živeli v tuji oblasti. Tu morata posredovati rodbina in šola; skrbeti morata, da zgodovina našega suženjstva ne zapade pozabljenju. Ne iz nagibov sovraštva ali narodne nestrpnosti, marveč ker je treba, da pozna mladi rod zgodovino zadnjih desetletij, ki je morda najvažnejše poglavje našega nacionalnega razvoja, da bo znal ceniti narodno svobodo po zaslušenju in da se bo zavedal, kako težko je bila pridobljena. Spoznati pa se bo mladina tudi naučila, da so le domovinska ljubezen prednikov, njihovo zaupanje v lastno moč in vera v moč narodne sloge in jugoslovenskega edinstva ohranili naše narodno življenje in nas privedli v svobodno zedinjeno Jugoslavijo.

Bolj kakor umstveni razvoj in izpopolnitev znanja je važna vzgoja srca in značaja. Šola mora vzgajati v plemenitem nacionalnem duhu resno, zavedno in ponosno inteligenčno generacijo, ki bo mogla in hotela v polni meri storiti svojo dolžnost napram narodni skupnosti, ko bo stala v delu ali borbi v prvih vrstah.

V tem znamenju pozdravljamo mladi rod, našo bodočo inteligenčno reprezentanco, sedaj ob začetku šolskega leta, ko nastopa svojo novo pot. Vidimo v nji upanje naše bodočnosti in jamstvo našega nacionalnega obstanka. Pozdravljamo našo mladino z vsem zaupanjem in z vero, da nas ne bo varala ali razočarala.

Hitler proglaša teror za edino sredstvo nove nemške politike

Poslanica „Führerja“ nürnberškemu kongresu je prava vojna napoved civilizaciji in človečanstvu — Razen hitlerizma ne sme biti nič drugega

Nürnberg, 1. septembra. AA. Davi se je začel s svečano otvoritvijo kongres narodne socialistične stranke v navzočnosti Hitlerja.

Pred otvoritvijo kongresa so priredili svečan sprejem zastopnikom nemških in tujih listov, ki so nato korporativno odšli v kongresno dvorano, kjer se je zbralo okrog 30.000 ljudi. Za častne goste je bila pripravljena posebna tribuna.

Kadilo Mussoliniju

Kongres je ob 10. otvoril **Hess**, prvi pomočnik voditelja stranke, z nagovorom, v katerem je pozdravil kongresiste in goste, med temi pa še posebej delegata fašistične stranke. V navzočnosti odposlancev Mussolinija vidi Hess nov dokaz prijateljskega razmerja, ki vlada med italijanskim in nemškim narodnim pokretom. Nato je pozval vse navzoče, naj vstanejo v počastitev spomina mrtvih. Na kratko je izpregovoril tudi stotnik Roehm, šef generalnega štaba napadalnih oddelkov, ki se je spomnil hitlerjevskih miličnikov, ki so padli ali pa bili ranjeni v borbi za zmago hitlerizma.

Nato je Hess pozdravil še druge tuje goste in dejal, da si Nemčija želi miru, češ, da je njen edini namen, doseči »varnost pred državami, kjer še ne vlada zdravi čut«. Ob sklepu svojega govora je proslavljal Hitlerja, v katerem vidi poroka za končno zmago. Množica je pri teh besedah priredila Hitlerju burne ovacije.

Nato so pozdravili kongres posamezni predstavniki, nürnberški župan, predsednik krajevne organizacije in drugi. Med številnimi govorniki je nastopil tudi podtajnik italijanske fašistične stranke profesor **Marpicati**, ki je prinesel Hitlerju med burnimi ovacijami zborovalcev pozdrave duceja in italijanskega fašizma.

Hitlerjeva poslanica

Po pozdravnih govorih je stopil na govorniški oder notranji minister *Wagner*, prečital poslanico, ki jo je poslal kongresu »Führer« Adolf Hitler.

Četudi Hitler v svoji poslanici ni povedal nič novega in se skrbno izognil vsaki konkretnejši označbi nadaljnjega programa svojega režima, je bila njegova izjava nekoliko daljša kakor so bile prejšnje; toda po vsebini ni bogatejša. Ponosna pesem o zmagi se začenja kakor običajno z obračunom s svoječasnimi nasprotniki, predvsem z marksizmom, in ugotavlja nadalje, da je narodno-socialistična revolucija podjarmila državo izdajstva in krive prisege ter postavila na njeno mesto državo časti, zvestobe in dostojnosti.

V uvodu je Hitler očital nemškim nacionalističnim intelektualcem, da niso izprevideli pred prihodom narodnega socializma na vlado, da marksističnega režima ne morejo pobiti s »silami, ki so 50 let korak za korakom popuščale pred marksizmom ter naposled klaverno kapitulirale«. Nato je kancelar naglasil, da bo režim tudi v bodoče *pobijal sovražnika s terorjem, češ da so vsa druga sredstva jalova.* Omenil je, da pred tremi leti bavarska meščanska vlada narodnim socialistom ni dovolila, da bi priredili kongres v Nürnbergu, toda v tem mestu se bodo poslej, je poudaril Hitler, vršili vsi naši kongresi.

Nadalje je Hitler vnovič nastopil proti židom, češ, da so »kvas razkroja v življenju narodov« in povzročitelji gospodarske krize. Nato je prešel k razmeram tik pred prihodom narodnega socializma na vlado in dejal: »Letos so bili tedni, ko je le za prst manjkalo, da nismo zašli v boljševiški kaos. Fašizem si je zadal nalogo, da reši Italijo, narodni socializem pa da reši Nemčijo. Zato se bomo neusmiljeno borili proti klevetnikom odporne sile našega naroda.

Hitler je nato govoril o *potrebi vzgajanja ljudskih množic* in o socialnih problemih ter naglasil, da nima nihče več pravice sedeti prekrižanih rok in gledati, kako drugi zanj delajo. Govoril je tudi o brezposelnosti, toda skrbno se je izognil vsakemu konkretnemu podatku ali izjavi, kako misli njegov režim odpraviti brezposelnost. Potem se je obrnil *proti nemškim beguncem* v inozemstvu, ki bi hoteli, da bi »Nemčijo s strojnicami posekali na bojišču«. Tudi tem je napovedal neizprosno borbo do zadnjega moža.

Naposled je zopet *obsodil parlamentarizem* in izjavil, da je narodni socializem edino pravo zastopstvo volje nemškega naroda. Vlada bo, kakor doslej, stremela za tem, da učvrsti načelo avtoritete. Ob sklepu se je dotaknil tudi vprašanja *centralizacije države* in ostro obsodil sistem, ki je delil nacionalne sile. Narodni socialisti so bili odločeni, je naglasil, spoštovati tradicije raznih nemških dežel, niso pa več mogli gledati zlorabe federalizma. Nemška država sedaj ni več zgrajena na nemških deželah, temveč na vsem nemškem narodu in na narodno-socialistični stranki, ki obsega in združuje ves nemški narod. Odslej ne bodo več določali interesi in naziranja preteklosti, temveč interesi tretjega cesarstva. *Kot temeljne kamne tretjega cesarstva smatra Hitler narodno-socialistične napadalne oddelke, kajti Nemčija je narodna socialistična stranka.*

„Hitler uživa milost božjo“

Nürnberg, 1. septembra. Pred svečano otvoritvijo kongresa je imel šef tiskovnega urada hitlerjevske stranke Dietrich nagovor na nemške in inozemske poročevalce. Nato je orisal zgodovino boja narodne socialistične stranke proti republiki, ki je izšla iz weimarske ustave ter preganjanje prejšnjega režima proti hitlerjevcem. **Hvalil in povzdigoval je Hitlerja, ki je personifikacija novega gibanja in ki »uživa milost božjo«, češ, da še nikoli nobena kronana glava ni bila predmet tolikšnih navdušenih manifestacij kakor Hitler. Zato se more reči v tem primeru, da vera res premika gore, namreč vera v Hitlerja. Nemčije ne vlada ne cesar, ne kralj, ne tiran, temveč moč njegove osebnosti, vera v Hitlerja.**

Hitlerjevska organizacija inozemskih Nemcev

Nürnberg, 1. septembra. AA. O priliki kongresa narodne socialistične stranke se je vršil tudi sestanek Nemcev z tujine, na katerem je poročal vodja nemške hitlerjevske skupine na Kitajskem Hasenohrl o narodnem socializmu in germanstvu. Na sestanku so sklenili, da bo v bodoče vodil odsek narodne socialistične stranke za inozemske Nemce kot zastopnik Hitlerja Rudolf Hess.

Posredovanje Francije med Jugoslavijo in Bolgarijo

Kot predpogoj tesnejšega sodelovanja zahtevajo Bolgari revizijo mirovne pogodbe

Budimpešta, 1. sept. č. Veliko pozornost v vseh tukajšnjih političnih in diplomatskih krogih je vzbudilo poročilo sofijskega dopisnika tukajšnjega dnevnika »Ujnemzedeka«. Dopisnik se bavi v uvodu s potovanjem bolgarskega kralja Borisa v Pariz in London in spravlja njegovo potovanje v zvezo z nedavnimi razgovori, ki so se vršili v Sofiji in Varni ob priliki poseta bivšega francoskega ministrskega predsednika Herriota. Smatra, da je potovanje bolgarskega kralja v Pariz in London že posledica predlogov, ki jih je takrat stavil bolgarskim državnikom Herriot in se nanašajo v prvi vrsti na tesnejše sodelovanje med balkanskimi državami, predvsem pa na zbližanje med Italijo in Jugoslavijo.

Herriotu je bolgarski ministrski predsednik Mušanov izjavil, da je Bolgarija pripravljena izkoristiti vsako priliko za vzpostavitev prijateljskih odnošajev z Jugoslavijo in z Rumunijo, smatra pa, da je neobhodno potrebno upoštevati tudi razpoloženje bolgarskega naroda. Prvi korak k zbližanju mora biti korektura mej med Bolgarijo, Jugoslavijo in Rumunijo s primerno revizijo neuillske mirovne pogodbe.

Dopisnik »Ujnemzedeka« dostavlja dalje, da se ob priliki poseta Herriota pričeti razgovori sedaj v bolgarski prestolnici intenzivno nadaljujejo. V Sofiji se mudi že več dni ugleden francoski politik, ki se posvetuje z bolgarskimi politiki o vseh teh problemih. Iz vsega tega se da po mnenju omenjenega lista nedvomno sklepati, da je treba v bolgarski zunanji politiki v kratkem času pričakovati bistvene preorientacije.

Sofija, 1. sept. g. Politični krogi so prepričani, da ima pariški obisk kralja Borisa izrazito politično ozadje. V Parizu bivajoči socialno-demokratski poslanec Pastuhov izjavlja danes v tisku, da je obisk bolgarskega kralja v Parizu v zvezi z aktivnostjo francoske zunanje politike, ki hoče doseči z Bolgarijo sporazum glede raznih problemov na Balkanu, predvsem glede njenega razmerja do Jugoslavije.

V ostalem priznava bolgarski tisk, da se vrše v zadnjem času z obeh strani odkrita prizadevanja za tesnejše sodelovanje. Letošnje leto je bilo zabeleženih celo vrsto medsebojnih izletov raznih gospodarskih in političnih organizacij.

Londonska zbirka hitlerjevskih nasilstev

London, 1. septembra. s. Listi poročajo, da je danes izšla že ponovno napovedana rjava knjiga o Hitlerjevem terorju, ki jo je sestavil poseben odbor pod predsedstvom prof. Einsteina. »New Chronicle« in »Daily Herald« objavljata po tej knjigi podrobnosti o požaru v poslopju Reichstaga. V predgovoru, ki ga je napisal lord Marle, se naglaša, da ne gre za boj proti Hitlerjevemu fašizmu, niti za boj proti Nemčiji, temveč za resnično Nemčijo.

Izseljevanje židov iz Nemčije

Berlin, 1. septembra. AA. Vlada skuša pospešiti izselitev nemških židov v Palestino. V ta namen se je nemška državna banka te dni sporazumela z židovskimi organizacijami. Židje, ki se hočejo izseliti v Palestino, lahko položе pri nemški državni banki do 15.000 mark. Protivrednost dobe v Palestini iz izkupička tja iz Nemčije uvoženega blaga.

Herriotova misija v Rusiji

Francoski listi trdijo, da je Herriotu poverjena zaključitev vojaške zveze med Francijo in Rusijo

Pariz, 1. septembra č. Več današnjih listov se bavi s potovanjem bivšega ministrskega predsednika Herriota v Rusijo ter mu kljub oficielnim demantijem pripisujejo važno misijo. Listi namreč trdijo, da je Herriotu poverjena zaključitev vojaške zveze med Francijo in Rusijo. Z njeno sklenitvijo se bo začasno končal politični razvoj, ki ima svoj začetek s prihodom Hitlerja na oblast. Ne da se tajiti, poudarjajo listi, da je ruska armada na višku in se njena vojaška vrednost ne more podcenjevati. Ruska vojska je najmodernejše opremljena, izvrstno izvežbana ter razpolaga z ogromnim številom zelo sposobnih oficirjev in podoficirjev. Vojaška zveza med Francijo in Rusijo z Malo antanto ob boku bi torej predstavljala najboljše jamstvo pred vsakimi presenečenji s strani hitlerjevske Nemčije. Toda listi zahtevajo, da se prej reši vprašanje predvojnih ruskih dolgov, preden stopi Francija v tako tesno zveze s Sovjetsko Rusijo.

Varšava, 1. septembra. AA. »Ilustrovani Kurier Codzienny« komentira Herriotov obisk v Rusiji in nameravano potovanje letalskega ministra Cota v Rusijo ter pravi: »V zbližanju med Francijo in Sovjetsko Rusijo Poljski ni treba videti nikake grožnje, ker bo lahko igrala vlogo posredovalca, ki bo marsikatero nalogo znatno olajšala.«

Varšava, 1. septembra č. Na merodajnem mestu demantirajo vesti, ki so jih razširile zadnje dni nemške novinske agencije, češ, da bo v Varšavi skoraj podpisan vojaški sporazum med Poljsko in Jugoslavijo.

Oboroževanje Japonske

Japonska povečuje svojo mornarico z novimi podmornicami in brzimi vojnimi ladjami — Obsežna reorganizacija ameriške vojske na kopnem

London, 1. septembra. č. »Daily Herald« objavlja alarmantne vesti o vojnih pripravah Japonske. Japonska mrzlično povečuje svojo mornarico daleč iznad kvote, določene z londonskim in washingtonskim pomorskim sporazumom. Oboroževanje Japonske je koncentrirano zlasti na gradnjo podmornic in tako zvanih lovskih ladij. Podmornice se grade v ogromni količini. Sestavni deli za podmornice so deponirani v vseh japonskih lukah, da morejo v primeru potrebe v vsaki luki v par dneh montirati veliko število podmornic. Pri gradnji lovskih ladij gre za poseben tip podmornic, ki imajo po 600 ton in brzino 40 vozljev na uro. V japonskih pomorskih krogih nazivajo te ladje »morske volkove«, ker bodo izredno gibčne, hitre in opremljene z najmodernejšimi topovi. »Daily Herald« poziva angleško vlado, naj ne drži še dalje križem rok, ko vendar vidi, da se najhujša angleška konkurenta, Japonska in Amerika mrzlično oborožujeta.

Washington, 1. septembra. č. Senzacionalno je učinkovala vest, da je ameriški vojni minister Dern poleg programa za povečanje ameriške vojne mornarice pripravil tudi program za povečanje in modernizacijo vojske. Program določa izgradnjo raznih utrdb, zlasti pa moderniziranje topov, opreme, tankov itd. Stroški bi znašali 80 milijonov. Kakor povečanje mornarice se oficielno utemeljuje tudi povečanje oborožitve na kopnem z gospodarsko obnovo, češ, da bo na ta način domača industrija zaposlena. Objava tega programa pa je vznemirila vso javnost, ker vidi v tem pripravo za novo vojno, ki je zaradi napetosti z Japonsko ne izključujejo. V pomirjenje javnosti je danes izšel odlok predsednika Roosevelta, s katerim se izvršitev tega programa odgaja do zaključitve razorožitvene konference v Ženevi. Kljub temu zatrjujejo v političnih krogih, da se bo ta program izvršil ne glede na to, kako se bo končala ženevska konferenca.

Vojni dolgovi in razorožitev

Zedinjene države ne bodo več vezale ureditve vojnih dolgov z razorožitvenim problemom

Pariz, 1. septembra. AA. »Matin« poroča iz New Yorka, da je dobil Norman Davis, ki se je včeraj vkrcal za pot v Evropo, od Roosevelta nova navodila, ki bi utegnila docela izpremeniti sedanji mednarodni položaj, zlasti pa ureditev problema dolgov. **Norman Davis bo baje izjavil, da so se Zedinjene države odrekle tezi, po kateri je znižanje vojnih dolgov nemogoče brez istočasne omejitve oboroževanja.** Davis sam je prepričan, da v bodoče ne gre več vezati problema dolgov razorožitvenim problemom, ker je oba že sama zase zelo težko rešiti; če pa se povežeta, se stvar le še po nepotrebnem komplicira.

London, 1. septembra. AA. Po seji ministrskega sveta, ki bo prihodnji torek, bo tudi seja ministrskega odbora za razorožitev, čigar člani so predsednik vlade Macdonald, zunanji minister sir Simon, vojni minister lord Hailsham, letalski minister Londonderry, sir Bolton Eyres Monsell in sir Philip Cunliffe Lister. Kakor znano, se bo predsedništvo razorožitvene konference sestalo 9. oktobra, dotlej pa se bodo vršili razgovori zastopnikov angleške vlade in drugih vlad. **Vodja ameriške delegacije na razorožitveni konferenci Norman Davis, ki je pravkar na potu iz Zedinjenih držav v Evropo, je novinarjem izjavil, da ameriška vlada ne bo več vezala razorožitvenega vprašanja z vprašanjem vojnih dolgov. Tudi osebno je za ločitev teh vprašanj, ker je vsako že samo po sebi zaokroženo in tvori enoto zase. Razorožitev smatra za svojega otroka, za katerega noče, da bi bilo tepeno.** Norman Davis bo prispel v London prihodnji teden.

Hitlerjevski val v Švici

Pod vplivom iz Nemčije in Italije so se začeli med mladino pokreti, naperjeni proti demokraciji in drugim osnovam samostojne Švice

Curih, 31. avgusta.

Starodavna Švica si je sredi evropskega vrvenja znala ustvariti svoje lastno individualno življenje, ki si ga je ohranila tudi v času, ko je vso Evropo okrog nje pretresal krvavi konflikt. Takrat, ko so si stali Nemci, Francozi in Italijani nasproti oboroženi do zob, so njihovi rojaki v svoji alpski domovini živeli kakor na otoku blaženih sredi razburkanega morja menarodnega sovraštva. Za Švicarje je bilo narodnostno vprašanje davno rešeno, njihova politična nacija je obsegala različne rase, jezike in kulture v eno celoto, v čvrsto državno edinstvo brez hegemonije in supremacije naroda nad narodom, brez želje po njih. Skupna usoda, skupna borba za svobodo je izoblikovala posebno švicarsko individualnost, ki ni bila pristopna za medsebojna trenja, kakor so n. pr. rušila staro Avstrijo. S konservativnostjo, ki je lastna gorskemu ljudstvu, so se Švicarji oklepali starih tradicij in so obdržali svoj historični red in svojo nedotakljivo svobodno domovino tudi v času povojnih pretresljajev, ki so temeljito preobrazili evropski kontinent vsaj v onih predelih, kjer je do nedavnega divjal orjaški vojni požar.

Kar pa ni zmogla vojna, niti prevratni kaos, to, kakor se zdi nastopa zdaj in ogroža švicarsko politično idilo. Sosedstvo dveh velikih držav, v katerih so se izvršile in se še vršijo težke notranje borbe, kjer v znamenju nacionalne obnove zmagovito prodira diktatorska avtokracija in ruši demokratske pridobitve, ni ostalo brez vpliva na miselnost nove švicarske generacije in pojavljajo se znamenja, ki ne obetajo mnogo dobrega za preizkušeno švicarsko demokracijo.

Politični pokreti pod zunanjim vplivom

Zunanji vplivi so v nemškem delu Švice ustvarili gibanje, ki zajema svoje ideje iz hitlerjevske nacionalne revolucije. Na jugu države pa se uveljavljajo vplivi italijanskega fašizma. Švicarsko politično življenje se je odigravalo doslej v okviru starih historičnih strank, ki so nastale brez vplivov od zunaj na osnovi domačih potreb in so odgovarjale posebnim razmeram, ki so se razvile v naravnem razvoju in so zajamčile nemoteno sožitje vkljub narodnostni, jezikovni in kulturni mnogoličnosti enotnega političnega naroda.

Fronte proti demokraciji

Poleg teh strank, ali prav za prav proti njim, so se razvile tako zvane fronte, ki sledijo tujim vzorom. V nemškem delu Švice je to gibanje val iz Nemčije in dobiva vedno več polja, zlasti med mladim svetom. Fronte ne priznavajo demokratskega režima in zahtevajo uvedbo izrednih sprememb v smeri avtokracije, poudarjajo nacionalni moment v nemškem smislu, ogrevajo se za nemško edinstvo in nimajo več smisla za historično neodvisnost in narodnostno strpnost, ki sta v Švici doslej veljali kot glavna dobrina. Značilno za izvor novega gibanja je forsiranje antisemitizma, ki zanj ravno v Švici, kjer židovstvo niti na merodajnih mestih v upravi, niti v bankarstvu in novinarstvu nima dominantne pozicije, ni nikake osnove. V gospodarskem oziru se ogreva nova struja za vezano gospodarstvo, kar tudi pomenja prelom z dosedanjimi ekonomsko-političnimi smernicami Švice..

Fronte niti na nemškem severu, niti v laško-francoskih kantonih nimajo take številčne moči, da bi mogle same izvesti ali izsiliti bistvene spremembe, toda dovolj je, da se novih idej oklepa mladina in odteguje obstoječim političnim grupam naraščaj. Če torej v sedanjem trenutku ni pričakovati radikalnih sprememb, postoji ta opasnost za bodočnost in zato vznemirja sedanje politične skupine, ki jim je pri srcu ohranitev preizkušenih političnih, gospodarskih ni socialnih razmer. Zato se opaža v starih strankah vseh smeri nagnjenje približati se stališču mladine in izvesti neizbežne novosti v svojem dosedanjem okviru. Zaradi tega se opažata v vseh taborih porast in razmah mlajših sil, ki se niso izločile iz partijskih okvirjev. Posebno se pozna vpliv mladine v radikalni stranki, katere vodstvo je v načelu pristalo celo na spremembo ustave. Seveda se vrše glede reformnega programa v notranjosti stranke borbe, in je vkljub volji za dalekosežne koncesije izključeno, da bi prodrle vse radikalne zahteve, — vredno je omeniti, da se med drugim zahteva celo uvedba starostne meje 65 let za politično aktivnost. Gotovo pa je, da je vprašanje ustavnih sprememb postavljeno na politični dnevni red in da je zamišljeno v smeri omejitve demokratskih principov.

Odpor proti Nemčiji

Vendar kljub vsemu prizadevanju »starih«, pritegniti mladino, ne izgleda, da bi se bilo posrečilo ustaviti ali vsaj omejiti gibanje in napredek novostrujarskih front. Njih politični pokret je deležen močnih simpatij in tudi dejanskih podpor iz Nemčije. Hitlerjevski tisk se živahno zavzema za stremljenja, ki so nemškemu narodnemu socializmu tako sorodna, in obravnava švicarska vprašanja s stališča, kakor da je nemška Švica interesna sfera tretjega cesarstva. S tem pa zadeva ob najobčutljivejšo točko konservativnih Švicarjev in ni čuda, da se oficielni politični krogi vedno bolj odmikajo od Nemčije in da rase v Švici neprijazno razpoloženje napram severni sosedi. Pojavlja se proces, ki je zelo podoben razvoju avstrijsko - nemških odnošajev in tudi v Švici se vidi vedno jasneje, da hitlerjevska imperialistična politika dosega efekt, ki je njenemu stremljenju baš nasproten. Ugledna »Neue Züricher Zeitung« govori naravnost o nacionalni nevarnosti, ki jo prinašajo zveze novostrujarskih front s činitelji izven švicarskih mej, in ki ogroža švicarsko nacionalno politično enoto. V podobnem smislu pišejo tudi ostala vodilna glasila in soglasno poudarjajo, da za tendence protidemokratske in neliberalne »Gleichschaltung« v Švici ni prostora. Poudarjanje velikonemškega nacionalnega stališča, reklamiranje Švice za bodočo skupnost tretjega cesarstva nasprotuje švicarski nacionalno-politični enotnosti in tvori neposredno nevarnost za državno svobodo in integriteto.

Če smo govorili o popuščanju vodilnih političnih krogov napram idejam mlade generacije, tega ni razumeti v smislu kake abdikacije sedanjih vodilnih krogov. Gre bolj za idejno razčiščenje in postavljanje smernic, kakor za konkretne efekte. Izpremenba konservativnih oblik in prilagoditev potrebam in razmeram časa se smatra za umestno in potrebno, vendar le v cilju da se ojači demokracija in se v naprej izločijo vsaka diktatorska stremljenja. Akoravno se možnost ustavnih sprememb v načelu ne odklanja, se vendar v merodajnih krogih važnejša od reform državne ureditve zdi reforma vzgoje javnega mnenja in ozdravljenje politične miselnosti od kvarne infekcije, ki prihaja od zunaj. Obnova v stoletjih preizkušene svobodoljubnosti bo uspešno premagala nevarnost, ki preti švicarski enotnosti in integriteti pod varljivim geslom »prebujene Helvecije«.

Kmetski praznik na Bledu

Pretekli teden so se pojavili po vsej dravski banovini zanimivi lepaki z lično vinjeto, delo našega priznanega umetnika v kmetskih motivih akademskega slikarja Maksima Gasparija. Vinjeta kaže v sredi Blejsko jezero, na levi strani se vračata kosec in grabljica s pravkar opravljenega dela na travniku, na desni pa prihajata kmečki fant in dekle v narodnih nošah na

Kmetski praznik na Bledu,

ki naj na Mali šmaren 8. septembra **združi** kmetsko ljudstvo od blizu in daleč na velikem vsakoletnem taboru na Bledu. Lepaki najavljajo podroben spored, iz katerega posnemamo glavne točke.

Dopoldne ob 9. bo na razstavnem prostoru v Zaki **razstava in premovanje gorenjske (pincgavske) goveje živine,** ki jo priredijo združene Kmetijske podružnice blejskega kota in o kateri bomo poročali še posebej. Ostalo dopoldne bodo udeleženci porabili lahko za vožnje s čolni po jezeru in na otok (poskrbljeno je za znižane cene), kakor tudi za izlete na Blejski grad.

Popoldne ob 1. uri (13.) se zbero narodne noše, okrašeni vozovi, skupine in konjeniki pred Blejskim domom, da ob 2. uri (14.) odkorakajo v **slavnostnem sprevodu** skozi Grad in Mlino mimo kraljevega dvorca Suvobora na slavnostni prostor v Zaki.

Po prihodu sprevoda v Zako ob pol 15. bo **javno kmetsko zborovanje,** na katerem bodo poročali gg. minister Ivan Pucelj, minister dr. Albert Kramer, ban dr. Drago Marušič in sreski poslanec Ivan Mohorič o političnem in gospodarskem položaju. Nato sledijo govori senatorjev in poslancev iz dravske in drugih banovin.

Po zaključku zborovanja ob 4. (16. uri) priredi jahalno in dirkalno društvo na Bledu **velike jesenske konjske dirke,** katerih program smo že objavili in ki obetajo letos zanimati najširšo publiko, ker bodo tekli v kasu in galopu prvovrstni konji predvsem dravske banovine. Pričakujejo pa se tudi prijave iz sosedne savske banovine.

Po dirkah bo **velika ljudska veselica** v zeleni Zaki, ki bo nudila udeležencem vso zabavo in razvedrilo. **Vstopnina** za razstavo, dirko in veselico je 4 Din, sedeži na tribuni pri dirki so po 10 Din. **Polovična vožnja** je dovoljena na ta način, da velja cel vozni listek v zvezi z legitimacijo, ki se bo dobila na veseličnem prostoru v Zaki, za brezplačen povratek.

Iz državne službe

Beograd, 1. septembra p. S kraljevim ukazom so napredovali za višja tehniška svetnika Oskar Juraj in Alojzij Hočevar pri banski upravi v Ljubljani in Viktor Piletić pri sreskem načelstvu v Ljubljani.

Carinjenje zaklane živine pri uvozu v Avstrijo

Beograd, 1. septembra. AA. Interesenti se opozarjajo, da se živina, ki se izvaža v Avstrijo, od 31. avgusta carini po dogovorjeni carinski postavki le s priloženim izkazilom, ki ga izda urad za nadzorstvo nad izvozom živine pri Zavodu za pospeševanje zunanje trgovine.

Liški »vstaši« pred sodiščem

Gospić, 1. septembra n. Pred tukajšnjim sodiščem je bil danes zaključen proces proti četrti skupini tako zvanih »liških vstašev«. Sodba bo objavljena jutri dopoldne.

Državna razredna loterija

Dne 30. avgusta so bili izžrebani naslednji večji dobitki:

Din 1.000 srečke št.: 4.401, 4.340, 4.468, 4.473, 5.942, 5.967, 5.996, 10.886, 22.772, 37.014, 37.020, 37.094, 37.095, 42.508, 45.745, 45.778, 51.571, 58.310, 58.352, 62.294.

Srečke za tekoče kolo so vse razprodane!

Zadružna hranilnica r. z. z o. z., Ljubljana, Sv. Petra c. 19

Vozne olajšave za udeležence ptujske proslave

Ministrstvo za promet je dovolilo vsem telovadcem Sokolom, ki se udeleže 25 letnice proslave septembrskih dogodkov v Ptuju, brezplačno vožnjo, ostalim Sokolom pa četrtinsko voznino po železnici. Vsem drugim udeležencem je dovoljena polovična voznina Olajšave so vezane z legitimacijo in znaki. Znaki stanejo za telovadce 5 Din, za Sokole netelovadce 7 Din in za ostale udeležence 10 Din.

Sestanki sreskih odborov Jugosl. nacionalne stranke

Sreski odbor JNS za kranjski srez je imel v četrtek pod predsedništvom župana g. Pirca plenarno sejo, katere so se udeležili poleg odbornikov tudi skoraj vsi župani kranjskega in tržiškega sodnega okraja; navzoči pa so bili tudi mnogi župani iz škofjeloškega okraja. Seji je prisostvoval generalni sekretar stranke g. minister dr. Kramer, ki je v obširnem poročilu razpravljal o tekočih političnih in gospodarskih vprašanjih ter zlasti o pripravah za predstoječe občinske volitve. Poročilo g. ministra je bilo sprejeto z enodušnim odobravanjem. V zanimivi diskusiji so govorili gg. župan A. Hafner, nar. poslanec Lončar, šol. upravitelj Lapajne in Baltazar, F. Dolenc, župana Jezeršek in Križnar, Vajsajzen, notar Šink, dr. Sajovic in dr. Soglasno so bili sprejeti sklepi, potrebni, da se zagotovi enotno taktično postopanje stranke v vseh občinah. Izvoljen je bil poseben akcijski odbor za izvršitev storjenih zaključkov. V akcijski odbor so bili izvoljeni gg. nar. posl. Lončar, notar Šink, Lokar, Križnar, Sirc, Baltazar in A. Hafner.

Včeraj se je vršila na Rakeku seja sreskega odbora JNS za logaški srez, katere se je poleg domačega poslanca g. dr. Rapeta udeležil tudi minister g. dr. Kramer. Zastopane so bile vse organizacije, deloma so bili prisotni tudi gg. župani. Sejo je vodil predsednik sreske organizacije g. dr. Pušenjak. Minister Kramer je podal obširno politično in gospodarsko poročilo. V več kakor triurni plodni debati so se oglasili mnogi govorniki, med njimi gg. Tavčar, Blažon, Škrbec, Lenarčič, Jerala, Naglič, ki so razpravljali o aktualnih krajevnih in splošnih vprašanjih. G. ministru je bilo izrečeno enodušno priznanje in sprejeti so bili soglasni sklepi o enotni taktiki stranke v logaškem srezu pri predstoječih občinskih volitvah. Sreski odbor je zavzel tudi svoje stališče napram vprašanju komasacije občin.

Znižana vožnja za sokolske svečanosti v Laškem

Beograd, 1. septembra. v. **Prometni minister je s svojim odlokom MS broj 19.472 z dne 1. septembra t. l. odobril znižano vožnjo za sokolske svečanosti povodom otvoritve Sokolskega doma v Laškem in sicer za Sokole-telovadce četrtinsko, za ostale udeležence pa polovično vožnjo. Popust velja samo za področje ljubljanske železniške direkcije.**

Kongres jugoslovenskih psihiatrov

Zagreb, 1. sept. n. V duševni bolnišnici na Stenjevcu se je vršil danes kongres jugoslovenskih psihiatrov. Goste je pozdravil upravnik bolnice dr. Herceg Po ogledu bolniških naprav se je pričelo zborovanje, ki ga je vodil dosedanji predsednik udruženja jugoslovenskih psihiatrov dr. Puljženko. Po rešitvi dnevnega reda so sledila predavanja. Za novega predsednika je bil izvoljen zagrebški univerzitetni profesor dr. Lopašić, v odboru pa je med drugimi asistent ljubljanske bolnice za duševne bolezni dr. Kamin.

Napredovanje profesorjev tehniške fakultete

Beograd, 1. septembra p. S kraljevim ukazom so napredovali v višjo skupino profesorji tehniške fakultete v Ljubljani inž. Ivan Vurnik, inž. Stojan Globočnik in Janez Žurga.

Sestanek sveta DN

Ženeva, 1. septembra. s. Svet Društva narodov se bo sestal dne 22. septembra, tri dni pred otvoritvijo letnega plenarnega zasedanja v Ženevi. Na doslej znanem dnevnem redu ni nobenega vprašanja, ki bi bilo popolnova novo ali izredno važno.

Angleško delavstvo proti diktaturi

London, 1. sept AA. Osrednji odbor angleških strokovnih organizacij je objavil poročilo o »diktaturah in strokovnem pokretu« ki bo predloženo strokovnemu kongresu v Brightonu prihodnji teden Poročilo navaja predvsem razne politične dogodke in naglaša, da je strokovni pokret proti vsaki obliki diktature, najsi pride od leve ali desne. Podrobno se bavi tudi z dogodki v Nemčiji in pojasnjuje način, kako je v Rusiji prišlo do diktature Angleške strokovne organizacije se bodo odločno uprle vsakemu poizkusu, ki bi hotel odstraniti parlament ali izpodkopati demokratične ustanove. Nato kritikuje poročilo konkretno delo angleške vlade in poudarja, da rešitve iz sedanjih stisk ni iskati v nobenem primeru v omejevanju javne svobode Osrednje glasilo angleške delavske stranke »Daily Herald« naznanja, da bo to poročilo otvorilo energično jesensko agitacijo v obrambo demokracije.

Gospodarska pogajanja Madžarske in Rumunije

Bukarešta, 1. septembra g. Madžarski gospodarski delegati so nadaljevali pogajanja z zastopniki rumunske vlade. »Universul« poroča, da so bili v teku tedna doseženi že ugodni rezultati.

Balkansko sodelovanje

Grški državniki o nalogah prihodnje balkanske konference in sodelovanju balkanskih držav

Atene, 1. septembra. AA. Na včerajšnji seji parlamenta je bivši predsednik vlade **Papanastasiu** govoril o velikem pomenu balkanskih konferenc, od katerih je prva zaključila svoja dela na zgodovinskih tleh delfijskega preročišča. Papanastasiu je nadalje govoril o načrtu sporazuma o nenapadanju in o mirnem reševanju sporov med balkanskimi državami, nato pa obrazložil dosedanje delo balkanskih konferenc glede gospodarskih vprašanj. Kot enega izmed prvih praktičnih uspehov je omenil carigrajski sestanek zastopnikov Grčije, Turčije in Bolgarije, ki se je zaključil s podpisom protokola o sodelovanju in o omejitvi medsebojne konkurence v trgovanju s tobakom. Gospodarska vprašanja bodo tvorila enega glavnih predmetov prihodnje (četrte) balkanske konference, ki se bo sestala v Solunu. Papanastasiju je naštel še druga vprašanja, ki bodo na dnevnem redu solunske konference, in dejal: Dosedanji razvoj odnošajev med balkanskimi državami nas je prepričal, da je pot, po kateri smo doslej hodili, najprimernejša za okrepitev miru. Naposled je prosil parlament, naj izrazi željo, da bi Grčija na četrti balkanski konferenci prevzela pobudo za končno izvedbo sklepov prejšnjih konferenc, tako da bi solunska konferenca pomenila novo etapo v delu za zbližanje balkanskih narodov in za okrepitev miru.

Nato so po vrsti govorili zastopniki posameznih strank, ki so vsi naglašali potrebo gospodarskega sodelovanja balkanskih narodov. K besedi se je končno oglasil tudi predsednik vlade **Tsaldaris,** ki je med drugim dejal:

Posamezne nacionalne skupine za balkansko konferenco so doslej pokazale mnogo plemenitega prizadevanja in uresničile že dosti dragocenih pridobitev Pakti, ki so jih predlagale, danes niso več pusta teorija, temveč so se njihovi predlogi po večini že v praksi izvedli Eden med njimi je novi poštni dogovor s Turčijo. Moja vlada je srečna, ker je mogla podpisati ta dogovor. Drugi praktični plod tega dela je razen ustanovitve medbalkanskega zavoda za tobak v Carigradu tudi dogovor, ki so ga med seboj sklenile Grčija, Bolgarija in Turčija o trgovanju s tobakom. Srečen sem, da ima Grčija priliko izkazati gostoljubnost odličnim zastopnikom balkanskih držav na solunski konferenci. Delo te konference bomo spremljali z veliko pozornostjo, ki je je vredna. Zato je vlada sklenila poslati na četrto balkansko konferenco svojega posebnega opazovalca. Ker se razgovori med posameznimi državami še vrše in ker o posameznih vprašanjih še ni bilo uradnih razgovorov med prizadetimi vladami, za sedaj še ne morem jasneje podati stališča grške vlade o posameznih vprašanjih razen o tistih, ki sem jih malo prej navedel. Zato pa lahko izrazim v imenu grške vlade željo, da bo balkanska konferenca tudi v bodoče hodila po potu, po katerem je hodila doslej, pogumno in v zavesti si svoje naloge, da bo delala za okrepitev miru, ki mu je posvečenih toliko plemenitih naporov. Prepričan sem, da se bo tudi grški parlament pridružil tem željam za uspeh začetega dela.

Izjavo predsednika vlade so v poslanskih klopeh in na galeriji pozdravili z burnim ploskanjem.

Angleška akcija v prid Avstriji

Anglija zahteva, naj se avstrijsko-nemški spor spravi pred Društvo narodov

Pariz, 1. septembra. AA. Kakor trdijo tukajšnji dobro poučeni krogi, je bil včerajšnji obisk svetnika britanskega poslaništva v Parizu Campbella pri zunanj. ministru Paulu Boncourju v tesni zvezi s hitlerjevsko akcijo v Avstriji, in z otvoritvijo konzulata v Inomostu, kjer je hitlerizem najbolj razvit. Zdi se, da je svetnik britanskega poslaništva opozoril Bocourja, da pripisuje Velika Britanija veliko pozornost avstrijsko - nemškemu sporu, ker je sklenila ustanoviti svoj generalni konzulat v Inomostu, ki je najbolj izpostavljen navalom s strani hitlerjevcev.

Nadalje je Campbell, kakor trdijo merodajni krogi, naglasil Boncourju, da je treba po britanskem mnenju avstrijsko-nemški spor brezpogojno spraviti pred svet Društva narodov, ki se bo sestal v Ženevi dne 22. t. m.

Pariz, 1. septembra. s. Snočnji skoro enourni razgovor angleškega odpravnika poslov v Parizu Campbella s francoskim zunanjim ministrom Boncourjem spravlja oficiozni »Petit Parisien« v zvezo z avstrijskim vprašanjem, predvsem pa z narodno-socialistično pustolovščino v zaporu v Inomostu. Več listov trdi, da se je z zadevo bavil tudi ministrski svet na svoji današnji seji. V zvezi s tem zahteva »Petit Parisien«, naj se neprestanim napadom in prestopkom narodnih socialistov proti Avstriji napravi enkrat za vselej konec. Vlade, ki so zainteresirane pri redu v Srednji Evropi, bodo morale slej ali prej energično poseči vmes. Sedaj bo avstrijska vlada s pristankom velesil lahko ojačila svoje policijske moči. Angleška vlada je svoj interes, ki ga ima pri razvoju nemško-avstrijskih odnošajev, podkrepila z ustanovitvijo angleškega konzulata v Inomostu, angleški tisk pa zahteva izrecno, da je treba spraviti nemško-avstrijsko zadevo na dnevni red septembrskega zasedanja sveta Društva narodov v Ženevi.

Nova ofenziva hitlerjevske propagande

Dunaj, 1. septembra AA. Radijska postaja v Monakovem je snoči zopet začela protiavstrijsko propagando. Narodno socialistični inspektor za Štajersko Fritz Knaus je govoril proti temu, da morajo vojaki in častniki nastopati proti svojim lastnim sodržavljanom. Zato se ne smemo čuditi, je nadaljeval, če zvesti vojaki prehajajo čez mejo v uniformi. To se ne more imenovati dezertacija. Kritiziral je tudi finančno politiko Dollfussove vlade, češ, da Avstrija ne bi mogla plačevati svojih nameščencev, če ne bi tiskala novih bankovcev. Obregnil se je ob čim dalje večje javne izdatke, ki jih ima Avstrija z vzdrževanjem nove milice. Svoj govor je zaključil z izjavo, da bi se nemški narod v Avstriji in z njim državni nameščenci čutili srečne in svobodne v narodno socialistični Avstriji, ki bo prišla, ker mora priti.

»Reichspost«, ki komentira govor Fritza Knausa, označuje kot lažnive njegove trditve, da vrši Avstrija inflacijsko politiko in da so celi oddelki zvezne vojske prešli v Nemčijo. Na koncu poziva prebivalstvo k energičnemu odporu, da si ohrani državno neodvisnost, govornika pa imenuje izdajalca domovine.

Italija ne bo izročila pobeglih hitlerjevcev

Rim, 1. septembra. AA. Doznavajo se nove podrobnosti o romantičnem begu Hoferja in njegovih treh tovarišev. Hoferja je avstrijski orožnik ranil s strelom iz puške v nogo. Moral je pustiti avtomobil na avstrijskih tleh in se mu je posrečilo peš priti čez mejo v Italijo, kjer pa so ga zapustile moči. Njegovi tovariši so šli v Bessanone in prosili tamkajšnjo policijo za pomoč. S podporo italijanskih oblasti so Hoferja nato prenesli v bessanonsko bolnišnico, kjer so ga davi operirali.

Medtem je prispela iz Inomosta brzojavka, naj Hoferja aretirajo, toda italijanske oblasti na brzojavko sploh niso odgovorile in so pustile begunce na svobodi. Če bi avstrijske oblasti zahtevale ekstradicijo, ji Italija ne bo ugodila, ker gre za političen zločin.

Hofer je izjavil, da bo odpotoval v Monakovo, kakor hitro se mu rana nekoliko zaceli.

London, 1. septembra. s. »Daily Telegraph« piše, da aretirani narodni socialisti ne bi mogli biti odvedeni iz Inomosta v bolj primernem trenutku kakor sedaj, ker so še bolj opravičili dovoljenje, ki ga je dobila avstrijska vlada, da sme ojačiti svojo vojsko za 8000 mož. To dovoljenje je nadaljnja manifestacija nevolje nasproti zunanjemu delovanju hitlerizma, ki jo deli ves civilizirani svet.

Starhembergova misija

Rim, 1. septembra. AA. Knez Starhemberg bo ostal v italijanski prestolici še nekaj dni, ker namerava podrobno proučiti organizacijo fašistične milice in uporabiti svoje bivanje v Italiji za proučitev preureditve avstrijskega Heimwehra, ki jo ima v načrtu. Ker obstoji več heimwehrovskih društev, od katerih se je vsako formiralo na lastno pest, hoče knez Starhemberg združiti vsa ta društva v močno organizacijo, ki naj bi prišla pod nadzorstvo države, podobno kakor je s fašistično milico.

Po umoru prof. Lessinga

Praga, 1. septembra. g. Dopoldne je bila izvršena sodna obdukcija trupla umorjenega prof. Lessinga, ki je prinesla senzacionalno razkritje. Sodna komisija je ugotovila, da so storilci streljali na dr. Lessinga iz dveh različnih revolverjev, ker so našli v možganih dva izstrelka različnih kalibrov.

Pogajanja Rumunije z inozemskimi upniki

Bukarešta, 1. septembra g. Rumunska vlada je sklenila poveriti ureditev spora z zunanjimi upniki zunanjemu ministru Titulescu, ki biva trenutno v Gasteinu. Titulescu bo baje potoval v Pariz in tamkaj nastopil kot posredovalec med rumunsko vlado in zunanjimi upniki. Vladi blizu stoječi krogi poudarjajo, da vlada ne bo izpremenila svojega stališča v vprašanju moratorija, in sicer tem manj, ker zunanji upniki niso pripravljeni pogajati se z vlado.

Epidemija spalne bolezni v Ameriki

St. Louis (Missouri), 1, sept. AA. Kakor poročajo, je spet podleglo 6 ljudi spalni bolezni. V zadnjih 24 urah je obolelo 36 ljudi za to epidemijo, ki se je prvotno pojavila le v predmestjih, sedaj se pa čim dalje bolj širi v mesto.

Strahovita nesreča pri razstreljevanju skal

Novo mesto, 1. septembra

Včeraj popoldne okrog 16. ure se je pripetila pri gradbi nove občinske ceste, ki vodi v Ragovo, strahovita nesreča. Delavec Fink Jože, star 50 let, doma iz Broda, je bil zaposlen v neposredni bližini Škedljeve hiše pri razstreljevanju skal. V neko živo skalo sta bila zavrtana dva naboja. Prvi je takoj eksplodiral, drugi pa je [illegible] no zatajil. Fink, ki se je hotel prepričati, kaj je temu vzrok, se je v svoji preveliki srčnosti približal naboju, ki pa se je tisti hip vžgal. Posledice so bile strašne. [illegible] ačni pritisk je vrgel nesrečnega Finka vsega zlitega s krvjo ob tla, kjer je ostal nepremičen. Nujno pozvani taksi, kamor so položili nezavestnega, je prepeljal ranjenca v bolnico usmiljenih bratov, kjer mu je bila nudena prva pomoč. V bolnici so ugotovili, da je ponesrečenec dobil hude poškodbe zlasti po vsem obr[illegible]u, kjer je ves obžgan. Zelo obžgani pa ima mož tudi obe roki. V veliki nevarnosti so tudi njegove oči, ki so od razstreljenih drobcev kamenja občutno prizadete.

Vremenska napoved

Zagrebška vremenska napoved za danes: Podnevi topleje, noči hladne, stanovitnejše. — Situacija včerajšnjega dne: Barometrski pritisk je v zadnjih 24 urah po vsej državi narasel za 2 mm, le v Primorju je padel za 1 do 2 mm.

Dunajska vremenska napoved za soboto: Pretežno oblačno, ponekod deževno. Toplotne razmere v bistvu nespremenjene.

Naši kraji in ljudje

Nj. Vel. kralj in kraljica v Poljanski dolini

Posetila sta Visoko in počastila spomin dr. Ivana Tavčarja

Poljane, 1. septembra.

Poljansko dolino sta včeraj popoldne počastila s svojim obiskom Nj. Vel. kralj in kraljica. Okrog 17. ure se je naglo razširila po Poljanah in bližnjih vaseh novica, da sta se na Visoko pripeljala dva elegantna avtomobila, v katerih je vladarska dvojica in njuno spremstvo. Pred dvorcem je visoka gosta sprejela gospa dvorna dama Franja Tavčarjeva, ki jima je po starem našem običaju postregla s kruhom in soljo ter jima obenem izročila ključe od doma. Po prisrčnem obojestranskem pozdravu sta si kralj in kraljica prav natančno ogledala dvorec. Zanimala sta se za vse podrobnosti, s posebno pažnjo pa sta razmotrivala v muzejski sobi predmete, ki spominjajo na pokojnega dr. Tavčarja. Tu sta se tudi vpisala v spominsko knjigo.

V spremstvu domačih sta se nato Nj. Vel. kralj in kraljica podala h grobnici dr. Ivana Tavčarja, kjer sta položila na grob dva krasna šopka. S tem sta najlepše počastila spomin našega velikega pisatelja.

Pod kostanji pred dvorcem, kjer je pokojni visoški gospodar zasnoval mnogo svojih leposlovnih in drugih načrtov, je bilo kraljevskemu paru postreženo z majhno zakusko. Po poldrugournem bivanju v tem idiličnem kraju, sta se visoka gosta prisrčno poslovila, pred odhodom pa sta še sprejela za spomin na Visoko šopek domačega cvetja, ki ga je kraljici z ljubkim nagovorom izročil majhni Tavčarjev vnuček Ivan-Jork. Ponovno sta kralj in kraljica izrazila svojo zadivljenost — in avtomobila sta oddrdrala skozi Poljansko dolino nazaj proti Bledu. Ljudstva se je že nabralo mnogo in je navdušeno pozdravljalo vladarsko dvojico.

Kraljevi lovi v Krmi

Dne 30. in 31. avgusta sta se vršila dva večja lova na divje koze v dvornem lovišču Krmi v Triglavskem pogorju. Prvega dne je bil zagon pod Rjavino. Zasedenih je bilo samo 8 stojišč in sicer na njih: Nj. Vel. kralj in kraljica, Nj. Vis. knez Pavle in njegov tast knez Nikolaj, dalje angleški poslanik minister Henderson, predsednik SLD dr. Lovrenčič, dr. Dundjerski in grof Bombelles. — Padlo je 6 gamsov.

Drugega dne se je vršil zagon v Debeli peči. Zasedenih je bilo samo 5 stojišč in na njih: Nj. Vel. kralj in kraljica z dvorno damo Švrljugovo, angleški poslanik Henderson in dr. Lovrenčič. — Padlo je 7 kosov in sicer samih zares dobrih gamsov.

Oba dneva je imel Nj. Vel. kralj obilo lovske sreče. Prvi dan je ustrelil prav močnega, 12letnega kozla, drugi dan pa 4, med temi enega, ki je bil še močnejši od prejšnjega dne. Nj. Vel. kraljica je ustrelila prvi dan enega, drugi dan pa dva dobra kozla. Dr. Lovrenčič je ustrelil enega starejšega kozla.

Pevsko društvo „Sava“ na Jesenicah

bo praznovalo danes in jutri svojo 25-letnico z velikim pevskim praznikom. Jubilej bodo počastila s številno udeležbo društva Hubadove pevske župe JPS. O delu in uspehih društva smo obširneje poročali v četrtek.

Kongres jugoslovenskih veterinarjev

Ljubljana, 1. septembra.

Na kongres veterinarjev, ki se bo vršil od sobote do ponedeljka v Ljubljani, je v teku današnjega dne prispelo že lepo število predstavnikov stanovske živinozdravniške organizacije in delegatov iz raznih krajev države. Razen predsednika Jugoslovenskega veterinarskega združenja veterinarja Milutina Geca iz Smedereva so se med drugimi pripeljali tudi načelnik veterinarskega oddelka v kmetijskem ministrstvu Anton Korošec, vseučiliški profesor Jaroslav Sakar iz Zagreba, ki je obenem predsednik zagrebške sekcije udruženja, več odličnih predavateljev zagrebške univerze in predsednikov sekcij drugih banovin. Na postaji sta goste sprejemala predsednik in tajnik ljubljanske sekcije, dr. Veble in dr. Kocjan, potem pa si je vsa družba ogledala veterinarski oddelek na velesejmu. Odlični gostje so se nadvse pohvalno izrazili o veterinarski razstavi, ki je v resnici najzgovornejši dokument solidnosti, delavnosti in dostojne znanstvene višine slovenskega živinozdravniškega stanu.

Popoldne se je glavni odbor udruženja z navzočnimi predsedniki sekcij pod predsedstvom g. Geca sestal v Kazini na seji, na kateri se je temeljito pretreslo vse obširno gradivo, ki ga bo moral obdelati kongres. Veterina je v našem narodnogospodarskem življenju eno najvažnejših in najtežjih vprašanj, toda niti v javni upravi niti med množicami občinstva doslej še ni našla tistega razumevanja, ki bi mu ga morali naši gospodarji in država izkazati. Znano je, da kužne bolezni med domačimi živalmi povzročajo v naši državi vsako leto milijardne škode. Samo v naši banovini je ta škoda cenjena letno na okrog 10 milijonov Din. Te številke jasno govorijo o tem, kako važno misijo vršijo veterinarji in kako nujno je, da jim gre pri izvrševanju njihove službe posameznik in država z vsemi silami na roko. — Upajmo, da bo ta kongres v Ljubljani povedel njihovo stanovsko organizacijo do novih, boljših zmag, ki ne bodo v nič manjšem interesu javnosti kakor v interesu javnosti kakor v interesu njihovega stanu.

Zvečer se je v Zvezdi vršil prijateljski sestanek, ki so ga slovenski veterinarji izrabili, da so navezali še tesnejše, prisrčnejše stike s tovariši z juga. V soboto ob pol 9. pa se v Zvezdi prične kongres. Odlične goste toplo pozdravljamo in želimo njihovemu delu polno uspehov.

Pri zapeki, motnjah pri prebavi, gorečici v želodcu, krvnih navalih, glavobolu, splošni slabosti vzemite zjutraj na tešče kozarec **»Franz Josefove« grenčice.** Po izkušnjah, nabranih na klinikah za notranje bolezni, je **»Franz Josefova«** grenčica izredno dobrodejno odvajalno sredstvo. **»Franz Josefova« voda** se dobi v vseh drogerijah, lekarnah in specerijskih trgovinah.

Ptujska CMD ob 25letnici septembrskih dogodkov

Ptuj, 1. septembra.

Nova doba v zgodovini je za ptujske Slovence nastopila, ko so si leta 1882. kupili svojo lastno streho, svoj Narodni dom, ki je tvoril takrat pravo narodno trdnjavo. Še bolj pa so se ukoreninili Slovenci, posebno s stiki na podeželju, ko so si ustanovili leta 1884. svoj lastni denarni zavod, sedanjo Posojilnico, ki se je nastanila v Narodnem domu. Ptuj se je takrat odel v slavnostno obleko, raz hiš so plapolale slovenske zastave, slavja so se udeležili meščani kakor tudi okoličani. Ko je bila tako slovenska trdnjava zasigurana, se je že naslednje leto, 27. decembra 1885. ustanovila moška podružnica CMD pod spretnim vodstvom odvetnika dr. Josipa Čučka. Od tega trenutka pa vse do današnjih dni ji pritiče odločilna beseda v vseh vprašanjih ptujskega narodnega obrambnega dela.

Seveda je CMD morala preko premnogih zaprek. Marsikateri Slovenec je v brezmejni zaslepljenosti zatajil svoj materinski jezik ter zašel v nemške vrste, med katere je prihajala podpora »Südmarke« in »Schulvereina«. S temi privrženci in priseljenci iz nemških krajev na avtohtonem slovenskem ozemlju je započela avstrijska vlada svojo velikopotezno delo sistematičnega raznarodovanja spodnještajerskih Slovencev. Avstrijska vlada si je postavila za to raznarodovanje svoje postojanke, predvsem Maribor, Celje in Ptuj, ki so širile nemško »kulturo« po zaslugi buržoazijske deželne večine po dravski in savski dolini in si nabrala kapital s slovenskimi žulji, da si zazidajo močno trdnjavo, v kateri bi zasužnjili vse Slovence. Toda stavba, ki nima močnih fundamentov, je zapisana smrti. Tako se je zrušila tudi ta trdnjava in na naši slovenski zemlji so ostali le spomeniki sramote, ki ne bodo nikdar zbrisani. Odpornost in zavednost na slovenskem ozemlju je zmagala in je nihče ne more več uničiti.

V letu 1908. so Lenart Vaupotič, dr. Karol Koderman, Vinko Šerona, Anton Kolarič, dr. Tomaž Horvat in dr. Josip Komljanec pripravili vse potrebno za glavno skupščino CMD, ki se je vršila 13. septembra. Po teh dogodkih se je v ptujskih vrstah pokazal dr. Fran Jurtela, najznačilnejši prvoboritelj iz dobe najhujših narodnostnih bojev za gospodarsko osamosvojitev ptujskih Slovencev, Haloz in Slovenskih goric. Dne 10. februarja 1909 je bil na občnem zboru CMD izvoljen za predsednika moške podružnice ter je vodil krmilo do svoje smrti 1926. Nadaljeval je njegovo delo pokojni dr. Tone Gosak, sin slovenske kmetije, ki je visoko dvignil nivô narodno-obrambne organizacije. Po njegovi smrti pa imamo dr. Mateja Senčarja, ki mirno in samozavestno upravlja čolnič naše CMD.

Tik pred ptujskimi dogodki se je ustanovila tudi ženska podružnica in to ob priliki, ko je Slovensko žensko društvo praznovalo svoj praznik, 10. avgusta 1908. Za predsednico je bila izvoljena vzorno zavedna ga. Valentina Kauklerjeva, ki je bila nato ob septembrskih dogodkih prva v ženskih vrstah brez strahu za posledice, ki so ji kot učiteljici mogle le škodovati. Vztrajala je na čelu ženske podružnice, dokler ni predsedstva prevzela ga. Mirka Fermevčeva, za njo Vida Horvatova, sedanja predsednica pa je gospa Štefka Jeršetova.

Ptujski podružnici in ljubljansko centralno organizacijo CMD so v izdatni meri in po ogromni večini podpirala vsa ptujska narodna društva, slovenske rodbine in neštevilni posamezniki. Dolžnost nas vseh je, da se ob spominu na septembrske dogodke, kjer je tekla tudi nedolžna kri, spominjamo s hvaležnostjo vseh onih, ki so vodili čolnič šolske družbe CMD v varno zavetje, v pristan svobodne Jugoslavije, a se danes ne nahajajo več med nami, da bi z nami vred proslavili dogodke ter se z nami vred radovali zlate svobode. Slava tim!

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

DANES PREMIERA
RAZKOŠNE OPERETE

ČARIČINA PODVEZA

v glavnih vlogah
LILIAN HARWEY
CONRAD VEIDT

Predstave ob 4., ¼8. in ¼10. uri
Danes nov Paramountov zvočni tednik.

Elitni kino Matica
Telefon 2124

Prekrasen je polet iz Ljubljane na Sušak

Ljubljana, 1. septembra.

Točno tako, kakor je bilo včeraj javljeno, da namreč poleti 1. t. m. prvi Potez iz Ljubljane na Sušak, se je zjutraj ob 7.15 dvignil v sinje višave drzni ptič s pilotom Striževskim in zastopniki tiska. Nad mestom in okolico je bila še rahla meglica, ki jo je v čudovitih svetlobnih refleksih solnce kmalu razpršilo in nastalo je jutro, da je bil svet videti z višine 1000, 1500 in 2000 metrov eno samo morje tako omamne lepote, da se je človek v njem povsem izgubil.

Motor je pel, rezal pot mimo Krima, preko Rakitniške planote, prostranih Blok in preko Prezida, bil je v petih minutah po startu že pred Cerkniškim jezerom v višini 1700 m in je kmalu nato dosegel divni Risnjak. Letel je 500 metrov nad njim. V daljavi se že zdaj pa zdaj zaleskeče morje, spodaj pa je nepregledno zeleno kraljestvo gozdov, valovitih, da je človeka strah te lepote, ki je kakor ukovana v nekaj nevidnega. Toda Kras že zmaguje, bližajo se goli, sivi vrhovi, tu pa tam divje goličave. Barve se prelivajo druga v drugo, v vseh mogočih odtenkih. Solnce sije, oblaki se razblinjajo — drzni ptič leti nad Grobničkim poljem proti morju. Sušak-Reka; pogled, vreden bogov. Reka se koplje v jutranjem solncu, Istra na desni in Bakarski bregovi na levi. Letalo pada v krogu, je nad morjem, propeler reže proti kopnemu — še nekaj lokov, pristanek. Ura je točno 7.45. Za vso dolgo pot, za katero potrebuje vlak 12 ur, je rabilo letalo le pol ure. Prav tako lep je bil povratek. Ni dvoma, da bo polet k morju, o katerem bomo še kaj povedali, zvabil iz Ljubljane ne samo tiste, ki morajo nujno po opravkih, marveč zlasti tudi ljubitelje očarljivih razgledov.

Samo malo potrpljenja in slišali boste najslavnejšega sodobnega pevca

JANA KIEPURO
v najboljšem filmu

PESEM ZATE

Otroci tihotapijo

Murska Sobota, 1. septembra

Zabranjeno prenašanje blaga pač noče ponehati ob naših mejah. Ne bomo naštevali številnih žrtev, ki so plačale z življenjem svojo lahkomiselnost. Dejstvo je le, da se še vedno najdejo ljudje, ki so slepi za vsa svarila. Posebno številni so primeri tihotapljenja živine, a le redko kateremu se posreči, da jo spravi preko meje. Največkrat ujamejo čuječi graničarji živinče, dočim gospodar odnese pete v noč. Številne so licitacije živine ob naših carinarnicah.

V zadnjem času pa ob mejah tihotapijo otroci. Starši pošiljajo otroke v sosedno državo, predvsem v Avstrijo, po različne predmete, predvsem po petrolej in vžigalice. Roditelji pač računajo s tem, da na otroka nihče ne bo streljal, če bo bežal, a kot mladoletnega ga tudi ne more zadeti kazen. Otrok je seveda pri tem nedolžen, saj dela po navodilih staršev. Oblasti naj baš te najstrožje kaznujejo, ki v svoji zaslepljenosti otroka pahnejo že v zgodnji mladosti na pot zločinstva. Če se tu ne bo poseglo z energično roko vmes, bo zrasla generacija tihotapcev, ki bo imela najboljšo šolo za seboj in bo delala oblastvom še mnogo neprilik.

Kaj je še izpovedal glavar tihotapske družbe

Kranj, 1. septembra.

Včerajšnje »Jutro« je obširno poročalo o aretaciji glavarja tihotapske družbe Ivana *Košnika*, ki je kot tretji »prijatelj« udeležen pri umoru posestnice Ivane Rakefove iz Tunjiške Mlake. Kakor nadaljnja preiskava kaže, je orožništvo z aretacijo Košnika, ki je po rodu iz Tržiča in po poklicu čevljarski pomočnik, dobilo v roke prav lep plen.

Z Avgustom Hafnerjem, ki je sedaj v mariborski kaznilnici, se je Košnik seznanil l. 1931., ko je bil zaradi tatvine zaprt v ljubljanskih zaporih. Kakor pripoveduje Košnik, sta se s Hafnerjem kmalu sprijateljila. In že tedaj sta jela kovati načrte za bodočnost. Hafner mu je pripovedoval, kako bosta nekoga iz njegove vasi, ki ima vedno dovolj denar, spravila v kraj. On da se prav nič ne boji in da mu ni nič hudo, če koga spravi s sveta, saj je tega navajen. Kako je umoril pokojno Ivano Rakefovo, mu je Hafner natančno opisal med potjo, ko sta se vračala proti domu; rekel je: »Zdaj sem se pa maščeval nad tem hudičem, ker sem bil zaradi nje toliko časa zaprt. Veš, ko sem stopil v sobo je ženska vprašala: Kdo je? — Da ne bi pričela vpiti, sem se naslonil na njo, jo začel daviti — in sem jo res zadavil...« Ta umor je bil izvršen med 2. in 3. uro zjutraj 28. aprila 1932.

V kolibi v Rotarjevi Jelši se je ob času Košnikove aretacije nahajala tudi njegova 75letna pomočnica in zaščitnica Katarina Jašovec, doma iz Srednje vasi. Aretirana je bila tudi ona in je priznala, da je Košniku nosila jesti in ga skrivala. Njena nezakonska hčerka Marija Kernova, ki je bila pred dnevi aretirana na kranjskem polju zaradi tihotapljenja saharina in vžigalic, je pa tudi priznala, da je bila v zvezi s Košnikom. Preiskava je dognala še mnogo zanimivih podrobnosti, ki jih pa mora zaenkrat prekiniti plašč preiskave. Košnik bo še danes z močno eskorto odgnan v ljubljanske sodne zapore.

Povsod isto mišljenje: pomaga zares!
Prhljaj izgine!
Lasje prenehajo izpadati!
Lasje spet rastejo!
Trilysin
BIOLOGIČNI TONIKUM ZA LASE

Pravico tudi kolesarjem!

Ljubljana, 1. septembra.

Uvideven kolesar, mislimo onega, ki ne goji kolesarstva zgolj kot sport, marveč se poslužuje kolesa iz nujne potrebe pri vsakdanji vožnji v pisarno, trgovino, šolo, mora novejše policijske omejitve in predpise — čeprav hudo prizadet — vendarle odobravati. Hodniki so za pešce, ostalo pa spada na cesto. O tem ni dvoma, saj velja to načelo tudi v vseh drugih modernih mestih. Toda upoštevanja vredno je dejstvo, da je kolesar na cesti brezdvomno najšibkejši. Zato mu gre prvenstvena zaščita.

Predvsem mora vsaj na mestnem področju odgovarjati cesta, da mu omogoči pri zmerni hitrosti in potrebni pazljivosti varno vožnjo zanj in za dragoceno kolo. V drugem pogledu pa mu gre zaščita na križiščih od strani poklicanih organov. Poglejte si Tyrševo cesto od prelaza do policijske odnosno mestne meje osobito pa do cerkve sv. Krištofa. Vožnja je celo ob lepem vremenu vseskozi življenjsko nevarna. Cesta je v naravnost brezupnem stanju. Poleg tega švigajo avtomobili z nezmanjšano brzino sem in tja in si vedno v nevarnosti, da te podrejo. V deževnem vremenu je pa vožnja s kolesi sploh nemogoča. Torej kam s kolesarji? Poglejmo si še prometnejša križišča! Voziš pravilno in zvoniš »enkrat« v primerni oddaljenosti pred križiščem. Nihče se za te ne zmeni. V naslednjem trenutku privozi od desne avto od leve drug kolesar, nazadnje pridrvi še kak avtomobil od zadaj, ki — kakor to prihaja v navado — daje signal tako pozno, da se pri najboljši volji ne moreš umakniti niti ustaviti. Pa si na tleh in seveda obenem tudi kriv, kajti medtem so vsi prav hitro izginili, ti pa pobiraš polomljeno kolo in ostanke svojih kosti.

Če smo plačali vsak svojo takso za kolo, bi bilo pričakovati, da se nam nudi varnost na cesti in takšna pota, ki bi bila uporabna. Predvsem pripravite ob Tyrševi cesti prepotrebni in že najavljeni pas za kolesarje! Ne potrebujemo več ko tričetrt metra širine. Kocke do cerkve je treba le obrniti, da se ne bomo polomili ali kar izgubili v sedanjih jamah, od cerkve dalje pa bi kar zadostovalo, da odmerjeni prostor zvaljate, pa bomo več ko zadovoljni. Pač pa bi moral ta skromen pas služiti izključno le za kolesarje, a strogo prepovedati bi bilo vožnjo po pasu vsem ostalim. Prestopke kaznujte vsaj tako strogo kakor one kolesarje, ki ne poznajo discipline. Glede križišč pa bi vendarle kazalo, dajati od strani varnostnih organov znamenja tudi kolesarju, ali more križišče nemoteno prevoziti ali naj se ustavi, kar je sploh povsod v navadi, kjer imajo kolikor toliko s prometom opravka. Prizadeti izza Bežigrada.

KULTURNI PREGLED

Claude Farrère: „Opij“

Založba »Evalit«, ki je izdala letos že lepo vrsto dobrih in zanimivih knjig, nas je pred kratkim presenetila z novim, odličnim delom. Prinesla nam je Farrèrjev »Opij«, zbirko eksotičnih novel svetovnoznanega francoskega pisatelja. V devetih črticah, nekaterih krajših, nekaterih daljših, se nam odpre doslej neznan svet življenja ljudi, ki so zapadli strasti, uživanju opija.

Čudno je to mamilo, ki docela izpremeni ljudi. V blodnih sanjskih prividih jim ustvari druge oči. Svet, ki je beden in vsakdanji, se jim izpremeni v raj. Vse je lepo, vse čudežno. Zato pa je potem iztreznjenje toliko hujše, skoraj neznosno. Takrat šele človek začuti prokletstvo opija. In da se izogne strašne more, ki ga tlači, seže po novi pipi opija in se spet potopi v sanje, dokler ga mamilo ne uniči in naposled po strašnem duševnem trpljenju ne zaziblje v poslednji sen, v nič, v Nirvano.

Vzhodni narodi trdijo, da je neki Bog prinesel opij na zemljo človeštvu v utehо. Po tej pravljici je napisana prva novela »Carjeva modrost«. Mongolski car zavžije čarobno mamilo in vidi pred sabo prihodnjost svojega naroda, ki stoji pred obljubljeno deželo in se pripravlja za boj z nadzemeljskimi pošastmi. V »Faustovem koncu« nam popisuje pisatelj, kako sta Faust in vrag sklenila pogodbo za dušo in kako je Faust neumnega vraga prevaral s pomočjo opija. Brez dvoma najlepša med vsemi je novela »Strah gospoda de Fiercea«. Francoski plemič, ki je bil velik strahopetec, je pognan z dvora in mora iti v boj. Skrivnosten plemič mu je dal čarobno drogo, ki obudi razum in pogum in dela iz največjih strahopetcev brezprimerne junake. In de Fierce, ki je bil tak bojazljivec, je v junaškem boju žrtvoval življenje za domovino. V »Živalih« srečamo pregnano princesko, ki išče v opiju pozabljenja za svoje ponižanje. »Fu-čen-rad« nam slika življenje v pušilnici opija. V »Ciklonu« vidimo mornarjeve privide, ko sreča začarano ladjo. V noveli »Onkraj molčanja« popisuje avtor, kako je začel kaditi opij, dokler se mu ni prvotna zabava izpremenila v vse uničujočo strast. »Rdeča palača« in »Mora« pa sta že izraz predsmrtne agonije kadilca opija.

Knjiga je — kakor že rečeno — nekaj docela novega v naši prevodni književnosti. Tudi prevod Pavla Karlina je lep in gladko tekoč. Naroča se pri upravi »Prijatelja«, Ljubljana, Dalmatinova ulica 10/I.

B. Rihteršič.

Dr. Andrej Gosar: Reforma društva. Sociološki i ekonomski osnovi. Izdavačka knjižarnica Geze Kohna, Beograd (372 strani). Ta spis je nastal iz vrste javnih predavanj, ki jih je priredil avtor v šolskih letih 1930./31. in 1931./32. na ljubljanski univerzi. Predelana in izpopolnjena predavanja so izšla v srbščini kot original. Pisec pravi v uvodu, da njegova »Reforma društva« predstavlja nekak sklep, resume njegovih dosedanjih socioloških raziskavanj. Vsekako je dr. Gosar podal s to knjigo spis, ki ga bo z zanimanjem čital vsak poznavalec sociološke literature, četudi se v tem ali onem ne bo strinjal ne z njegovim filozofskim izhodiščem in ne z njegovo kritiko gospodarstva. Knjiga je razdeljena v tri poglavitne dele. V prvem razpravlja avtor o aktualnosti sodobnega socialnega vprašanja, o važnosti teoretskega znanja in praktičnega izkustva pri reševanju socialnega vprašanja, o pojmu družabne reforme in o drugih osnovnih vprašanjih, obenem pa tu označuje svoje idejno in znanstveno izhodišče. Drugi del je posvečen sociološki osnovi reforme sodobne družbe; tu razpravlja pisec med drugim o vprašanju stanovske solidarnosti, razredne borbe in njunem vzajemnem odnosu, o boju in kompromisu. V tretjem, najobsežnejšem delu pa se pisec bavi z ekonomskimi temelji družabne reforme in s kritiko posameznih struj (marksizma, krščanskega socializma in dr.). Po obsežnem obravnavanju celega kompleksa teh problemov prihaja pisec k sklepu o izvedljivosti družabne reforme in pravi ob koncu: »Mnenje, da sta komunizem in boljševizem neizogibna, je dejansko samo dokaz onemoglosti in nesposobnosti tistih, ki tako mislijo. Zdrav in za življenje sposoben rod smatra, ali bi vsaj moral smatrati, da komunizem in boljševizem nista Evropi niti malo potrebna: vse, kar je v njima dobrega, se lahko izvrši brez žrtev, ki ju zahtevata.« Knjiga je natisnjena v cirilici in spodobno opremljena.

Ilija Ž. Trifunović: Trnovitim stazama. V devetnajstih poglavjih je popularni predsednik Narodne odbrane naslikal celo vrsto osebnosti in dogodljajev iz dobe četovanja; enajst slik dopolnjuje tekst. Knjiga je napisana v poljudnem slogu in v domoljubnem duhu, zato je dostopna vsakomur, ki bi iskal v slavni prošlosti našega plemena, v njegovih težkih bojih za obstoj in svobodo pobude za bodoče delo. Posebno pa bi morala segati po njej mladina, ki ji je ta knjiga v prvi vrsti posvečena. Stane 15 Din in jo lahko naročiš direktno od pisca, Beograd, Pašićeva 8/II.

Engels - Plehanov: Uvod v dialektični materializem. Dr. Sima Marković: Znanost in filozofija. Friedrich Engels: Ludwig Feuerbach in zaključek nemške klasične filozofije. G. V. Plehanov: Pripomba k ruski izdaji Engelsovega »Ludwiga Feuerbacha«. — Prevodi teh znanih marksističnih del, ki obravnavajo razmerje med znanostjo in filozofijo v luči dialektičnega materializma. Prevajatelj? Cena? Izšlo kot redno izdanje »Znanstvene knjižnice« v založbi »Enka« (»Nova knjiga«) v Ljubljani.

Iz poljske književnosti. Vdova velikega poljskega pesnika Jana Kasprowicza je objavila prvi zvezek svojega dnevnika. V njem pripoveduje o ljubezni in zakonu s svojim pokojnim soprogom. Kritika hvali knjigo in jo primerja z znanim dnevnikom Marije Baškirčeve. — Stefan Kolaczkowski je spisal lepo studijo o Rihardu Wagnerju. Poljski avtor ne vidi v tem slovečem nemškem avtorju samo genialnega skladatelja, marveč tudi globokega pesnika in umetnika besede. — Ladislav Kozicki je spisal večjo studijo o poljskem kiparju Wittigu. — V Krakovu je pričela izhajati nova revija »Orient«, ki je posvečena vprašanjem vzhodnih cerkva in unijatov. Revijo izdajajo jezuitje. — Filozof Pavel Givek je izdal knjigo o konnersreutski Tereziji Neumannovi. Knjiga je spisana znanstveno in je vzbudila občo pozornost v strokovnih krogih in v javnosti.

Nemški književniki - emigranti na Holandskem. Skupina nemških književnikov, ki se je pred hitlerjevskim terorjem zatekla na Holandsko, je osnovala v Amsterdamu založbo, ki bo izdajala najzanimivejše in najvažnejše knjige nemških avtorjev - emigrantov. Še to jesen izidejo n. pr. dela Alfreda Döblina, Liona Feuchtwangerja, Wernerja Hegemanna, Emila Ludwiga, Heinricha Manna, Josepha Rotha, Arnolda Zweiga itd. V bližnjem času bo začel izhajati v Amsterdamu književni časopis »Die Sammlung«, ki ga bo urejal in izdajal Klaus Mann in ki bodo v njem sodelovali poleg najvidnejših, v izgnanstvu živečih nemških književnikov tudi različni francoski avtorji (Romain Rolland, Schickelé, Girandoux itd.).

Drobne vesti. Henri Bremond, član Francoske akademije je umrl. Znan je po svojem glavnem delu »Histoire litteraire du sentiment religieux«. — V novi mednarodni odbor za historične znanosti so v Varšavi izbrali za predsednika Angleža prof. Temperleya, za prvega podpredsednika Poljaka prof. Dembinskega. — Francoski zbiralec starih slik Henry Curfré je kupil za malenkostno vsoto sliko zimske pokrajine, ki se je pri podrobnem pregledu izkazala za Rembrandtovo delo, in sicer brižkone za studijo k njegovi zimski pokrajini iz l. 1646., ki jo hrani galerija v Kaselu.

RADIO THERMA LAŠKO

zdravi revmatizem vseh vrst, išias, ženske bolezni, znižuje krvni tlak itd. Naravni vrelec, visoka radioaktivna thermalna voda 37,5° C.

Posezijska doba od 1. septembra dalje.

Pavšalna penzija za 10 dni Din 600, za 20 dni Din 1100.

V pavšalni penziji je upošteta hrana in stanovanje, dve zdravniški ordinaciji, dnevno po ena kopelj in vse takse.

Zahtevajte prospekte od uprave zdravilišča! 8787

Domače vesti

• **Zanimanje Nj. Vel. kralja za živinorejo.** V okviru letošnjega jesenskega velesejma v Ljubljani bo 2. in 3. septembra prirejena tudi velika razstava živine montafonske pasme. Najboljši rejec jugomontafonske pasme zadruge »Jugomontafon« prejme od Nj. Vel. kralja Aleksandra v dar lepo telico iz kraljevega hleva. Telica prispe v Ljubljano še pred otvoritvijo razstave.

• **Ljubljanski velesejem bo danes otvoril minister dr. Kramer.** Ker je minister za trgovino in industrijo dr. Šumenković zadržan, je naprosil v Ljubljani se mudečega ministra g. dr. Alberta Kramerja, da v njegovem imenu otvori jesensko razstavo ljubljanskega velesejma.

• **Obisk slavnih inozemskih arheologov.** Naši mladi arheološki vedi bo v teku septembra izkazana velika čast. Arheološka odkritja v Stobih, Trebeništu, Vinči, Starčevu, Pločniku in v drugih krajih že več let zanimajo ves arheološki svet in so naši arheologi prišli že večkrat v kontakt s tujimi arheološkimi ekspedicijami. Tako na primer z angleško v Vinči, z dansko v Solinu, z nemško pri Ohridu, z ameriško pa pri Starčevu. Ker so znamenite najdbe vzbudile toliko zanimanje, so arheologi mnogih držav tudi sklenili, da ob prvi priložnosti posetijo naša najvažnejša arheološka področja. Ta izlet je sedaj že organiziran in se ga bo udeležilo 40 znamenitih arheologov iz Anglije, Francije, Češkoslovaške, Madžarske, Romunije, Avstrije, Švice, Danske, Amerike in še iz nekaterih drugih držav. Ekskurzisti se bodo sestali 21. t. m. v Budimpešti, od koder se bodo z avtomobili odpeljali v Osijek. Najprej si bodo ogledali arheološko področje ob Dunavu, potem bodo preko Beograda krenili tudi v južno Srbijo. Od naše strani je že setavljen odbor, ki bo sprejel in spremljal slavne goste. V tem odboru je tudi ljubljanski vseučiliški profesor g. dr. Balduin Saria.

NAJVEČJO IZBIRO

in najlepše modele za jesen in zimo dobite že sedaj — do konca velesejma pa še 10% popusta v damski konfekciji

A. PAVLIN, LJUBLJANA

Kongresni trg 5 (Zvezda) 8790

• **Iz carinske službe.** H glavni carinarnici v Mariboru so premeščeni cariniki 8. položajne skupine: Medanić Zvonimir iz carinarnice na Rakeku na prošnjo, Slavić Vjekoslav iz carinarnice v Bitolju po potrebi službe, Nenadić Mihajlo iz carinarnice v Virovitici po potrebi službe in Protić Svetislav iz carinarnice v Gornji Radgoni po potrebi službe. K carinarnici na Rakek Vitezica Marij, pomožni carinik iz glavne carinarnice v Ljubljani po službeni potrebi. Od carinarnice v Mariboru cariniki 8. položajne skupine: Veselinović Kosta k carinarnici I. reda v Virovitici po službeni potrebi, Sremc Edmund k carinarnici I. reda v Herceg Novu po potrebi službe, Lazarević Jagoš k carinarnici I. reda v Kotoru po prošnji, Laginja Josip k carinarnici I. reda v Bitolj, po potrebi službe, ter Mikijelj Stanko, pomožni carinik 9. položajne skupine k carinarnici I. reda v Debru po potrebi službe.

• **H kongresu mladih intelektualcev.** Polovična vožnja je dovoljena od 2. do 4. septembra na vseh vlakih razen ekspresnih. Vsak udeleženec kongresa kupi na odhodni postaji celo vozovnico, ki je naj ne odda v Ljubljani na postaji ob prihodu, ker bo veljavna s potrdilom o udeležbi kongresa tudi za povratek. Za kongres vlada splošno veliko zanimanje vseh inteligenčnih krogov. Povabljene so poleg oblasti tudi vsa stanovska društva in strokovne organizacije ter prosvetne institucije. Kongres se zaradi prevelike udeležbe ne more vršiti v sejni dvorani mestnega magistrata, kakor je bilo prvotno javljeno, ampak v dvorani OUZD jutri ob 9. Vabljeni vsi brezposelni in zaposleni intelektualni delavci. Na tem kongresu bodo podane osnovne smernice za socialne in kulturne potrebe in socialno-zaščitne ustanove mladih intelektualcev.

Gostilničarji, postrezite z najboljšim!

Imejte pripravljene izvrstne sardine in postrvi, ki so se znatno pocenile, in jih dobite kakor tudi izvrsten sir in druge mesne izdelke najceneje pri: 8835

V. A. JANEŠ, Ljubljana, Aleksandrova c.

• **Četrti letošnji letalski miting** se bo vršil v nedeljo v Sarajevu. Štiri velike letalske prireditve v teku letošnjega leta so najboljši dokaz velike delavnosti naših aeroklubov. Velikanske množice naroda, ki so prisostvovale doslej letalskim prireditvam v Skoplju, Zagrebu in Ljubljani, pa dokazujejo, da se naš narod v največji meri navdušuje za zračni promet. Zlasti se je pokazalo, kako živo je zanimanje za letalstvo na deželi. Letala aeroklubov so preletela letos preko cele naše domovine nad 80.000 km v propagando našega letalstva. To je svojevrsten rekord, ker je skupna dolžina teh prog enaka dvakratnemu potu okrog sveta. Na letalskem mitingu v Sarajevu bodo v nedeljo izvedene zanimive letalske tekme in akrobacije preko bosanskih planin, v katerih se bosta ponovno izkazala naša junaka zraka kapetana Bajdak in Džal.

• **Na letošnji umetnostni razstavi** na jesenskem ljubljanskem velesejmu pod geslom »Madone slovenskih likovnih umetnikov« bo vsak posetnik razstave prejel glasovalni listek s katerim bo volil umetnino, ki se mu zdi najboljša. Razstava je nameščena v paviljonu »N«, aranžiral pa jo je akad. slikar prof. Olaf Globočnik.

• **Spominska plošča ponesrečenemu Sandiju Wislaku** bo okrita v nedeljo 3. t. m. ob 10. dopoldne na mestu nesreče ob poti s Kamniškega sedla na Planjavo.

• **V odvetniško zbornico** je vpisan odvetnik g. Fran Malnič za Brdo-Lukavico.

Otvorjen je sejem — pa si ga oglejmo, pri tem pa vsem znancem odkrito povejmo:

Najboljše vse, kar za želodček želimo, le v Slamičevem paviljonu dobimo!

• **Poseben vlak v Beograd.** Na 1. državno higiensko razstavo v Beograd bo vozil poseben vlak s hitrostjo brzca, če se prijavi najmanj 300 oseb za potovanje iz Ljubljane ven. Cena tja in nazaj z vstopnino na razstavo 145 Din. Vlak bo odpeljal iz Ljubljane v četrtek 7. septembra ob 20. uri, prihod v Beograd v petek ob 9. uri, povratek v Ljubljano v soboto ob 9.. Prijave sprejema Higienski zavod v Ljubljani (nasproti Leonišča) danes, jutri in v ponedeljek samo dopoldne od 8. do 12. ure. Prijavljenec vplača znesek 145 Din in prejme priznanico, ki se mu eno uro pred odhodom vlaka zamenja na peronu glavnega kolodvora v Ljubljani z voznim listkom. V primeru, da bo število prijavljencev premajhno, se bo to objavilo v novinah in bo denar vrnjen.

• **Harmonika je našla** v zadnjih letih pot v vsak modern orkester in jo danes večina glasbenikov in komponistov priznava kot polnovreden instrument. Malo jih je, ki se ne bi z lahkoto priučili igranju na harmoniko, ki je narodni instrument v pravem pomenu besede v Sloveniji, Hrvatski, Istri, pa tudi v Nemčiji, Švici, Belgiji in Holandski. Posebno se goji igranje na kromatično harmoniko. Vsak igralec bo, kakor hitro občuti osrečujoče notranje veselje pri igranju obžaloval, da se že prej ni priučil temu instrumentu. Ta umetnost ni nikomur nedosegljiva. Kaj se da doseči, bo pokazala tekma jugoslov. harmonikarjev 8. septembra na ljubljanskem velesejmu.

• **Crikvenica-Millstadt.** 1. septembra je uveden direktni telefonski promet med Crikvenico in Millstadtom v Avstriji. Pristojbina za enoto razgovora znaša 3.45 zl franka.

• **Nov pravilnik.** Prometni minister je predpisal nov pravilnik za brzojavno in telefonsko službo. V njem so odredbe o brzojavni službi, o izročevanju in odpremi brzojavk, o prevzemanju brzojavk in o ravnanju osebja med službo.

Velesejmska restavracija in Dancing

DOLNIČAR & PRESKER

• **Obnova domače kmečke obrti na Hrvatskem.** Za hrvatske narodne vezenine se zelo zanimajo neke tvrdke iz New Yorka in Chicaga, ki so poslale sedaj v Evropo tudi svoje zastopnike. Ti zastopniki so že prispeli v Zagreb, obiskali tamošnji etnografski muzej in ravnatelja Bergerja, ki je daleč po svetu znan kot organizator kmečke domače industrije na Hrvatskem. Ravnatelj Berger je bil že pred vojno v poslovnih zvezah z ameriškimi in angleškimi tvrdkami, ki so spravljale narodne vezenine na svetovna tržišča. Pojavile so se sedaj že neke tvrdke, ki so pripravljene financirati kmečko domačo obrt in ki bi hotele urediti svoj urad za razpečavanje teh vezenin na Dunaju ali pa v kakem drugem mestu srednje Evrope. Ravnatelj Berger je obljubil svoje posredovanje za obnovo kmečke domače obrti.

• **Kredit za tehniško šolo v Sarajevu.** Na poziv ravnatelja srednje tehniške šole v Sarajevu se je vršila konferenca predstavnikov občine, trgovske in obrtniške zbornice ter raznih ustanov, da bi se našla sredstva za dovršitev tehnične srednje šole, ki je sicer že pod streho, a ne more biti otvorjena, ker je zmanjkalo kreditov. Po sklepu te konference bodo vse gospodarske organizacije Sarajeva z mestno občino vred na merodajnih mestih zaprosile za trimilijonski kredit. Če prošnje ne bodo imele uspeha, bodo skušali poiskati zasebna sredstva za dovršitev važne šole.

• **Prvi zračni napad na Zagreb.** V velikih evropskih mestih se vrše manevri z zračnimi napadi. Pri teh manevrih je sodelovalo civilno prebivalstvo, ki bo v primeru vojne več trpelo kakor vojaštvo na fronti. Zato so v raznih mestih začeli organizirati obrambo proti zračnim napadom. Tak manever se bo prihodnjo nedeljo vršil v Zagrebu, ki ga bo uprizorilo tamkajšnje prostovoljno gasilno društvo »Borongaj«. Pri zračnih napadih bodo sodelovala tri letala Aerokluba ter nekaj vojeških letal.

• **Razpis dobav.** Ljubljansko mestno načelstvo razpisuje v skrajšanem roku dobavo, oziroma izdelavo raznega pohištva, železnih postelj, žime, žimnic, blaga za posteljnino in razno perilo ter kompletni pribor za javno kuhinjo (porcelan, emajl itd.) v zgradbi Delavskega doma v Ljubljani. Vsi razpisni pripomočki se dobe med uradnimi urami v vložišču mestnega gradbenega urada, Nabrežje 20. septembra št. 2-II. (Kresija) proti povračilu nabavnih stroškov. Kolekovane ponudbe je vložiti do dne 13. t. m. do 14. ure dopoldne v omenjenem uradu.

• **Oporoka Benciona Bulija, nekdanjega** beograjskega bankirja in zaslužnega javnega delavca, je bila v četrtek otvorjena pri sreskem sodišču v Beogradu. Pokojni Buli, ki ni imel otrok, je del svojega velikega premoženja zapustil svoji soprogi, vse ostalo pa šolskim ustanovam, dobrodelnim društvom in kulturnim organizacijam židov v Beogradu, Sarajevu, Bitolju in Nišu.

• **Dijakinje z barvanimi ustnicami.** Ravnateljstvo realne gimnazije v Koprivnici je pred pričetkom šolskega leta izdalo stroge predpise o vedenju dijakov in dijakinj. Ti predpisi se bavijo tudi s zunanjostjo, ker so doslej hodile v šolo hčerke bogatih staršev na vse mogoče načine nališčane in celo šminkane, da bi tako pred revnejšimi sošolkami bahato kazale svoje blagostanje. Od sedaj naprej je dijakinjam v šoli zabranjen vsak nakit, posebej pa še šminkanje in pudranje in bodo vse, ki se ne bi pokorile temu predpisu, takoj izključene iz šole. Ravnateljstvo pa hoče tudi pri dijakih omejiti preveliko vnemo za sport in so tako na šolskem dvorišču od sedaj naprej prepovedane razne igre.

• **Tudi na Dolenjskem se prodaja saharin.** Na Jernejev sejem je prišlo v Novo mesto mnogo ljudstva, med katerim se je živahno sukala neka 40 letna Frančiška iz Gornjega Suhadola. Orožniki so kmalu postali nanjo pozorni. Kmalu so jo ljubeznivo povabili s seboj na orožniško postajo, kjer so našli v njeni košari 86 škatlic saharina. Francka pravi, da je kupila saharin od neke nepoznane, zale Ljubljančanke za nad 600 Din, ona sama pa je prodajala škatlico po .50 Din. Orožniki so mnenja, da so prijeli staro, zvito tihotapko, ki jo zdaj čaka precej ostra kazen.

• **Vlom v mlin.** Nedavno noč je bilo vlomljeno v mlin Franceta Strgarja v Škocijanu. Mlin stoji precej na samem. Gospodar in gospodinja sta spala v hiši, ki je zvezana z mlinom, pomočnik pa je šel spat na kozolec. Tako so vlomilci lahko sneli vrata s tečajev in vse prebrskali. Odnesti pa so mogli le okrog 20 kg masti, več kosov slanine in 15 kg prekajenega mesa. Osumljeni so nekateri domačini.

• **Obledele obleke barva v različnih barvah in plisira tovarna Jos. Reich.**

• **Kupujte vse šolske potrebščine v korist Jadranske straže pri tvrdki M. Tičar, Ljubljana.**

Danes in jutri

razstava goveje živine montafonske pasme na ljubljanskem velesejmu

Najboljši rejec prejme darilo — lepo telico —, dar Nj. Veličanstva kralja Aleksandra.

Iz Ljubljane

u— **Lep jubilej.** G. Lipe Bačnar, solastnik lepo se razvijajoče Kopačeve svečarne na Celovški cesti, je s svojo gospo Tinico praznoval v krogu svojih dveh hčera, sina Borisa in najožjih prijateljev srebrno poroko. Navzlic tihemu slavju sta bila srebrni ženin in nevesta deležna številnih čestitk. Prihodnje leto bo g. Lipe Bačnar praznoval 30 letnico, odkar si je njegova vrsta pri drugem slovenskem sokolskem zletu v Ljubljani priborila drugo darilo. Od tistega dne je Bačnar le še bolj razvil svoje delo v telovadnici in pri vseh narodnih društvih. Seveda ga še danes srečujemo pri Sokolu, pri CMD in drugod, zlasti pa tudi pri »Soči«. Uglednemu, vedno marljivemu jubilantu, ki je seveda tudi najzvestejši prijatelj in naročnik naprednih listov, želimo v idealni zakonski zvezi z gospo Tino še mnogo srečnih let.

u— **Uradne ure Zveze kulturnih društev** so od 9. do 12. in od 15. do 18. Ob sobotah pa od 8. do 13.

V DANCINGU

originalni

HAVAJSKI TRIO

u— **Krajevna organizacija JNS za Prule** priredi v nedeljo 3. t. m. v gostilni pri Kavčiču na Privozu veliko nagradno kegljanje, streljanje ter balincanje. Nagrade so prav številne in bogate, med drugim srnjak, gosi, jančki, pujski, putke itd. Vabijo se vsi člani šentjakobskih organizacij na številen obisk. Čisti dohodek bo uporabljen za socialne potrebe okraja.

u— **Okrožna strelska družina v Ljubljani** obvešča strelske družine in strelce tekmovalce, da so državne strelske tekme v Beogradu preložene na čas od 17. do 23. t. m. Od ljubljanskih strelcev pričakujemo v nedeljo pri strelskih vajah čim večjo udeležbo.

u— **Naši železničarji pojdejo v Južno Srbijo.** Z velikim navdušenjem se vršijo poslednje priprave agilnega izletniškega odseka UJNŽB za izlet v Južno Srbijo do Bitolja in Ohrida. Izletniki se vesele obiska teh krasnih, le žal zaradi še neugodnih prometnih zvez premalo znanih krajev slikovite vardarske kotline, kjer se jasno odraža že vpliv Egejskega morja. Zlasti pa vabi jesen z bogatimi sadnimi pridelki in znamenitim grozdjem. Odhod bo 4. t. m. z večernim vlakom, kateremu bodo priključeni trije posebni vagoni za izletnike. 10 dnevna odsotnost in 4. brezplačna vozovnica je odobrena.

u— **Ljubljanske Cirilj Metodove podružnice** priredé ob priliki odkritja spomenika septembrskih žrtev zbirko v korist družbe. V Ljubljani bo to prvi odgovor na poziv nemškega Schulvereina »100 milijonov grošev«.

u— **Policijska ura na vinskem prostoru** jesenskega ljubljanskega velesejma bo dnevno do 2. zjutraj, v »dancingu« pa do 3. ure zjutraj. Upamo, da bo s tem ustreženo obiskovalcem velesejma oziroma vinskega prostora in prosimo tem potom občinstvo, da takrat zapusti sejemski prostor, ker bi bili v primeru event. prekoračenja policijske ure lastniki vinotočev policijsko kaznovani.

u— **40 valjačev in švajsarjev sprejme** težka železarska industrija. Pojasnila pri Borzi dela.

u— **Namesto venca na grob** blagopokojne gospe Mete Bežkove, soproge dvornega svetnika, je uradništvo življenjskega oddelka banke »Slavije« poklonilo Podpornemu društvu slepih 220 Din. Srčna hvala!

9., 10. in 11. septembra 9960

pride

Carična podvezica

v zvočni kino

„Sokolski dom" v Šiški

DOPISNA TRGOVSKA ŠOLA

v Ljubljani, Pražakova ulica 8/II.

Začetek novih knjigovodskih, stenografskih, trgovskih in jezikovnih tečajev. — Pišite takoj po pojasnila. 8866

u— **Francoščino in klavir** zopet redno poučuje A. Potočnik, diplm. učiteljica, Wolfova ulica 10-II. Vpisovanje dnevno med 10. in 5. uro.

u— **Prve letošnje klobase na žegnanju.** Toliko je pripravljenih, da jih bodo imeli vsi Ljubljančani dovolj, poleg drugih izvrstnih jedil, seveda če pridejo ponje v nedeljo 3. t. m. in ponedeljek 4. t. m. v Zg. Kašelj, v znano gostilno pri Gradu. Nad plesom in zabavo z različnim sporedom bo vsakdo presenečen. Pomnite! Krofi pa debeli kot polhi! Avtobus izpred Mestnega doma vsako uro v teh dnevih vsakomur na razpolago in seveda znatno cenejši.

u— **Dovoz rib z avtomobilom** je uvedlo podjetje »Riba« in bo avtomobil vozil s Sušaka po polnoči, da bodo ribe ob 7. zjutraj že na našem trgu. Včeraj zjutraj pa se je voz zakasnil, ker je bil lov končan šele ob 4. zjutraj ter je avtomobil krenil s Sušaka ob 5. Pot v Ljubljano je opravil z rekordno brzino ter že ob 9. pripeljal 150 kg sardel, ki so jih zadovoljni kupci plačevali po 8 Din za kg.

u— **Primarij dr. Demšar zopet ordinira.**

Iz Celja

e— **Nova sezija v celjskem gledališču.** Uprava Narodnega gledališča v Ljubljani pripravlja sporazumno z upravo mestnega gledališča v Celju za sezijo 1933-34 določeno število dramskih predstav. Da bi imela ta gostovanja fiksno finančno bazo, bo razpisalo Dramatično društvo v Celju dramski gledališki abonma za letošnjo sezijo. Abonma bo obsegal 10 do 12 predstav in sicer 6 do 8 ljubljanskih in 4 celjske. Repertoar gostovanj bo najskrbneje izbran. Otvoritev sezije bo začetek oktobra. Prepričani smo, da bo občinstvo to namero z veseljem pozdravilo ter z abonmajem in posetom omogočilo Celju sezijo, ki bo umetniško docela zadovoljila. Sloves ljubljanske drame bo nedvomno privabil tudi prijatelje gledališke umetnosti iz širšega celjskega okrožja.

e— **Nacionalni dan preložen.** Društva Jadranska straža, moška in ženska podružnica CMD ter »Soča« so nameravala 10. t. m. prirediti veliko nacionalno manifestacijo v Celju. Glede na splošno zanimanje za narodne svečanosti v Ptuju pa so društva sklenila, da preložijo prireditev na 4. november.

e— **Poverjeništvo Vodnikovega družbe** ponovno prosi vse člane, ki še niso plačali članarine za tekoče leto, da to nemudoma storijo, ker se bo moralo nabiranje članov za letos v kratkem zaključiti. Na pozneje došle se ne bo mogoče ozirati, ker se mora denar za knjige poslati družbi v naprej.

e— **Višji dijaški moški sokolski naraščaj** začne redno telovaditi v sredo 6. t. m. ob 18. v mestni telovadnici.

e— **Umrljivost.** V avgustu je umrlo v Celju 19 oseb (2 v mestu in 17 v javni bolnici), v okoliški občini pa 8 oseb (2 moška in 1 ženska).

e— **Obisk tujcev.** V avgustu je obiskalo Celje 1265 tujcev (napram 1135 v juliju) in sicer 905 Jugoslovenov ter 360 inozemcev.

e— **Kino Union.** Danes ob 16.30 in 20.30 zvočni velefilm »Dete greha« in dve zvočni predigri.

PLES DO 3. URE

Običajne restavracijske cene

Iz Maribora

a— **Velika narodna manifestacija.** Desetletnico rojstva prestolonaslednika Petra bo proslavila 6. t. m. vsa Jugoslavija na izredno svečan način. Da se ta pomembna obletnica čim dostojnejše proslavi tudi v Mariboru, so formirala mariborska društva poseben manifestacijski odbor z Jadransko Stražo, katere pokrovitelj in s Sokolom, čigar prvi starešina je visoki slavljenec, na čelu. Na predvečer v torek 5. t. m. se bo vršila velika manifestacijska povorka skozi mesto po Vrazovi in Maistrovi ulici, Zrinjskega trgu, Kolodvorski ulici, Aleksandrovi cesti, Grajskem trgu, Vetrinjski, Jurčičevi in Gosposki ulici na Glavni trg, kjer bo zaključek pred mestnim magistratom. Povorke se bodo udeležili vsi predstavniki oblasti, ustanov, korporacij in društev, častniški zbor, mladina, gasilci, kolesarji, motociklisti in avtomobilisti. K udeležbi se vabi vse patriotično občinstvo. Vse ostale podrobnosti bodo še pravočasno objavljene. Pojasnila pa daje tudi pisarna Manifestacijskega odbora v Gregorčičevi ulici 26, pritličje, levo, telefon 29-70, uradne ure pa so vsak dan od 8. do 12. in od 14. do 18. ure. Udeleženci povorke se bodo zbirali v torek zvečer med 19.30 in 19.45 uro na odrejenih mestih ob mestnem parku. Vsa društva bodo dobila pravočasno glede zbirališč njihovega članstva vsa tozadevna navodila.

a— **Izredna seja mestnega občinskega sveta** bo v četrtek 7. t. m. ob 18. na mestnem magistratu. Na dnevnem redu je sklepanje o gradnji zasilnih stanovanj v Metelkovi ulici.

a— **Iz organizacije JNS za V. okraj.** Izredno važna odborova seja bo v torek t. m. ob 20. uri v prostorih Golobove gostilne »Pri lokomotivi« v Frankopanovi ulici in se je naj odborniki polnoštevilno ter zanesljivo udeleže.

a— **Uradi mariborskega mestnega načelstva** bodo uradovali po letnem neđeljenem uradnem času še do vključno 15. t. m., nakar bo 16. t. m. uveden zopet zimski uradni čas.

a— **Preselitev dela gimnazije.** Z novim šolskim letom so se preselili štirje razredi tukajšnje gimnazije v poslopje državnega ženskega učiteljišča na Zrinjskega trgu. Kakor vsako leto, je tudi letos realna gimnazija prenapolnjena in mora iskati gostoljubje pod streho drugega zavoda. Včeraj ob vpisovanju je vladalo po vsem mestu izredno živahno vrvenje.

a— **Zmaga v drobni pisavi.** Te dni so ljubljanski listi objavili, da je Ljubljana prekosila Maribor v drobni pisavi in sicer je prekosil g. Karel Lauter, lastnik kozmetičnega laboratorija v Ljubljani g. Dolinška iz Maribora s tem, da je spravil na navadno dopisnico 3000 črk več ko g. Dolinšek. Kakor je znano, pa je g. Dolinšek potolkel zadnjič rekord Mariborčanke gdč. Elice Bošnjakove, knjigovodinje pri tvrdki »Bernhard« v Mariboru. Gdč. Bošnjakova se je z vnemo lotila nove dopisnice in je porazila oba rekorderja, ljubljanskega in mariborskega. Na navadno dopisnico je napisala brez naočnikov ali povečevalnega stekla nič manj, kakor 6762 besed z 29.519 črkami v 207 vrstah. S tem je potolkla zadnji rekord g. Lauterja »samo« za 10.169 črk, rekord g. Dolinška pa za 13.176 črk in svoj prvi rekord za 15.851 črk. Mnenja smo, da je s tem rekordom prav gotovo za vedno pokopana slava Ljubljane v drobnopisu, kakor tudi ponos g. Dolinška na njegovo spretnost. Rekord, ki ga je dosegla gdč. Bošnjakova, najbrž ne bo daleč od svetovnega rekorda, ki ga drži neki Japonec.

ZVEZKE, SVINČNIKE, PERESA

in sploh vse, kar rabiš za šolo kupiš najugodneje v knjigarni

Tiskovne zadruge, Maribor

Aleksandrova c. 13. 8874-III

a— **Dva avstrijska železničarja prijeta kot tihotapca.** Včeraj zjutraj sta bila prijeta po prihodu osebnega vlaka iz Avstrije na tukajšnjem glavnem kolodvoru avstrijska uniformirana železničarja Rudolf Scholger in Josip Ritter, ki sta vtihotapila v svojih službenih usnjatih kovčegih čez mejo nič manj kakor 20 kg saharina. Čaka ju občutna kazen.

NEŽNO KOŽO OTROČIČKA

negujete najbolje, če pri dnevnem kopanju uporabljate samo lahko milo za otroke Paracelsus. To milo plava na vodi, napravljeno je iz najboljšega materiala ter je popolnoma nevtralno. Dobiva se v apotekah in drogerijah.

Iz življenja na deželi

Iz Kranja

r— **Zvočni kino v Narodnem domu** predvaja veselo vojaško humoresko »Dva dobra prijatelja«, ki prekaša svoj čas predvajani film »Švejk«.

Iz Ptuja

j— **Stanje mestnega blagajnika** g. Vinka Rožmarina, ki se je ponesrečil na kolesu, je še vedno neizpremenjeno. Rožmarin leži v bolnici v globoki nezavesti. Zdravniki še ne morejo ugotoviti ali ima lobanjo poškodovano in morda še kake notranje poškodbe. Rožmarina preganja že nekaj časa sem zla usoda. Nedavno je bil brez vsakega povoda napaden od podivjanih fantov na Hajdini, ki so mu prizadejali s kolom poškodbo na glavi. Star je komaj 21 let in zelo delaven pri raznih društvih. Usodnega dne je nabiral prispevke za veliko sokolsko tombolo. Želimo mu skorajšnje okrevanje!

j— **50 dinarski falzifikati.** V ponedeljek se je pojavil v ptujskem srezu neki moški vitke postave, star okoli 24 let. Pripeljal se je na kolesu iz savske banovine ter se oglasil pri trgovcu Belina Jakobu v Gruškovju, kjer je kupil škatljico kreme za čevlje. Hotel je plačati s 50-dinarskim kovancem. Trgovec pa je opazil na prvi pogled, da je novec ponarejen, posebno se ker je bil brez vsakega zvoka in tudi brez robnega napisa »Bog čuvaj Jugoslavijo«. Zato je novec zavrnil. Neznanec se je pri tem obnašal zelo sumljivo. Gotovo je imel takih novcev še več pri sebi, ker jo je jadrno pobrisal. Klati se pa še vedno po ptujskem srezu, zato trgovci pozor pred njim!

j— **Kino** predvaja v soboto ob 20. in nedeljo ob pol 19. in pol 21. 100% nemški veliki zvočni film »Hiša na meji« z originalnimi kozaškimi plesi in pesmimi v ruskem jeziku. Za dodatek film ZKD in Foxov tednik.

★

CERKLJE. Strelska družina v Cerkljah otvori svoje strelišče v nedeljo 3. t. m. Ob 14. uri zbor in odhod na strelišče v Gradu. Po otvoritvi se bo vršila vrtna veselica s plesom in streljanjem na kratko razdaljo z dobitki v prostorih Franca Sajevca v Cerkljah. Cerklje so polne zdravega življenja, zato vabimo k obilni udeležbi. Zbor strelcev.

KOTORIBA. Malo se čuje iz Kotoribe, vendar je v tej obmejni vasi toliko življenja, kakor malo kje drugod. Ta nacionalna medjimurska vas manifestira svoj ponos v vsakem pogledu. Saj obstoja v njej pet društev. Gasilci imajo godbo, tu je Jadranska straža, Sokolsko društvo, sportni klub »Graničar«, Aeroklub. Vsa ta društva uspešno delujejo. 20. t. m. pa je bil tudi ustanovni občni zbor Strelske družine. Toliko zanimanja še ni bilo za nobeno društvo. Sokolska telovadnica je bila nabito polna. Nekaj ljudi je celo moralo oditi. Odbor tega važnega društva je sestavljen iz Slovencev, Hrvatov in Srbov: predsednik je Uroš Štefanović, podpredsednik Barl Rudolf, tajnik Urbič Lojze, blagajnik Čretnik Stane in nadzorni odbor, v katerem so večinoma tukajšnji kmetski fantje. Z ustanovitvijo strelske družine je pokazala nacionalna Kotoriba, da vlada med medjimurskim ljudstvom bratska ljubezen.

VOJNIK. Pevsko društvo »Lira« je pod svojim požrtvovalnim pevovodjo, učiteljem g. Vando priredilo svoj prvi pevski nastop. Moški zbor, broječ 28 pevcev, je podal dokaj harmonično in s pravilnim poudarkom E. Adamičeve, Vodopivčeve, Družovičeve in Hladnikove skladbe, ki so bile primerne za pevce novince. Da se v današnjih časih še ustanavljajo pevska društva in s tem goji naša lepa pesem, je razne ljubitelje petja privabilo v Vojnik. Tako je pevsko društvo »Oljka« iz Celja (40 pevcev, pevovodja g. M. Vedečnik) in pevci z Dobrne (16 pevcev, pevovodja J. Božnik) posetilo koncert in v spodbudo »Liri« zapelo nekaj umetnih in narodnih pesmi s podavanjem, kakor smo jih navajeni slišati od priznanih pevcev Celjanov in Dobrnčanov. Aranžerju te prireditve bi pa svetovali, da preskrbi v bodoče primernejše mesto z odrom za nastop pevcev.

Gospodarstvo

Danes otvoritev velesejma

= **Otvoritev velesejma.** Danes dopoldne ob 10. bo slavnostna otvoritev jesenske velesejmske prireditve »Ljubljana v jeseni«. Tej gospodarski in kulturni slavnosti bodo prisostvovali najodličnejši predstavniki našega javnega življenja. Po končani otvoritveni slavnosti pa bo prireditev odprta za splošni poset.

= **Razstava govedi montafonske pasme na velesejmu v Ljubljani.** Razstava živine montafonske pasme, ki smo jo imeli na lanskem jesenskem velesejmu je vzbudila med našimi kmetskimi gospodarji toliko zanimanja, da se je morala na splošno željo letos zopet ponoviti. Letošnja razstava je prirejena v še večjem obsegu, saj je razstavljenih 125 glav te odlične goveje pasme, ki ima vse prednosti, da se je naši reji čimbolj oprimejo. Med razstavljeno živino imamo tako odlične mlekarice, ki imajo 6000—10000 kg mleka na leto. Razstavljeni biki so potomci mater-mlekaric, ki se odlikuje istotako po visoki mlečnosti kakor tudi po obilnosti potomstva. Vsa živina jugomontafonske pasme je že po dopolnitvi prvega leta uporabna kot vprežna živina, kar ji prav nič ne škoduje, nasprotno jo celo utrjuje. Vsi naši gospodarji in ljubitelji te živine naj si v svojem lastnem interesu ogledajo razstavljeno živino, tako da bodo tudi tisti, ki letos niso razstavili, v prihodnje pokazali svojo vzrejo, ker le na ta način je mogoče po medsebojni konkurenci doseči to, kar potrebujemo — prvovrsten materijal po obliki, po kvaliteti in rentabilnosti. Razstava traja v soboto 2. in v nedeljo 3. septembra t. l. Za najboljšega rejca — razstavljalca zadruge Jugomontafon je odločena v dar ena telica, katero je blagovolil podariti Nj. Vel. kralj Aleksander I.

= **Razstava semenogojskih postaj na jesenskem velesejmu v Ljubljani.** V naši državi imamo že mnogo zavodov, ki se bavijo s proizvodnjo novih vrst kulturnih rastlin. Na jesenskem velesejmu bodo razstavili svoje vrste nekateri od teh zavodov, predvsem oni, ki že prodajajo seme od proizvedenih vrst. Priliko bomo imeli videti oplemenjene vrste domače banovinske semenogojske postaje v Beltincih, dalje od postaje kmetijske visoke šole v Zagrebu, od največje postaje v državi na državnem posestvu »Belje«, od postaje veleposestva Čoka in končno od zveze semenogojskih postaj Poljoprivrednega društva v Osijeku, ki združuje sedem postaj iz okolice tega mesta. Kmetovalci bodo torej imeli priliko, da na omenjeni razstavi pridobijo zanimiv pregled vseh oplemenjenih vrst, ki so se v naši državi proizvedle na temelju dolgoletnega znanstvenega proučavanja. Mogli si bodo nabaviti eno ali pa več vrst, da jih prelzkusijo doma, saj vsakdo ve, da vsak kraj in podnebje zahteva svojo vrsto in da le priklađna vrsta rodi maksimalne donose ter obilno poplača vloženi trud in denar. Izčrpna pojasnila o vseh vrstah daje Kmetijska družba v Ljubljani, ki tudi sprejema naročila za seme.

Oprostitev kmetovalcev od poslovnega davka pri javnih dobavah

O priliki pregleda računov posameznih državnih uradov in ustanov so inspekcijski organi finančnega ministrstva ugotovili, da se vrše zlorabe glede pobiranja splošnega davka na poslovni promet z motivacijo, da je prodajalec blaga kmetovalec, čeprav ne obstoja noben dokaz v aktih o poklicu prodajalca - dobavitelja, tako da v teh primerih inspekcijski organi ne morejo kontrolirati trditev dotičnih uradov in ustanov. Gre predvsem za dobave drv za kurjavo, žita, slame, sena itd., na katere se ne plačuje skupni poslovni davek. Po zakonu o davku na poslovni promet so oproščeni od davka na poslovni promet le kmetovalci za svoje lastne proizvodnje; tozadevni pravilnik pa izrecno naglaša, da ta opustitev ne velja, če prodaja kmetovalec poleg svojih tudi tuje proizvode. V zadnjem času pa se tudi v dravski banovini vedno pogosteje dogaja, da dobavljajo kmetijske proizvode državnim in drugim javnim ustanovam razni podeželski priložnostni prekupčevalci, ki ne plačujejo davkov za to trgovsko poslovanje in se izdajajo kot producenti, zaradi česar se jim tudi ne računa davek na poslovni promet. Tudi kmetovalci sami kupujejo od drugih producentov take proizvode in jih skupaj z lastnimi proizvodi dobavljajo javnim ustanovam ali pa dobavljajo samo tuje, od drugih producentov nakupljene proizvode, pa pri tem uživajo zaradi nezadostne kontrole davčne ugodnosti, ki veljajo le za primer, če kmetovalec dobavi svoje lastne proizvode. Legalni trgovini, ki nosi občutna davčna bremena, povzročajo taki neobdavčeni prekupčevalci pri javnih dobavah nelojalno konkurenco, ki pogosto zaradi razlike v obremenitvi izključuje trgovca od udeležbe pri dobavi.

Ker se s takim poslovanjem znaten trgovski promet nepravičeno izogne javnim dajatvam (poslovnemu davku in pridobnini z dokladami), je finančno ministrstvo uvedlo strožjo kontrolo. Da se poslovanje ne bi preveč komplificiralo, odnosno da ne bi povzročilo stroške kmetovalcem, je finančno ministrstvo predpisalo kontrolo preko davčnih uradov. Vse državne ustanove morajo o priliki dobav kmetijskih pridelkov, na katere se plača splošni poslovni davek (drva, žito, slama, seno itd.), kadar dobava presega 5000 Din, zahtevati od prodajalca, če trdi da je kmetovalec in če hoče, da se mu ne odbije poslovni davek, potrdilo, da je dotični prodajalec dejansko kmetovalec, da ne vrši noben posel, ki je podvržen pridobnini, in da ni v javni ali zasebni službi. Ta potrdila izdajajo pristojne občinske oblasti, kadar se vrši nabavka na sedežu davčne uprave, sicer izdajajo ta potrdila davčne uprave. Ta potrdila se morajo potem združiti z računom.

Hmelj

+ Žalec, 1. septembra. Na hmeljskem trgu se nakupovanje mirno nadaljuje. Cene so ostale nespremenjene okrog 90 Din, in izjemno do 95 Din za kg. V spodnjem delu braslovške občine je bila danes kupljena partija izredno lepega hmelja celo po 100 Din. Punklerji, ki so največji škodljivci našega hmeljarstva, so dosegli za slabo blago cene do 80 Din. Realni trgovci jih sami ne marajo in jih odganjajo. Iz Nürnberga poročajo, da bo po najnovejši cenitvi znašal nemški pridelek hmelja največ 130.000 stotov po 50 kg. Ker se po Barthu ceni letošnja potreba nemških pivovarn na okroglo 155.000 stotov po 50 kg, torej nemški pridelek ne bo kril lastne potrebe. Po vesti iz Žatca bo tudi v Ousteku pridelek manjši, kakor se je pričakovalo. V Žatcu je povpraševanje po novem blagu izredno živahno in so včeraj cene ne glede na kakovost dosegle splošno 2500 Kč za 50 kg. Izbrano blago se kupuje po višjih cenah, in sicer že preko 2600 Kč. Tettnanški hmelj se je danes plačeval po 312 mark za 50 kg.

Žalec, 1. septembra. Od hmeljarske zveze v Žatcu je v večernih urah prispela naslednja brzojavka: Nakupovanje se nadaljuje po 2500 Kč izjemno 2600 Kč za 50 kg. Tendenca čvrsta. (106 do 112 Din za kg.)

Gospodarske vesti

= **Predstavka zagrebškega Društva vlagateljev.** Društvo vlagateljev denarnih zavodov v Zagrebu, ki je v zadnjem času ponovno stopilo v stike in pogajanja z denarnimi zavodi, da bi se dosegel sporazum o poslovanju bank in o zaščiti vlagateljev, je te dni izročilo v poštev prihajajočim ministrstvom v Beogradu predstavo, v kateri ugotavlja med drugim naslednje: Po § 5. in 6. zakona o zaščiti kmetov je znatnemu delu naroda odvzeta možnost razpolaganja s svojimi prihranki, ki v številnih primerih predstavljajo ves imetek posameznika. Posledica tega stanja je, da se je razvila brezobzirna zakotna trgovina s hranilnimi vlogami. Enaka usoda je zadela velik del prometnega kapitala naše trgovine in industrije. Sedanje stanje traja skoro že dve leti, čeprav gre za milijarde, nadaljnja usoda teh kapitalov pa je nadalje negotova. Spomenica ugotavlja, da se mnogi denarni zavodi poslužujejo enakih privilegijev, kakor so dani v § 5. in 6., toda brez dovoljenja in brez kake kontrole. Narodna banka pa pritiska na gospodarstvo s tem, da odvzema našim najmočnejšim, najstarejšim in najuglednejšim denarnim zavodom celo ono malo gotovine, ki v teh težkih razmerah priteka ter jih pušča tako brez sredstev. Narodna banka namreč zožuje že dane kredite namesto, da bi denarne zavode oskrbela z izrednimi krediti. Nadalje se spomenica peča z visokimi režijami denarnih zavodov, tantjemami in plačami bančnih funkcionarjev in z visoko obrestno mero ter kritizira, da se v vrstah gospodarstvenikov vrši reševanje gospodarskih vprašanj večinoma tajno in brez ozira na najvišje državne in narodne potrebe. Zato prosi društvo, da se upoštevajo prejšnje predstavke, zlasti da se dovoli vsaj delna kompenzacija vlog s terjatvami denarnih zavodov ter da se zmanjšajo režije teh zavodov. Končno zahteva spomenica, da se zniža obrestna mera, zlasti od strani Narodne banke, ki naj da gospodarstvu potrebne kredite, ne pa da zožuje te kredite in s tem odvzema denarnim zavodom gotovino.

= **Spremembe kliринške pogodbe s Švico.** Kakor poročajo iz Beograda, je bil te dni v Bernu sklenjen nov sporazum s Švico kot dodatek k dosedanjemu klirinškemu sporazumu od 7. aprila 1932 in dopolnilnemu sporazumu od 2. novembra 1932. Novi spremenjeni klirinški sporazum je stopil v veljavo 31. avgusta, ko je po odpovedi od naše strani prenehala veljavnost starega sporazuma. Novi sporazum bo veljal štiri mesece, potem pa nadaljnje štiri mesece, če se mesec dni pred potekom ne bo odpovedal. Po novem sporazumu bo 80% vplačil pri švicarski Narodni banki obračunanih v kliringu, ostalih 20% pa bo švicarska Narodna banka dala na razpolago jugoslovenski Narodni banki.

= **Oddaja pleskanja železniških mostov** na progi Zidani most —Št. Ilj se bo vršila potom pismenih ponudb, ki jih je vložiti do 5. t. m. pri gradbenem oddelku direkcije državnih železnic v Ljubljani.

= **Dobave.** Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 5. t. m. ponudbe glede dobave raznih ščetk, minija, firneža in grafita, do 7. t. m. pa glede dobave navadnih in jeklenih ščetk, školjk, pip in bencinskih svetiljk za lotanje ter glede dobave električnega materijala. Direkcija državnega rudnika Zenica sprejema do 28. tega meseca ponudbe glede dobave papirnatih vreč.

= **Dobave.** Splošni oddelek direkcije drž. železnic v Ljubljani sprejema do 7. t. m. ponudbe glede dobave 23.000 pol koncepternega in 4000 pol knjižnega papirja. Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 7. t. m. ponudbe glede dobave Bosch - sveč. Direkcija državnega rudnika Kreka sprejema do 21. t. m. ponudbe glede dobave 1000 kilogramov plinskega olja. Dne 4. oktobra se bo vršila pri direkciji pomorskega prometa v Splitu ofertna licitacija glede dobave mazila za plovne objekte; 6. oktobra pa glede dobave barv za plovne objekte

Borze

1. septembra.

Na ljubljanski borzi je danes deviza Newyork ostala nespremenjena, London pa je le za malenkost popustil. Od ostalih deviz notira nižje Trst. Avstrijski šiling je v privatnem kliringu notiral nespremenjeno 8.75 do 8.85 brez prometa (v Zagrebu promet po 8.58, v Beogradu po 8.60 in 8.55.

Na zagrebškem efektnem tržišču je Vojna škoda znova poskočila za več točk in se je trgovala po 242, za oktober in december pa po 243 (v Beogradu 243, 241, za december 246.50, 245.70). V ostalem je prišlo do zaključkov v 6% begluških obveznicah po 37.

Devize.

Ljubljana. Amsterdam 2310.96 — 2322.32, Berlin 1365.96—1376.49, Bruselj 801.35 do 805.29, Curih 1108.35—1113.85, London 182.30—183.90, New York, ček 4008.27 do 4136.53, Pariz 224.88—226.—, Praga 169.90 do 170.76, Trst 301.01—303.41 (premija 28.5%). Avstrijski šiling v privatnem kliringu 8.75—8.85.

Zagreb. Amsterdam 2310.96 — 2322.32, Berlin 1366.69 — 1376.49, Bruselj 801.35 do 805.29, London 182.20—183.90, Milan 301.01 do 303.41, Newyork ček 4008.27 — 4030.27, Pariz 224.88 — 226, Praga 169.90 — 170.76, Curih 1108.85 — 1113.85.

Curih. Pariz 20.29, London 16.38, Newyork 361, Bruselj 72.30, Milan 27.20, Madrid 43.20, Amsterdam 208.35, Berlin 123.40, Dunaj 57.75, Stockholm 84.50, Oslo 82.30, Kobenhavn 73.25, Praga 15.33, Varšava 57.825, Bukarešta 3.08.

Dunaj. (Tečaji v priv. kliringu.) Beograd 11.56, London 28.77, Milan 47.65, Newyork 632.36, Pariz 35.57, Praga 25.33, Curih 175.27, 100 S v zlatu 128 S pap.

Efekti

Ljubljana. Vojna škoda 241 — 245, 7% investicijsko 49 — 53, 7% Blair 33 — 35, 8% Blair 35 — 37, 7% Drž. hipotekarna banka 48 den., 4% agrarne 27 — 29

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 242 — 245, za oktober 242 — 243, za december 243 — 244, 7% investicijsko 49 den., 4% agrarne 27 — 29, 7% Blair 34.50 — 35, 8% Blair 35 — 37, 6% begluške 36—37.50; bančne vrednote: Narodna banka 3800 bl., Priv. agrarna banka 225 — 228; industrijske vrednote: Šećerana Osijek 170 bl., Trbovlje 125 bl., Isis 40 bl.

Beograd. Vojna škoda 243, 241 zaklj., za december 246.50, 245.70 zaklj., 7% investicijsko 52 den., 4% agrarne 29 zaklj., 6% begluške 37.50 zaklj., 8% Blair 36.50, 36.25 zaklj., 7% Blair 34.25 — 35, 7% Drž. hipotekarna banka 49.50 — 51, Priv. agrarna banka 230, 229 zaklj.

Dunaj. Dunav-Sava-Jadran 13.75, Državne železnice 16.75, Trboveljska 14.40, Alpine-Montan. 12.25.

Blagovna tržišča

ŽITO

+ **Chicago**, 1. septembra. Začetni tečaji: **Pšenica:** za september 85, za december 89.25, za maj 93.625; **koruza:** za september 48.375, za december 54.25, za maj 60.50; **rž:** za december 76, za maj 82.25.

+ Winnipeg, 1. septembra. Začetni tečaji: **Pšenica:** za oktober 70.50, za december 72.50, za marc 77.375.

+ **Ljubljanska borza** (1. sept.) Tendenca za žito mirna. — Nudijo se (vse za slovensko postajo, plačljivo v 30 dneh): **pšenica** (po mlevski tarifi): nova baška, 79/80 kg 167.50 — 170; nova sremska, 78/79 kg 155 — 157.50; **koruza** (po mlevski tarifi): baška promptna 105 — 107.50, za sept. 112.50 — 115; **moka:** baška, »0« iz nove pšenice 320 — 325, banatska 330 do 335.

+ **Novosadska blagovna borza** (1. sept.) Tendenca mirna. Prometa je bilo 62 vagonov. **Pšenica** (78 kg): baška, okolica Novi Sad, srednjebaška, gornjebanatska, baška ladja Dunav 105 — 107.50; baška, okolica Sombor 102.50 — 105; gornjebaška, baška potiska in baška ladja Tisa 107.50 — 110; sremska in slavonska 100 — 102.50; južnobanatska 97.50 — 100. **Koruza:** baška 62 do 64; sremska, baška, okolica Sombor, banatska 63 — 65; slavonska, baška ladja Sava ali Begej 65 — 67; baška, ladja Tisa ali Dunav 66 — 68. **Oves:** baški, sremski, slavonski 55 — 57.50. — **Ječmen:** baški, sremski, poml. 66/67 kg 62.50—65. **Moka:** baška, banatska »0g« in »0gg« 207.50—227.50; »2« 187.50 — 207.50; »5« 167.50 — 187.50; »6« 137.50 — 157.50; »7« 95 — 105; »8« 50 do 52.50; banatska, sremska »0g« in »0gg« 197.50 — 212.50; »2« 177.50 — 192.50; »5« 157.50 — 177.50; »6« 127.50 — 142.50; »7« 90 — 100; »8« 50 — 52.50. **Otrobi:** baški, sremski 42.50 — 45; banatski 40 — 42.50 **Fižol:** baški, sremski 92.50 — 97.50.

+ **Somborska blagovna borza** (1. sept.) Tendenca nespremenjena. Promet 77 vagonov. **Pšenica:** baška, okolica Sombor 102.50 do 105; gornjebaška 110 — 112.50; sremska, slavonska 97.50 — 100; banatska 105 do 107.50; banatska potiska 110—112.50; baška pot. 110 — 112.50. **Oves:** baški, sremski 55 — 57.50. **Rž:** baška 65 — 70. **Ječmen:** baški, sremski, 63/64 kg 57.50 — 62.50; pomladni, 67/68 kg 70 — 72.50. **Koruza:** baška 60 — 62; baška bela 69 — 71; baška ladja Dunav ali Sava 65 — 67. — **Moka:** baška »0g« in »0gg« 205 — 225; »2« 185 — 205; »5« 165 — 185; »6« 135 — 155; »7« 95—105; »8« 50 — 50.50. **Otrobi:** baški 42 — 44.

+ **Budimpeštanska terminska borza** (1. t. m.) Tendenca čvrsta. Promet živahen. **Pšenica:** za oktober 8.42 — 8.43, za marc 9.43 — 9.44; **rž:** za oktober 5.10 — 5.15, za marc 6.07 — 6.09; **koruza:** za september 6.72, za maj 7.53 — 7.54.

Razpeljavanje cestnega omrežja

Važna javna dela v Krškem srezu. — Potreba novega mostu

Krško, 28. avgusta

Kljub zelo občutni gospodarski krizi se vrše v krškem srezu razne važne prometne izboljšave. Zaradi vedno naraščajočega avtomobilskega prometa je nastala potreba, da se posveti čim več pažnje prometnim zahtevam, to je, da ce cestno omrežje in cestišča primerno uredijo. Treba je ceste skrajšati, nepotrebne strme klance preložiti, cestišča razširiti, ovinke na zunaj dvigniti, pa tudi graditi nove ceste in mostove, kjer to zahtevajo gospodarski interesi.

V zadnjih letih je posvetila kr. banska uprava posebno pažnjo temeljitemu popravilu obstoječega cestnega omrežja in deloma tudi gradbi novih cest. Cesta Radeče-Litija, ki se gradi že drugo leto, je že gotova v krškem srezu. Treba bo le še preložiti nekaj strmih klancev na obstoječi progi Radeče-Št. Jurij pod Kumom. V litijskem srezu delo lepo in naglo napreduje ter je pričakovati, da bo že v tekočem letu dograjena zveza z Litijo in tako tudi z Ljubljano. Ta cesta, ki je v vsakem pogledu eminentnega pomena naj bi se dogradila čim prej. To je potrebno tudi zato, da se deloma razbremeni cesta Zagreb-Novo mesto - Ljubljana. Istočasno, ko se gradi cesta Radeče-Litija-Ljubljana, bi bilo potrebno, da se razširi banovinska cesta Krška vas - Brege -Krško - Radeče, ki je na nekaterih krajih zelo ozka, ter naj se uvrsti potem med državne ceste. Cesta Radeče-Litija je izpeljana po divje romantični dolini ob Sopoti pod Kumom, se vzpenja v krasnih serpentinah gori do Preske (800 m nad morjem), nudi na tem kraju prelep razgled na vse strani. Na tem mestu se bo lahko sčasoma razvil tujski promet, če bodo znali lokalni faktorji pravilno uporabiti priliko. Nova proga bo nudila posebno avtomobilistom lep užitek, mestu Radečam bo pa dana ugodnost razvoja zaradi važnega križišča.

Nedavno se je vršilo trasiranje nove bodoče ceste Videm-Zdole-Podsreda. Ta nova cesta, ki bi bila dolga jedva 18 km, naj bi vezala Krško in železniško postajo Videm-Krško z obljudenimi kraji tja do Kozjega in celo Rogaške Slatine. To naj bi postala idealna in najkrajša cesta proti Rogaški Slatini in krajem ob Dravi za večji del Slovenije. Kakor čujemo, se bo prvi del te proge Videm-Zdole (dolžina 5 km), pričel že letos graditi, ker so baje že zagotovljena denarna sredstva.

Gosto naseljene vasi nad Krškim (»hribovski« kraji) nimajo nikake prave zveze s Krškim. Zato je tudi v projektu gradba ceste Krško-Gora-Golek-Sv. Duh, ki je važna v gospodarskem oziru za omenjene vasi in bližnja naselja.

Nujnega popravila bi bila potrebna še marsikatera cesta in pot v samem krškem mestu ali pa bližnji okolici. To so večinoma občinske ceste in pota, deloma pa spadajo pod upravo mestnega gospodarskega odbora. Vemo, da ni na razpolago dovoljno denarnih sredstev, prepričani pa smo, če bi bilo malo več dobre volje in razumevanja, bi se dala marsikatera pot vsaj za silo urediti. Upoštevati se mora pač, da se razvija ravno v Krškem zaradi marljive propagande Tujsko-prometnega društva, tujski promet, ki naj bi postal važen vir dohodkov za mesto in vso bližnjo okolico. Vsak znesek, ki ga izda občina ali mestni gospodarski odbor v svrho pospeševanja tujskega prometa, je kapital, ki se dobro obrestuje. Zato je potrebno, da to merodajni faktorji tudi upoštevajo, pa se bo v nekaj letih razvil v krajih ob Savi cvetoč tujski promet. Sploh je potrebno, da so v krajih, kamor zahajajo letoviščarji, pešpota ločena od voznih poti kar velja posebno za krško mesto in bližnjo okolico.

Kr. banska uprava je objavila »Bednostni sklad« v znesku 9,000.000 Din, ki naj služijo za zaposlitev nezaposlenih. Glavna postavka 6,000.000 Din se bo porabljala za vzdrževanje, preureditve, preložitve in novogradnje cest. Skrajno potrebno bi bilo, da se vpošteva gornje ter zaposli primerno število delavcev za ureditev omenjenih cest, ki so velike gospodarske koristi ne samo za ožji okoliš, temveč za vso Slovenijo.

Zelo nujna je tudi graditev novega železobetonskega mostu čez Savo pri Krškem. Kr. banska uprava je menda že uvrstila v proračun primeren znesek. Sedanji leseni most, zgrajen leta 1866., že dolgo vrsto let ne ustreza več prometnim zahtevam. Vsakoletna popravila stanejo nad 100.000 Din. Most ni dovolj trden za večje tovorne avtomobile, kaj šele za težjo ali celo motorno baterijo naše vojske.

Novi most, ki gotovo ne bi stal več kakor 5 do 6 milijonov dinarjev, bi nudil naslednje koristi: 1. za trajanje graditve bi bilo zaposleno več sto delavcev in voznikov; 2. odpadla bi nevarnost za splavarje, kajti most bi imel menda samo tri loke, pod katerimi bi splavarji brez vsake nevarnosti in ob vsakem stanju vode lahko pasirali precej nevarni del Save; 3. vsakoletni izdatki za popravilo mostu bi popolnoma odpadli; 4. cestni promet bi se koncentriral in povečal zaradi sigurnosti mostu, pasaža bi bila mogoča pri vsakem stanju vode, kar sedaj ni možno, ker se pri vsaki vodi prepove vsaka vožnja čez zibajoči se most; 5. marsikdaj bi vojaštvo (kakor v predvojnem času) obiskalo naše kraje, kar mu je sedaj nemogoče, ker ne more s težkimi vozili čez slabi leseni most.

Kakor se vidi, je pozitivnih adutov dovolj, ki govore za to, da bi bila graditev novega železobetonskega mostu velike gospodarske koristi. Slednjič pa govori za to enostavna kalkulacija, če pomislimo, da ni potrebno železobetonskega mostu sploh popravljati, dočim žre leseni most, ki prav za prav ovira promet, leto za letom nad 100.000 Din.

H. R.

Sokol

Lepo sokolsko slavje v kočevski vasi

Črnomelj, 28. avg.

Pred leti se je videlo nemogoče, da bi moglo biti ustanovljeno sokolsko društvo v Koprivniku, sredi kočevskih gora, kjer je večina prebivalstva bila nemška. Pretekla nedelja pa nam je dokazala, da si je tudi v teh krajih sokolska ideja ustvarila čvrsto podlago za nadaljno delo. Sokolska četica v Koprivniku šteje 36 članov in 18 članic poleg naraščaja, pod vodstvom staroste br. Prinčiča in podstaroste br. Sajovca.

Mlada sokolska četica se je že precej časa pripravljala za svoj nastop in bila je deležna lepega obiska. Iz Črnomlja so že zgodaj zjutraj odpeljali 4 avtobusi in 5 voz blizu 200 Sokolov, večino v krojih, pod vodstvom staroste br. mr. Špire Vrankovića. Pridružilo se je še 10 članov semiškega Sokola s praporom. Skupni prihod v Koprivnik je bil kar veličasten, ko je vkorakalo tako lepo število sokolskih borcev s črnomeljsko sokolsko konjenico in mestno godbo na čelu, ki je nato priredila promenadni koncert.

Popoldne so 4 avtobusi pripeljali v Koprivnik še 110 članov kočevskega sokolskega društva, ki je nedavno tiho in skromno praznovalo svojo 25-letnico obstoja. Vodila sta jih starosta br. Lovšin in sreski načelnik br. Placer, znan kot velik pobornik sokolske ideje. Seveda so imeli s seboj tudi svoj društveni prapor. Pri javnem nastopu je nastopilo vse Sokolstvo od naraščaja do članov v prostih vajah in na orodju. Sodelovali sta godba iz Črnomlja in gasilska godba iz Koprivnika; gasilci so se udeležili slavnosti v krojih. S hiš je plapolalo precej državnih zastav pa tudi ljudstvo samo je kazalo precej zanimanja in prisrčnosti za naše Sokole. Prav posebno je vse razveselila državna trobojka, ki je vihrala na cerkvenem stolpu.

Po končani telovadbi je bil zbor vsega Sokolstva na telovadišču, kjer so imeli prav pomembne govore staroste domačega društva br. Prinčič, kočevskega br. Lovšin in črnomeljskega br. Vranković. Slednjič je zaigrala godba državno himno, nakar se je razvila prisrčna ljudska veselica, ki je trajala do 21. Iskreno pozdravljamo koprivniško četo in njeno vneto delo.

V zadnji številki Sokolskega glasnika razpravlja docent br. dr. Košir iz Ljubljane v članku »Antropomerija in Sokolstvo« o merjenju telovadečih, ki tvori važno medicinsko osnovo za proučevanje telesne vzgoje iz zdravstvenega stališča. Važen je tudi članek br. Bajiča iz Gerovega glede sanacije sokolskih domov na zadružni podlagi, ki bi jo stvorila vsa sokolska društva, ona, ki že imajo dome kakor tudi ona, ki se pripravljajo na gradnjo oziroma doma še nimajo. Izmed 934 sokolskih društev ima svoj lastni dom 140 edinic. V rubriki »Slovansko Sokolstvo« bo našel čitatelj marsikaj zanimivega iz delovanja ostalih slovanskih sokolskih organizacij. Spominu umrlega br. Mulačka je posvečen članek s sliko.

Sokol, list sokolskega prednjaštva je izšel v dvojni številki za julij in avgust ter prinaša na uvodnem mestu zanimiv članek br. Branka Poliča, slušatelja telovadne visoke šole v Berlinu: »Prednjakova osebnost«. Br. Fr. Klemenc iz Zagreba razpravlja o naših javnih nastopih, slede poročila o saveznih medzletnih tekmah v Ljubljani ob priliki pokrajinskega zleta. Mednarodnega tekmovalca bodo gotovo zanimali predpisi za tekmovanje na prihodnji mednarodni tekmi v Budimpešti, ki se je udeleži tudi naše Sokolstvo. Sledi razlaga nove igre »Zabijanje«, ki bo gotovo prav tako postala priljubljena, kakor odbojka. Ostali del lista, ki ga toplo priporočamo, je posvečen tehničnemu delu v ožjem smislu ter prinaša razpravljanje br. Zorana Poliča o telovadnih urah, nadaljevanje spisa br. Bana »Telovadne ure brez orodja«, nadaljevanje razmotrivanj br. Pavšiča o teku, skoku in metanju, razne objave in vesti iz Sokolstva.

Savezni tehnični odbor oziroma načelništvo je izdalo razpis, naj se do 30. septembra prijavijo vsi bratje in sestre, ki čutijo v sebi poklic za župnega prednjaka. Zadnja savezna glavna skupščina je namreč zaključila, da bo savez namestil potrebno število prednjakov in prednjačic v poedinih župah, ki naj bodo v trajno in izdatno pomoč župnim načelništvom, da se na tak način čim bolj poglobi delo v vseh župah.

Pri nakupu čevljev polaga vsak odrasel človek pažnjo ne samo na cenenost, temveč tudi na prijetno nošnjo. Te prednosti se dosežejo s **PALMA GUMIJEVIMI PODPETNIKI.**

Zakaj ne pazijo stariši pri nakupu otroških čevljev tudi na to da so čevlji opremljeni s **PALMA GUMIJEVIMI PODPETNIKI.** Prijetna elastična hoja, zato zdravo, trpežno in poceni.

Dobite jih pri vsakem čevljarju.

Jugosl. izdelek.

Za novo železniško postajo v Dobovi

Dobova, 1. septembra.

Odkar so premestili postajališče, ki so ga zgradili menda Dobovčani, kjer še sedaj stoji, se ni na vsej stvari ničesar spremenilo. Okoli postajice rasejo hiše in hišice, kakor gobe po dežju. Promet je kljub krizi večji, kakor na vseh drugih postajah. V neposredni bližini so znamenite Čatežke toplice. Dobova je torej tudi kopališka postaja. Vse naokoli se spreminja in modernizira, a le železniška postaja je tako siromašna, kakor je bila leta 1920., v prvi sili.

Že 5 let bi lahko stala tu lepa moderna postaja, saj je bilo ministrstvo prometa pod g. ministrom Milosavljevićem pripravljeno dati Dobovi novo lično postajo, a so takrat ovirali nekateri starokopitneži. Kakor koli: žalostno je, da ostaja leta in leta postaja v takem stanju na tako prometnem kraju, ob glavni progi, kjer vozijo mednarodni vlaki. V ostalem je to zadnja postaja v dravski banovini. Tu vstopi vsak dan nad 100 potnikov. Razvil bi se tudi obsežen tovorni promet. Sicer je itak zasedena z uradništvom, kakor vsaka druga kompletna postaja. Dani so vsi pogoji za čim lepši gospodarski razvoj. Tujci, posebno kopališki gostje odnašajo najlepše utise iz našega kraja, ki je eden najlepših ob progi od Zidanega mosta do Zagreba. Na postaji pa ni pravega prostora za toliko občinstva in vsi lepi utisi tujcev se tu razblinijo. Storimo navzlic krizi vzajemno vse, da bo postaja kompletirana v čast vsej tej pokrajini. Gotovo se bo tudi marljivi naš poslanec g. Urek zavzel za to koristno stvar.

Repertoarji

NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI

DRAMA.

Zaprto.

OPERA.

Začetek ob 20.

Nedelja, 3. septembra: Pri belem konjičku. Izven. Znižane cene.

★

Prva gledališka predstava pred začetkom nove gledališke sezone 1933-34 bo izredno priljubljena in melodiozna opereta »Pri belem konjičku«. Za nedeljo, dne 3. t m. veljajo znižane operne cene od 30 Din navzdol. Otvoritev nove gledališke sezone bo v četrtek, dne 14. t. m. v drami. Vprizorila se bo Shakespearejeva »Komedija zmešnjav« v režiji prof. Osipa Šesta.

Priglase za gledališki abonma za novo sezono sprejema uprava Narodnega gledališča v Ljubljani v veži dramskega gledališča od ponedeljka, dne 4. t. m. dalje. Razpisani so štirje abonmaji, in sicer dva stalna abonmaja, od katerih bo imel eden predstavo ob sredah, drugi ob četrtkih. Poleg tega sta razpisana tudi abonmaja A in B. Letos se plačuje abonma v 10 mesečnih obrokih. Prvi obrok pri vpisu. Cene tako dnevne kakor tudi abonmajske so napram lanskim znižane. Vabimo k številnemu podpisu abonmaja.

Društvo prijateljev Narodnega gledališča v Ljubljani. Banska uprava je potrdila društvena pravila in ustanovni občni zbor novega društva bo v torek dne 5. t. m. ob 20. uri v mestni posvetovalnici. Na dnevnem redu je ustanovitev društva, sprejetje pravil, volitev prvega odbora in razgovor o društvenem delu.

Iz življenja in sveta

Kaj pravijo zvezdoznanci:

Zvezda je eksplodirala

Naravni pojavi v „skrivnostnem“ vesoljstvu

Na kodanjsko zvezdarno je prispela te dni brzojavka, ki pravi, da je po svojem proučevanju kometov znani ameriški zvezdoslovec Peltier opazoval v ozvezdju Kačarja

novo zvezdo.

Že pred daljšim časom so to zvezdo opazovali različni raziskovalci in so ugotovili, da ji svetloba naglo narašča. 12. t. m. je žarela že tako močno, da jo je bilo videti tudi s prostim očesom. V naslednjih dneh je začela bledeti, tako da je neoboroženo oko že 16. ni moglo več opaziti. Videli so jo le še z manjšimi daljnogledi, potem pa je postala njena svetloba tako šibka, da je treba že močnejših teleskopov.

Zvezde te vrste, ki jih znanost imenuje »novae« (nove zvezde), nikakor niso redek nebesni pojav. Od kar je slavni Tycho de Brahe v Pragi odkril v ozvezdju Kasiopeje prvo znamenito »novo zvezdo«, ki je hipoma zažarela in potem spet ugasnila za neoboroženo oko, odkrivajo zvezdoslovci vsako leto pet do deset takšnih zvezd. Njih pravo število bo seveda še znatno večje. Peltierova zvezda zavzema med njimi nekakšno

izjemno stališče

že zato, ker letos nikakor ni prvič zažarela s takšno močjo in spet obledela, temveč jo je v podobnem položaju opazovala že pred 32 leti ameriška astronomka amaterka Viljemina Flemmingova.

Navzlic svoji uvrstitvi med nove zvezde, ta zvezda astronomom

nikakor ni nova,

temveč je že dolgo zabeležena v nebesnih atlantih pod imenom »Ophiuchi 4«. Pred 32 leti pa nje zažarenje ni bilo tako močno kakor letos. Vsekako je silno redek primer, da se nova zvezda dvakrat javi na takšen način.

Kako si znanost razlaga pojav novih zvezd? Na to do danes še nimamo neoporečnega odgovora. Vse teorije o tem pojavu pa so si edine v tem, da gre za

eksplozivna dogajanja

v notranjosti ogromnih žarečih plinskih mas, ki jih predstavljajo nove zvezde kakor vse stalnice, vsa sonca v vesoljstvu. Samo glede vzrokov, ki povzročajo te eksplozije, si še nismo na jasnem. Najbolj razširjena je menda domneva astronoma Hartmanna, ki pravi, da pridejo na pol ugasla sonca na svoji poti skozi vesoljstvo v tiste velikanske oceane vesoljnega prahu, ki jih je v prostornini baje nešteto. V trenju s temi masami prahu se segreje zvezda na svoji površini in v svoji notranjosti tako močno, da se to srečanje konča pogostoma s pravcato eksplozijo, ki jo opazimo na zemlji po manjšem ali večjem številu let — zvezde so vendar cela svetlobna leta oddaljena od nas — kot nenadno zažaritev.

Odmevi iz Nemčije

Kljukasti križ na cerkvenih vratih

Berlinski »Börsenkurier« poroča, da krasi zvonik cerkve v Maibernheimu kljukasti križ. To je prva cerkev na Nemškem, ki je zamenjala simbolični Kristusov križ z režimskim emblemom.

Horst Wessel na Danskem

V mestu Tonden, ki je bilo prej sestavni del nemške države, je neki danski stražnik aretiral pocestnega lajnarja, ki je ljudem sviral Horst Wesselovo pesem. Na policiji so »muzikantu« povedali, da so takšne melodije v svobodni Danski prepovedane.

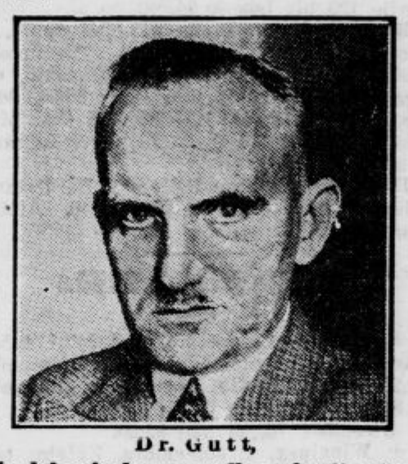

Dr. Gutt,

ki je dal pobudo za uvedbo zakonite sterilizacije rasno manj vrednih posameznikov nemškega naroda. Po kakšnih znakih bodo nemški modrijani ugotavljali to okoliščino, doslej še ni natančno znano. Ako bodo za temelj rasni manjvrednosti jemali proč stoječe uhlje in ne posebno bistre poteze obraza, se bo dr. Guttu morda še hudo otepala njegova pobuda.

Nova zračna proga Francija—Južna Amerika

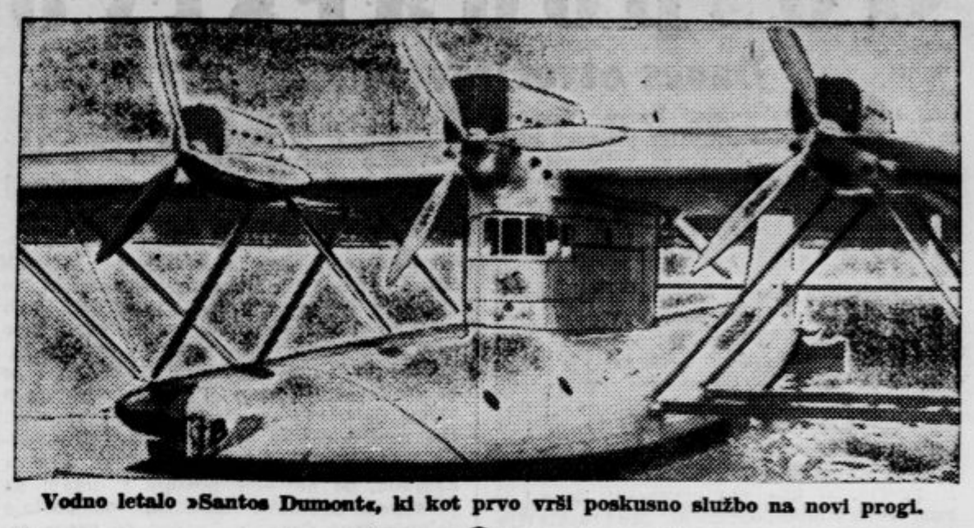

Vodno letalo »Santos Dumont«, ki kot prvo vrši poskusno službo na novi progi.

Polom filmske zakonske idile

Fairbanks se po ločitvi od Mary Pickfordove preseli v Evropo

Nedavno smo poročali, kako se je zrušila 16 let trajajoča zakonska idila, ki je bila vzrok, da so Američani med vsemi svojimi filmskimi zvezdami in zvezdniki najbolj upoštevali Mary Pickfordovo in Douglasa Fairbanksa. Končala se je tako, kakor se končujejo vse povprečne in nadpovprečne ameriške zakonske idile: z ločitvijo. Kaj sedaj?

»Nikoli ne bom prenehala ljubiti svojega bivšega moža, toda le kakor sestra,« prisega plavolasa Mary s pravimi solzami v očeh. Poleg tega vedo časniški poročevalci povedati, da bo vodila in delovala s svojo posebno filmsko družbo, kajti že prej je kazala velike talente za takšne dobičkanosne posle.

Kar se tiče junaškega Douga, pa mu solze ne pristoje in je novinarjem izjavil z ameriško kratkočo: »Pričeli bomo pač znova!«

S čim? »Prav za prav je vse eno, s čim začneš, dokler čutiš dovolj sile v sebi,« je odgovoril Doug. »Jaz n. pr. pričnem znova delati. Čutim, da nisem že dolgo ustvaril nič pravega. Že od »Ukročene trmoglavke« sem...«

Tu se je Fairbanks prekinil sredi stavka. Menda se ne bi smel spomniti baš na to delo, ki je bilo krivo, kakor si šepečejo po ateljejih obeh celin, da je dobil njegov zakon z Mary odločilno razpoko. Igrala sta v njem obe glavni vlogi in se nista mogla sporazumeti, kateri med njima naj bi imel zadnji veliki posnetek iz bližine, ki ga odnaša gledalec kot zadnji najmočnejši vtis s seboj domov...

Toda Doug je kmalu nadaljeval: »Ostavil sem Hollywood za vselej. Nikoli več se ne vrnem v Kalifornijo. Živel bom v Evropi. In živeti pomeni pred vsem delati.«

Organiziral bo veliko evropsko družbo za izdelovanje filmov. Stroški bodo znašali spočetka »samo« kakšen milijon funtov na leto, pozneje pa se bodo še povečali. Skušal bo pritegniti najboljše igralce iz Amerike, n. pr. Chaplina, o katerem govore, da je že dolgo sit Amerike. Sploh dobiš vtis, da gre s Hollywoodom h koncu. Evropska filmska industrija se tako hitro razvija, da se diktatura okusa z one strani velike luže po vsej priliki ne bo dala več dolgo držati.

Glede filmov, ki jih namerava izdelati v prvem času, navaja Fairbanks pred vsem film »Konec dona Juana«. V njem bo igral sam glavno vlogo. Drugi film o ruski carici Katarini bo igrala Elizabeta Bergnerjeva, a v glavni moški vlogi njegov sin, ki

Douglas Fairbanks se pelje s svojim sinom (kdo ne vidi frapantne sličnosti?) v avtotaksiju po Parizu

ima isto ime kakor on. Oče in sin bosta igrala nato skupaj v tretjem filmu, ki bo obnovil motiv filma »Zorro«, v katerem je Douglas Fairbanks v dobi nemega filma učakal največji uspeh svojega življenja.

Sedež nove družbe bo London, a filme bodo snemali tudi po drugih evropskih mestih in deželah, če bodo dajale za to potrebne tehnične in pokrajinske pogoje. Svoje delo prične Fairbanks z malim potovanjem po evropski celini, da se seznani z njeno filmsko proizvodnjo in z njenimi pokrajinami.

Spet v Parizu

Po inspekcijskem potovanju ob nemški meji se je vrnil francoski ministrski predsednik Daladier v Pariz, kjer ga je sprejel de Monzie

Bakterije v ozračju velemest

Neki pariški bakteriolog si je zastavil nalogo, da preišče bakterije v velemestnem ozračju. Pri tem je ugotovil zanimivo dejstvo, da se mikrobi podnevi silno množijo in da dosežejo tik pred zahodom sonca višek. Noč pa pomete s temi opasnimi parasiti človeškega zdravja.

Velemestni zrak je v ranih jutranjih urah skoraj popolnoma čist. Ob 7. zjutraj je naštel učenjak v gotovi količini zraka 640 bacilov. Tri ure pozneje so se bakterije v isti količini zraka pomnožile za 120 telesec, opoldne jih je bilo že 23.000, ob 14. uri popoldne 72.000, zvečer pred mrakom pa že blizu 100.000. To velja za Pariz, a kaže, da imajo ljudje v velemestih vsekakor prav, če vstajajo že v zgodnjih jutranjih urah.

Nova zmagovalka Rokavskega preliva

Te dni je angleška plavalka Lowry, ki je šla v morje pri rtu Gris Nezu, po šestnajsturnem plavanju dosegla cilj in zlezla na

Sunny Lowry

kopno pri Dovru. Od l. 1930. je to prvič, da se je posrečil takšen rekord.

Lowryjeva, ki ji je zdaj 22 let in je fizično silna ženska, ima v svojem rekordu precej predhodnikov. Prvi njen predhodnik je bil angleški kapitan Matthew Webb, ki je startal 25. avgusta 1875 v Dovru ter priplaval po 21 urah in 45 min. napornega plavanja v 33 km oddaljeni Calais. Enako srečo je imel šele 36 let pozneje Angež Burgess. Potem ni bilo 12 let nikogar, ki bi imel srečo preplavati La Manche. Šele l. 1923. se je posrečilo ameriškemu majorju Sulliwanu, da je premagal preliv. Danes je takšnih rekorderjev že 17, med njimi je pol tucata žensk. Rekor v preplavanju Rokavskega preliva pa drži francoski plavač Michel, ki je 10. septembra 1926 preplaval La Manche v 11 urah in 25 minutah.

Od žensk je prva premagala Rokavski preliv Gertruda Ederle. Mesto Dover na angleški obali je letos razpisalo kot nagrado za preplavanje Rokavskega preliva zlat pokal. Pogoj pa je, da mora plavalec startati v Dovru in plavati do Calaisa. Ta smer plavanja je znatno težja od obratnega pravca, zato so vsi letošnji poskusi te vrste propadli.

Nov „svetovni jezik“

Prof. Zachrisson iz Upsale na Švedskem spada med tiste idealiste, ki bi svetu radi pripomogli do enotnega jezika.

Izmislil si je nov umetni jezik, napisal o njem debele učne knjige, ustanovil kurze za ta jezik že po raznih deželah in ga dal posneti celo na gramofonske plošče. Kar se njega tiče, bi ta jezik tedaj že lahko zavladal svetu — ampak s svetom je težava, to vemo vsi.

Od Leibniza in Descartesa do danes se je pojavila že lepa vrsta umetnih mednarodnih jezikov, najbolj znana sta že davno pogoreli volapük in esperanto, ki si je pridobil še največ pristašev. A niti esperanto ne vleče preveč, masa je do njega še vedno dovolj pasivna. Tudi esperanto je razmeroma malo razširjen. Z angleščino ali kakšnim drugim naravnim svetovnim jezikom pride človek le dlje. Seveda so ljudje za to prisiljeni, da si ubijajo glave in tratijo dragoceni čas z učenjem cele kopice jezikov namestu enega samega, ki bi veljal za vse ljudi. Prisilni pouk takšnega mednarodnega jezika po vseh deželah bi stvar temeljito olajšal. Ampak dežele imajo za sedaj druge skrbi...

Čitajte tedensko revijo ŽIVLJENJE IN SVET

Angleški državnik obolel

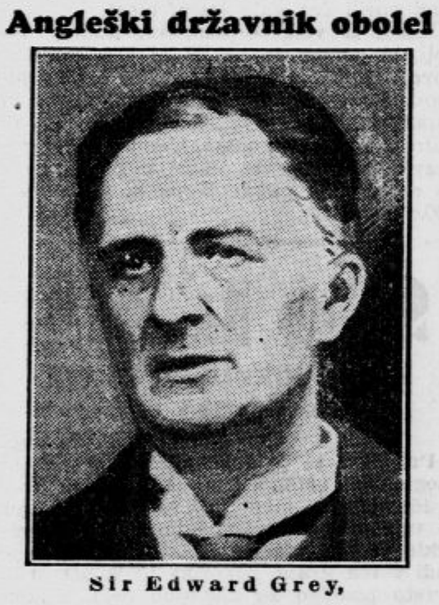

Sir Edward Grey,

angleški državnik in eden izmed redkih voditeljev evropske politike, ki je na vso moč skušal onemogočiti izbruh svetovne vojne. Ko je zaradi nemškega vpada v Belgijo postala vojna neizogibna, so se mu Nemci rogali, češ, da je jokal, ko je spoznal, da se svetovni pokolj ne da več preprečiti. Njegovo plemenitost so Nemci smatrali za slabost značaja. Po zadnjih vesteh je njegovo zdravstveno stanje skoraj breznadno.

DOBRO JE, ČE VEŠ...

da so prekrstili trg Gerharta Hauptmanna v Hindenburgov trg;

da sta se v Budimpešti na javnem trgu spoprijela dva upokojena častnika, neki stotnik in neki general zaradi stotnikove žene, nakar je general potegnil sabljo in ranil stotnika na glavi;

da je doslej v Ameriki že 41 žrtev spalne bolezni;

da je prodala vdova nedavno umrlega ameriškega profesorja Jeffersona, ker ji ni mož ničesar zapustil, pokojnikovo brado, ki mu je segala do kolen, kot redkost in prejela zanjo 500 dolarjev;

da je v južni Afriki zaradi silovite suše poginilo nad 10 milijonov ovac;

da se po ugotovitvah nekega angleškega zdravnika obrvi pri človeku v starosti spremene. Pri mladih ljudeh stoje obrvi na robu med očesno votlino in čelom, pri starih ljudeh se pomaknejo navznotraj;

da bodo v Ameriki pod Hudsonom izvrtali nov predor, ki bo vezal mestna dela Manhattan in New Jersey. Stroški so preračunani na 40 milijonov dolarjev, pri delu bo zaposlenih 8000 delavcev,

17 letna zastrupljevalka

Violetta Nozières, o čije zločinu smo poročali včeraj, med zaslišanjem na policiji.

ANEKDOTA

Nemški pisatelj Grabbe je bil prijatelj dobre kapljice in je rad spal podnevi, ker ponoči ni imel za to časa. Nekoč ga je gospodinja ozmerjala: »Ali vas ni sram, da tako dolgo spite? Sonce je vzšlo že pred šestimi urami.« Nato je odvrnil Grabbe: »Lepa primera! Sonce se je včeraj skrilo že ob osmih zvečer, jaz pa sem šele ob treh zjutraj legel v posteljo.«

VSAK DAN ENA

»Če ne mislite plačati, pokličem stražnika!«

»Tako..., ali bo on plačal zame?«

Dr. tehn. MILAN VIDMAR:

Velemojster tehnikov

Ob koncu junija sem prejel iz Budimpešte povabilo, ki me je iznenadilo. Spočetka nisem hotel verjeti, da bi dospel znani velemojster elektrotehnike, Oton Titus Blathy, dejansko do petdesetletnega delovnega jubileja. Ali je preteklo v resnici že več nego dvajset let, odkar sem bil njegov asistent in občudujoči učenec? Ali je res mogoče, da moreš še po petdesetletnem delovanju z nezlomljivo svežostjo in delavnostjo obvladovati največje tehnične probleme?

Tako je moralo pač biti. V l. 1885. je vendar Blathy v družbi z obema svojima sodelavcema Zipernowskim in Derijem izumil električni transformator. Transformator, s katerim se je začel razvoj tehnike izmeničnega toka in ki je postal odločilni pobudnik tehnike toka visoke napetosti. Takšnega izuma ne moreš vreči na mizo kot novopečen, mlad inženjer. Blathyjevo delo se pričenja dejansko v juliju 1883.

Pionirji elektrotehnike so bili po večini praktiki. Jasnovidni, delavni možje, ki so prijemali za delo z lastnimi rokami in preizkušali, ki se niso dali prestrašiti, ki so se bojevali in zmagali. Blathy je pionir prav posebne vrste. Zato pa je postal tudi prav velik gospod v kraljestvu elektrotehnike. Bil je znanstveno temeljito izobražen — inženjerski naslov si je pridobil na dunajski tehnični visoki šoli — in je deloval vse življenje po znanstvenih načelih ter sam ustvarjal znanost. Ekonomija njegovih misli je bila za pozornega opazovalca vedno čudovita. Njegov pogled za stvarno, njegov vpogled v naravo je bil nenavadno globok. Drugi veliki iskalci so tipali, on je zagrabil. Drugi so često zašli, on je šel čisto siguren svojo pot.

Njegovi uspehi so zato edinstveni. Znamenita elektrotehnična razstava l. 1891. v Frankfurtu mu je prinesla prvo veliko zmago. Ko je bil s transformatorjem odprl izmeničnemu toku pot, je izumil leta 1889. še hitro števec za izmenični tok in dokazal, da se da ta tok uporabljati tudi za obločnice. To je odločilo Frankfurt se mu je zaupal. Daleč pred svojim časom je l. 1891. kot dodatek frankfurtskemu uspehu zgradil povsem moderen kolektorski motor za izmenični tok. Potem pa se je za nekoliko let izključil.

Blathy je velik mojster življenja, kar mora velik človek prav za prav vedno biti. Nikoli se ni dal po svoji elektrotehniki obvladati in izčrpati. Ostal ji je vedno gospodar in zapovednik. To ga je ohranilo svežega, delavnega in mladega. Do danes.

Prvo polovico devetdesetih let je žrtvoval večinoma sportu. Takrat so ga kot kolesarja zelo poznali. Z nasmehom pripoveduje o tem čudnem intermezzu svojega življenja. Nimaš vtisa, da bi delal drugače, če bi začel še enkrat od početka. »Delo je šlo navzlic temu naprej,« je menil pri jubileini slavnosti, »le da v tem času seveda ni bilo nič presenetljivega.«

No, l. 1898. je vtaknil prvi svetovni rekord v žep. V Tivoliju pri Rimu so postavili generatorje za 3000 k. s. iz njegovih rok. Tako velikih strojev svet takrat še ni poznal. Na pariški svetovni razstavi leta 1900. je prejel Grand prix.

Hitro drug drugemu so si sledili veliki zamahi. L. 1900. je zgradil karbidni stroj za tok 24.000 amperov, ki je bil za tisti čas ogromen. L. 1905. je spravil v svet generatorje za 30.000 voltov. Za mnogo let, da, do danes, je ostal to fantastičen uspeh. Nastop parnih turbin je pozdravil Blathy s turbogeneratorji, ki so potolkli vse konkurenčne konstrukcije. Njegovi zadevni patenti so postali kaj kmalu splošna last elektrotehnike.

L. 1911. je dosegel Blathy prav velik svetovni rekord s svojim velikim transformatorjem za 21.000 kilovatov. Dotlej je bilo 8000 kilovatov največji uspeh. Kratko potem je legla svetovna vojna na cvetočo elektrotehniko.

V tem težkem času se je zatekel Blathy k svojim števcem, ki jim je ostal vse življenje zvest in ki mu dajejo dela sedaj že skoraj petdeset let. Šele v zadnjih letih je mogel začeti spet z velikimi stroji. Kmalu je bil spet na vrhu. Baš v najnovejšem času je mogel iznenaditi elektrotehnični svet znova z velikimi idejami glede gradnje turbogeneratorjev.

Blathy je danes častihlepnejši in delavnejši nego kdaj in sploh ne misli na počitek. Čemu neki? Elektrotehnika mu je bila vedno prav tako čudovito razvedrilo kakor sport in šah. Ne smem zamolčati, da je Blathy prav velik igralec šaha. Sestavil je neštete šahovske probleme, ki so v zgodovini šaha edinstveni. V neštetih šahovskih stolpcih vidimo vedno znova probleme, ki zahtevajo mat v treh, včasi v štirih potezah. Blathyjevi problemi se končujejo po sto, po dve sto potezah. Tudi oni kažejo njegovo nagnjenje do velikega in izredno konstruktivno nadarjenost — kakor njegova elektrotehnična dela.

Blathy je častni član Elektrotehničnega društva na Dunaju in Elektrotehničnega društva v Budimpešti. L. 1907. ga je italijanska vlada odlikovala z oficirskim križcem »Italijanske krone«, l. 1908. je postal kraljevi ogrski dvorni svetnik. L. 1917. sta mu dunajska in budimpeštanska tehnična visoka šola podelila doktorski naslov honoris causa. L. 1927. je postal častni član madžarske Akademije znanosti.

*

Po velikem banketu ob priliki njegove jubilejne slavnosti sem se peljal pozno po noči z Blathyjem domov. Zvezdnata julijska noč je bila hudo mrzla. Stopila sva v odprti avtomobil. Oba brez površnika. Blathy je prav nenavadno utrjen in zdrav.

Voz je šel preko mosta nad Donavo in nehote sva se oba ozrla navzgor proti največji konstrukciji, kar jih je. Proti svetovju zvezdá, v katerih je baje zapisana naša usoda. Nehote mi je ušlo vprašanje, da-li bi se še enkrat zapisal elektrotehniki, če bi mogli kolo časa zavrteti za petdeset ali šestdeset let nazaj.

Odgovoril je brez oklevanja. »Vedno sem ljubil samo tehniko. Že kot majhen otrok sem ljubil košček železa, vijak. Ne poznam nič lepšega.« Na moj odgovor, da je teoretična fizika morda še lepša nego praktična, je menil: »Često sem mislil na to. Morda bi mogel postati eksperimentalni fizik.« Na vsak način bi postal prav velik eksperimentalni fizik.

(Ta članek rednega profesorja na univerzi kralja Aleksandra I. v Ljubljani je priobčila »N. Fr. Presse,« 29. VIII. 1933.)

J. H.: 12

Jezero ljubezni

Roman

»Dekletce, če bi ne bil Milan Črne, generalni ravnatelj takih in takih industrijskih podjetij, tedaj bi ti rekel: nič ni krivičnejšega od tega, da je človek odvisen od svojih bližnjih, samo zato, ker potrebuje denarja. Ker sem pa Milan Črne, ti morem samo reči: kdor se ne obnese, tistega odslovijo — povsod. Kjerkoli se umakne eden, jih je že tisoč pripravljenih, da stopijo na njegovo mesto. Kaj hočeš, to je življenje!«

»Potem je življenje grdobija! A vedeti hočem vsaj, kaj se je zgodilo.« To rekši se je Ellen obrnila in krenila skozi zajtrkovalnico v pisarno hotelskega poslovodje. —

»Kaj?« je vprašala z iskrečimi se očmi, ko je poslovodja nekam v zadregi odgovoril na njeno vprašanje. »Nič niste poizvedovali, ali je stvar resnična? Kdo vam je pa porok, da ima gost, ki trdi, da je tlačal s srebrnjakom za petdeset dinarjev, prav? Kdo je vobče ta gost?«

Poslovodja je obžalujoče skomignil z rameni: »Tega, miss Black, vam ne smem povedati. Prizadeti gospod je izrečno želel, da ne delajmo zaradi te reči nobenih komedij, kakor tudi ne zahteva povračila manjkajoče vsote — —«

»B a j e manjkajoče vsote —« je ostro pripomnila Ellen.

»Seveda, baje manjkajoče vsote. Nič drugega nisem mogel storiti, da preprečim škandal, ki bi bil podjetju v nečast in škodo.«

Ellen je hotela nekaj odgovoriti. Ali ob pogledu na tega gladkega, vljudnega človeka jo je obšla misel, da je vsaka nadaljnja beseda odveč.

Poslovodja, ki je gledal za njo, je vzdihnil. Karkoli si storil, vsem ni bilo moči ustreči. Siromaka Vilharja so bili na Benedettijevo željo odslovili in zdaj se je mlada Američanka očividno nejevoljila zaradi tega. Bržkone je šlo za kako ljubimkanje — nu, da, zal sobni natakar, saj poznamo take reči.

•

Drugi dan je bil na sporedu velik avtomobilski izlet v Bohinj. Pred »Splendidom« je že čakala dolga vrsta voz, ki so se kosali z bleskom pokromljenih hladilnikov in elegantnih karoserij. Troblje so veselo odgovarjale pesmi zvonov na otoku. Gorenjsko solnce je s poletno močjo pripekalo na negibno vodno gladino.

Elleni se je zdel ta pogled kakor slika iz davne pravljice. Kako rada jih je prebirala v svojih otroških letih, in kako lepo jih je znala mamica pripovedovati! Tam onkraj morja, na podstrešju njihove velike hiše v Ameriki, je stal še zdaj zaboj s pravljičnimi knjigami, ki se je nekdaj žarečih lic sklanjala nad njimi. Skoraj brez zveze se je spomnila doživljaja nedavnega večera. Tudi to je bilo kakor v pravljici: tista sproščenost od vsakdanjega življenja, tisti na pol začeti, nedokončani razgovor z nočnim izprehajalcem...

Zlata in plavolasa je stala Ellen sredi te neverjetno lepe okolice. Benedetti je bil kakor očaran od njene omamne bližine. In spet ga je jasno obšlo, da mora osvojiti to dekle; ne samo zato, ker so se njegova sredstva bližala koncu, ampak tudi zato, ker je hlepel po njej zaradi nje same. Da pa doseže ta namen, je ni smel več spustiti izpred oči. Odkar se je bil vrinil med njiju tisti mladi človek, je bila njegova samozavest omajana. Neizkušenemu dekletu je bilo moči marsikaj natveziti; to je Benedetti sam najbolje vedel. —

S prvim vozom so se bili Dormanovi že odpeljali; za njimi je odbrzel francoski bankir s svojo mlado ženo, in vsa ostala vesela družba se je ta mah pripravljala k odhodu.

Benedetti je bil v svojem avtomobilskem kroju kaj zal na pogled, velik, vitek in gibčen. Tudi Jela je bila že pripravljena.

Nina Črnetova je sedela v avtomobilu in nestrpno gledala okoli sebe.

V veži je Milan Črne hlastno prebral brzojavko, ki so mu jo bili ta trenutek prinesli. Nejevoljno je udaril po papirju.

»Same se peljite,« je zaklical ženi. »Jaz moram domov, da ujamem še drevi letalo za Beograd.«

Nina ga je prestrašena pogledala. »M e lahko ostanemo tu, kaj ne da?«

»Ve — da, prosim!«

Milan Črne je z grenkobo v srcu pomislil, ali ga bo Nina kdaj vprašala po njegovih skrbeh. Nikoli se ni bala ničesar drugega kakor tega, da ji ne bi kaj zmotilo zabave.

Ellen je bila opazila skrbeči izraz na stričevem obličju.

»Peljite se kar naprej,« je zaklicala Jeli in Benedettiju; »jaz spremim strica na vlak, potlej pridem nemara za vami.«

»Dajmo, peljimo se!« je silila Jela, vsa srečna ob misli, da bosta z Benedettijem sama. Ta se je še obotavljal, a Ellen je že krenila z Milanom Črnetom nazaj v hotel.

»Kaj pa je, striček?«

»Skrbi, dekletce. Stavka grozi. V tovarno me kličejo. Morda se vsaj meni posreči, da obvarujem ljudi nepremišljenih dejanj. Iz Ljubljane se odpeljem naravnost v Beograd na ministrstvo. Treba je, da nam pošljejo za posredovalca nepristransko osebo, ki ne bo vplivala na delodajalce in delavce kakor rdeča ruta na bika.«

Za kvas zahtevaite najnižje ponudbe od nove nekartelirane tvornice Alojzija Kanca v Mengšu

Sport

Tekma za slovo na igrišču Ilirije

Jutri ob 17. Ilirija : Austria na igrišču ob Celovški cesti.

Jutri bo zadnja tekma na starem igrišču Ilirije. Z nogometno prireditvijo je bilo igrišče otvorjeno, z nogometno tekmo se Ilirija poslavlja. Za nasprotnika si je izbrala koroškega prvaka, Austrio in Celovca, katere uspehe smo že včeraj priobčili. Nasprotnik Ilirije sicer nima glasu svetovnega moštva, vendar ga navzlic temu ne sme podcenjevati. Zmaga nad znanim amaterskim prvakom Avstrije, nad GAK, dvolj jasno priča o znanju enajstorice. Upamo, da nas moštvo belo zelenih ne bo razočaralo in se bo dostojno poslovilo s starega igrišča, ki je doživelo toliko lepih uspehov dolgoletnega prvaka slovenskega nogometa.

Službene objave LNP

(Seja p. o. dne 30. avgusta, nadaljevanje.)

Kazenskemu odboru se preda igrač Lipovšek Ferdinand (SK Sloga, Ljubljana) zaradi ponovnega prestopa iz kluba v klub.

Odobrijo se prijateljske tekme Železničar : Primorje 3. septembra v Mariboru, Maribor : Celje 3. septembra v Mariboru, brzoturnir »Olimpa« 3. septembra v Celju, na katerem sodelujejo vsi celjski klubi in Dobrna iz Trbovelj, Atletiki : Ilirija 10. septembra v Celju, sportni dan SK Zagorja : Hermes s predtekmo Zagorje II : Trbovlje II. Hrastnik : Svoboda (Zagorje) s predtekmo obeh rezerv 3. septembra v Hrastniku, Amater : Grafika s predtekmo Amater II : Retje II 3. septembra v Trbovljah, sportni dan SK Javornika Javornik : Primorje 3. septembra na Rakeku, sportni dan SK Save Sava : Zet (Zagreb) 3. septembra v Sevnici, Domžale : Jadran 3. septembra v Domžalah.

Vzameta se na znanje preklica SK Diska in SK Dobrne, s katerima preklicujeta svoj sportni dan 3. septembra t. l., ter se s tem razveljavi rezervirani termin 3. september t. l. v Domžalah in v Trbovljah. Rezervira pa se SK Disku v sporazumu z drugim klubom termin 10. septembra t. l. Prijave mednarodnih tekem Ilirija : Avstrija (Celovec) 3. septembra v Ljubljani, Maribor : Avstrija (Celovec) 10. septembra v Mariboru in Svoboda (Maribor) : Gemeindebedienstete SK Graz 2. in 3. septembra v Gradcu se odstopijo JNS. Opozarjajo se klubi, ki prirejajo mednarodne tekme, da morajo predhodno predložiti LNP dovoljenje politične oblasti. Naknadno se odobrita prijateljski tekmi Atletiki: Vojaški team 39 p. p. Celje 27. avgusta v Celju in Mura : Rapid 27. avgusta v Murski Soboti.

Vzamejo se na znanje dopisi SK Jugoslavije, Celje, od 24. avgusta, Svobode-Maribor od 25. avgusta, Save-Sevnica od 25. avgusta, JNS, Beograd br. K. 68 od 22. avgusta 1933 o poslanem seznamu verificiranih igračev za savezno kartoteko, Bratstva — Jesenice št. 222/33 od 24 avgusta, SK Ptuj od 21. avgusta (aviziranega denarnega nakazila podsavez ni prejel), Maribora št. 155 in 156 od 26. avgusta, Javornika — Rakek št. 83/ng 33 od 28 avgusta ter zapisnika MO Trbovlje od 28 avgusta in MO Maribor od 14 avgusta. Dopisa Mure št. 118/33 od 3. avgusta in Jadrana — Ljubljana št. 82/33 od 29 avgusta se odstopita p. f.

Verificirajo se s pravom takojšnjega nastopa z SK Sava—Sevnica Tihole Avgust, Konec Franc, Šoster Fric, Loždorfer Konrad, Czermak Edo, Grutschreiber Kurt, Žitnik Maks, Konec Karel, Planinc Ivan, Planinc Rihard, Špat Avgust; za SK Jugoslavija — Celje Milher Franjo; za Grafiko Bončar Stano, Ustnik Jože; za Ilirijo Pogačnik Miro; za Jadran Kranjec Ivan; s pravom nastopa 9. septembra za Svobodo — Maribor Tkalec Ivan; za TSK Slovan Batič Viktor, Dečman Vili, Perc Drago, za Jadran Kačar Drago; za Ilirijo Škerl Josip; za SK Sloga, Ljubljana, Lipovšek Ferdinand; za SK Zalog Boben Franc, Bertossi Gvidon, Perhavec Rudolf, Has Alojz, Kralj Danilo. — Čitata se za SK Ptuj : Kovačec Ivan, Ivič Franc — Zaključi se verifikacije igralcev Jemšac Josip, Sigalin Marjan (Železničar — Maribor) in Sajovic Ivan (Trbovlje) zaradi pomanjkljivih podatkov. — Preklic igralca Bruna Viktorja za SK Ilirijo se ne vzame na znanje, ker je treba predložiti novo verifikacijo. Tajnik II.

V nekaj vrstah. Za meddržavno tekmo s Poljsko, ki bo dne 10. t. m. v Varšavi, je savezni kapetan inž. Veljković postavil naslednjo enastorico: Glaser, Bivec, Tošić, Arsenijević, Gayer, Marušić, Tirnanić, Marjanović, Kodrnja, Kragić, Kokotovic, rezerve Mihelčič, Dimitrijević, Lechner, Vujadinović in Valjarević. — Medmestno tekmo Zagreb - Beograd, ki se je vršila kot nočna tekma v četrtek pred 1200 gledalci, je Beograd s 3:2 odločil v svojo korist.

Petletnica SK Olimpa v Celju. SK Olimp v Celju bo priredil v proslavo petletnice danes ob 20. stafetni tek skozi mesto, ob 20.30 pa v veliki dvorani Narodnega doma rokoborbo in boks. V nedeljo 3. tega meseca ob 10 bo obhod sodelujočih sportnikov z železničarsko godbo po mestu. Ob 10.30 bo na Glaziji lahkoatletsko tekmovanje, ob 11.30 nogometna tekma med mladinskima moštvoma Jugoslavije in Olimpa, ob 14.30 pa med rezervama Celja in Olimpa. Ob 16. bo na Glaziji nogometni brzoturnir med Celjem, Dobrno, Jugoslavijo in Olimpom. Ob 20.30 bo v Narodnem domu težkoatletski nastop Ilirije iz Ljubljane in Olimpa.

Sportni dan v Sevnici. SK Sava v Sevnici priredi jutri v nedeljo svoj 12. sportni dan in prvega, odkar je včlanjena v JKS. Spored prireditve je: Ob 15. nogometna tekma starega moštva Sevnice proti staremu moštvu Šmarja, pod vodstvom kapetana starega moštva Sevnice g. Strnada, ob 16. nogometna tekma Sava - Sevnica : SK Zet — Zagreb. Po končanem sportnem sporedu bo sportna zabava v »Triglavu«.

Mednarodni table tenis turnir za prvenstvo dunavske banovine 1933 v Somboru. Somborsko sportno združenje priredi dne 9. in 10. t. m. mednarodni table tenis turnir za prvenstvo dunavske banovine. Tekmuje se: Moštveno prvestvo, single gospodov, int. double gospodov, single dam, mixed double, single gospodov II. raz., moštveno prvenstvo II. razred. V moštvenem prvenstvu se tekmuje za stalni pokal Reggeli Ujsaga, v singlu gospodov za prehodni pokal dr. Stevana Maksimoviča. Tudi za ostale discipline so razpisana lepa darila. Prijavnina znaša za moštvo 30 Din, za single 15 Din, za double 20 Din. Prijavnine je nasloviti do vključno 7. tega meseca na naslov Vlad. Heksner, Sombor, sv. Roke 23.

ASK Primorje (nogometna sekcija). Danes ob 19. morajo biti v tajništvu zaradi gostovanja na Rakeku: Logar, Hvastja, Bervar, Ulaga, Boncelj II., Strnad, Petrič, Sovinc, Vahen I. in II., Pupo, Terček, Race, Vrhovnik. — (Lahkoatletska sekcija.) Sklicujem v nedeljo 3. t. m. ob 10. dopoldne pri Mikliču sestanek zaradi dogovora za nastop v Celovcu, 9. in 10. t. m. Sestanek je obvezen zlasti za: Žorgo Frica in Aleksa, Kovačiča Alfonza, Slamiča, Korčeta, Csurdo, Seršeta, Putinjo, Gašperšiča, Juga II. in Grada. Zunanji atleti, zlasti Žgur, Marek E., Gaberšek, Cerar Drago, Krevs, Goršek, Kovačič Leo, Srakar, Stavbl naj pridno trenirajo in bodo pripravljeni na event. poziv za nastop v Celovcu. Trener.

ŽSK Hermes (nogometna sekcija). Drevi ob 20. strogo obvezen sestanek za igralce: Oblak, Poženel, Ferjan, Sernec, Erlih, Močnik, Kretič, Kariž, Kerpan, Mikluš, Brodnik, Škrjanc, Ozebek, Zore, Balo, Martinšek, Čebohin. Jutri bo tekma v Zagorju. Vsi točno in polnoštevilno!

TSK Slovan. V nedeljo ob 16.30 trening-tekma na igrišču Korotana na Rakovniku. Brezpogojno se naj javijo: Perc, Dečman, Pelicon, Rozman, Uhan, Bögel, Galle, Vidic, Marchiotti, Kolarič, Ceglar, Thuma, Šauš, Smrekar, Jerančič, Schlegel in ostali. Opremo dvignite pri gospodarju!

SK Jadran. Jutri v nedeljo morajo biti točno ob 13.30 na kolodvoru: Pelc, Kisl, Brcar, Oven I., II., III. Prezelj, Verbič, Kalčič, Lipovšek, Kalčič. Legitimacije sigurno!

SK Slavija. Drevi ob 19.30 je strogo obvezen članski sestanek v gostilni J. Oblak, Glinška ulica.

TKD Atena. V nedeljo ob 10. strogo obvezen lahkoatletski in hazenski trening.

SK Reka. Jutri ob 7.30 morajo biti na igrišču Ilirije: Torkar, Petrovčič, Kokalj, Korli, Rožmanc, Erjavc, Ciuha, Učo, Laznik, Cankar, Čuč, Remškar, popoldne ob 15 pa: Pikič, Bojan, Dane, Nino, Drage, Korli, Nani, Korle, Ane, Zinke, Pino, Kokalj in Petrovčič.

Vremensko poročilo

Številke za označbo kraja pomenijo: 1. čas opazovanja, 2. stanje barometra, 3. temperatura, 4. relativna vlaga v %, 5. smer in brzina vetra, 6. oblačnost 1—10, 7. padavine v mm, 8. vrsta padavin. Temperatura: prve številke pomenijo najvišjo, druge najnižjo temperaturo.

1. septembra

Ljubljana 7, 765.4, 12.0, 83, E1, 8, —, —; Ljubljana 13, 762.0, 22.0, 70, W3, 4, —, —; Maribor 7, 762.7, 14.0, 70, mirno, 4, —, —; Zagreb 7, 763.4, 15.0, 70, WNW2, 10, —, —; Beograd 7, 762.7, 15.0, 70, mirno, 10, 1.0, dež; Sarajevo 7, 767.4, 6.0, 90, mirno, megla, —, —; Skoplje 7, 764.2, 15.0, 70, mirno, 1, —, —; Split 7, 764.9, 19.0, 80, E1, 4, —, —; Kumbor 7, 764.4, 17.0, 80, mirno, 1, —, —; Rab 7, 765.2, 18.0, 60, N1, 0, —, —.

Temperatura: Ljubljana —, 10.4, 24.6, —; Maribor 21.1, 12.0; Zagreb 24.0, 12.0; Beograd 21.0, 13.0; Sarajevo 20.0, 4.0; Skoplje 21.0, 9.0; Split 26.0, 16.0; Kumbor —, 15.0; Rab —, 16.0.

Solnce vzhaja ob 5.20, zahaja ob 18.39.
Luna vzhaja ob 17.35, zahaja ob 1.16

Radio

Sobota, 2. septembra.

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Čas, plošče. — 19: Radio - orkester. — 20: O klanju živali na domu. — 20.30: Koncert tamburaškega sekseta. — 21.30: Čas, poročila. — 21.45: Kuplete poje gosp. Bučar. — 22.15: Trio havajskih kitar z velesejma.

Nedelja, 3. septembra.

LJUBLJANA 8.15: Poročila. — 8.30: Gimnastika. — 9: Versko predavanje. — 9.30: Prenos cerkvene glasbe. — 10: O zakonu za jaščito živali. — 10.30: Bosanski muslimani. — 11: Radio - orkester. — 12: Čas, plošče. — 15: Kmetijska ura. — 15.30: O slovenski cerkvi na radio - razstavi. — 16: Plošče. — 17: Prenos z velesejma. — 20: Pevski koncert ge. Jos. Sivec. — 20.45: Radio-orkester. — 21.45: Čas, poročila. — 22: Prenos z velesejma.

BEOGRAD 12: Narodne pesmi. —. 12.30: Orkester. — 15: Ciganska godba. — 16.30: Narodne pesmi. — 19.30: Godalni kvartet. — 21: Pesmi. — 21.45: Lahka glasba. — ZAGREB 12: Plošče. — 17: Godalni trio. — 20.30: Koncert tamburaškega zbora. — 21.40: Lahka in plesna glasba. — PRAGA 19.05: Prenos iz Brna. — 20.05: Zborovski koncert. — 21.05: Orkester. — 22.20: Plošče. — BRNO 19.05: Slušna igra. — 20.05: Violinski koncert. — 20.55: Plošče. — VARŠAVA 20: Večer lahke glasbe. — 22: Ples. — DUNAJ 9.05: Bachova glasba. — 10.40: Komorna glasba. — 12.05: Simfoničen koncert. — 19.10: Schubertove pesmi. — 20.15: Mešan program. — 22.15: Ciganska godba. — BERLIN 20.05: Operetni večer. — Plesna glasba. — KÖNIGSBERG 19.15: Komorna glasba. — 20.10: Orkester. Plesna glasba iz Berlina. — MÜHLACKER 20: Operetni večer. — 23: Nočni koncert iz Monakovega. — BUDIMPEŠTA 17.15: Zborovski koncert. — 18.30: Orkester. — 19.15: Operetni večer. — 22: Klavirski koncert. — 22.50: Lahka glasba. — RIM 17.15: Vokalen in instrumentalen koncert. — 20.45: Prenos operete.

Jačajte Vaš organizem!

Ako jačate živce, pridobite zopet na moči, energiji in delavnosti. Sodobni človek živi v prilikah skrajne živčne napetosti: depresija, neepečnost, predčasna ohromelost, preutrujenost, sekcualna nevrastenija — so posledice, pod katerimi mnogi trpijo. Med tem je znanstveno dokazano, da ekstrakt od životvorne žleze zdrave in močne živali (»Kalefluid«), vnešen v organizem, regulira notranjo sekrecijo vseh žlez, jača ves organizem in uravnovesi nervni sistem tako, da postane človek zopet jak, aktiven v življenju ter sposoben za delo in borbo za obstanek. Brezplačno pošiljamo detajlno literaturo. Zahtevajte:

Beograd, Njegoševa 5 — Miloš Marković.

»Kalefluid« se dobiva v lekarnah in drogerijah.

Odobreno od Min. Zdr. S. br. 10.537/33. 8864

MALI OGLASI

POZOR, GOSTILNIČARJI IN RESTAVRATERJI!

Obiščite paviljon „H“ na velesejmu.

Tvrdka B. MARINKOV iz Fruške gore, Sremski Karlovci, je razstavila svoj lastni proizvod:

Bermet vino črnino iz Fruške gore.

Vino je odlikovano s prvimi nagradami in zlatimi medaljami na mednarodnih razstavah. Je najboljše zdravilno vino naše zemeljske krogle. Bermet vino nudi tvrdka v sodčkih od 50 litrov naprej. Cene bagatelne, sodi na posodo. Pridite in poskusite Bermet vino iz Fruške gore. Zahtevajte ponudbe od B. MARINKOV, Sremski Karlovci, Fruška gora. 224

Službo dobi

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (1)

Prvovrstno vzgojiteljico z daljšo prakso in brezpogojnim znanjem francoskega ali angleškega jezika, sprejmem k 8 in 6 let starima dečkoma. — Samo prvovrstne naj se javijo pismeno s prepisi spričeval na naslov: Ervin Lovrič, direktor Našičke tvornice, Beograd, Obilićev Venac 15. 25863-1

Frizerko ki zna ondulirati in brititi, iščem. Ponudbe s sliko na naslov: Anton Maračić — Krk, Otok Krk. 25886-1

Trg. sotrudnico izurjeno v delikates. stroki, mlajšo, z znanjem nemščine, iščem za samostojno vodstvo podružnice Naslov pove ogl. oddelek »Jutra«. 25574-1

Dobro kuharico in sobarico zmožni francoskega ali italijanskega jezika, v starosti ne nad 40 let, iščem. Dopise na oglasni oddelek »Jutra« pod »Moj dom«. 26094-1

Trg. pomočnika verziranega v vseh panogah, sprejmem v trgovino mešanega blaga na deželi Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Dobra zanesljiva moč«. 25768-1

Žagarja oženjenega sprejmem za nov venecijanski jarm na 4 liste in krožno žago. Vešč mora biti vseh popravil in se razumeti na lesno manipulacijo. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Nova žaga«. 25765-1

Prodajalko pletninske stroke, iščem za takojšen nastop. Ozira se le na popolnoma vešče v tej stroki, z dobrimi referencami. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »September 1933«. 25900-1

Starejšega brivskega pomočnika izurjenega štucerja sprejmem kot poslovodjo — in **izpomagača** ob sobotah sprejme »Rapid«, Sv. Petra cesta 25. 25949-1

Kavarn. kuharico spretno sprejmem takoj. Aleksandrova 7/II, levo. 26068-1

Vajenci in ke

Učenko staro 15—18 let, sprejmem v trgovino sadja in galanterije, z vso oskrbo. — Cenj. ponudbe s sliko na naslov: Nikolaj Sutalo, trgovec, Tivat, Boka Kotorska. 25861-44

Trg. vajenca z meščansko šolo, s hrano, obleko in stanovanjem v hiši, išče M. Kravanja, Cerknica. 25895-44

Modist. vajenko sprejme takoj salon »La femme Chic«, Šelenburgova ulica 6, I. nadstropje. 25883-44

Trg. vajenca sprejme specerijska trgovina v Ljubljani. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Dobra vzgoja«. 25956-44

Potniki

Kdor išče mesto potnika, plača za vsako besedo 50 par; za dajanje naslova ali za šifro 3 Din. — Kdor sprejema potnike, plača besedo po 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (5)

Iščem poverjenike po vseh večjih krajih. — Znamko za odgovor pošljite na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Kavcija 5000«. 25988-5

Zaslužek

Kdor išče zaslužka, plača za vsako besedo 50 par; za naslov ali šifro 3 Din. — Kdor nudi zaslužek, pa za vsako besedo 1 Din, za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (5)

Pletilja s strojem 10 ali 12, dobi delo. Pismene ponudbe na naslov: Minka Kastelic, Za gradom št. 3. 25920-3

Pouk

Beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. Dijaki, ki iščejo instrukcije, plačajo vsako besedo 50 par; za šifro ali za dajanje naslova 3 Din. (4)

Gosli poučuje bivši učitelj konservatorija. Študentovska ul. 9/I. 25777-4

Pouk v klavirju prvovrsten, dajem po zmerni ceni. Grem tudi na dom — Pčeljakova, Gosposka ulica št. 4. 25280-4

Profesor glasbe poučuje klavir. Informacije v cvetličarni Bajt, Šelenburgova ulica. 25571-4

Nemščina Samo še do 20. septembra imate čas. Jezikovna dopisna šola, Jesenice-Fužine Priložite znamko za odgovor! 25890-4

Strojepisni pouk Večerni tečaj za začetnike in izvežbance. Vpisovanje dnevno od 6. do ½8. ure zvečer. Začetek 5. septembra. Solnina znižana. Christofov učni zavod, Ljubljana, Domobranska cesta št. 15. 26004-4

Esperanto Prijave sprejemam samo le do 20. septembra. — Esperanteka dopisna šola, Jesenice - Fužine. Priložite znamko za odgovor! 25905-4

Pouk v klavirju prvovrsten, proti zmernemu honorarju daje pianistka Jadviga Poženel, Mestni trg 17/II. 26016-4

Knjige

Oglasi trg. značaja po 1 Din beseda; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. — Oglasi socialnega značaja pa vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (6)

»Ljubljanski Zvon« nevezani letniki 1928., 1928., 1929. in 1930. poceni prodam. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 25265-8

Prodam

Oglasi trg. značaja po 1 Din beseda; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. — Oglasi socialnega značaja vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (6)

Otroška postelja lesena, bela, zelo dobro ohranjena, z mrežo in in žimnico naprodaj — Ribič trg 4. 25906-6

Vrtne jagode sorta: kralj Albert, izredno debele in aromatične, 50 sadik za 10 Din oddaja Paljk, Cesta na Rožnik 47. 25946-6

Otroški vozički trielkli, igralni vozički, lepi modeli, nizke cene. M. Tomšič, Sv. Petra c. št. 52. 25991-6

Pudel za trgovino 3 m, dobro ohranjen, prodam. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 25997-6

Železo za betonske ograjne stebriče nudi po polovični ceni Fr. Stupica, železnina Ljubljana, Gosposvetska c. št. 1 26077-6

Perzijsko preprogo lep antičen komad, proda Marija Golob, Gallusovo nabrežje 29. 26045-6

Vagon pločevinastih sodov v zelo dobrem stanju proda Justin Guetinšič, Maribor, Tattenbachova 14. 26048-6

Službe išče

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (2)

Preglednik (poduradnik) fin. kontrole v pokoju, z znanjem slov., hrv. in nemškega jezika, vesten in trezen, išče službo inkasanta ali kaj sličnega. — Prevzame tudi službo kakega nadzratelja ali kaj primernega Naslov pove ogl. oddelek »Jutra«. 25516-2

Dekle ki ima kubarski gospodinjski tečaj, želi takoj službo v Ljubljani. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 25894-2

Dekle pridno in pošteno, vajeno meščanske kuhe in vsega hišnega dela, išče službo Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Pridna in poštena«. 25970-2

G. Th. Rotman:

Nove prigode gospoda Kozamurnika

64.

Lepo nakodrani lasje so bili maboma v plamenih! Preveč se je bila približala svetilki, in vsa mična pričeska je v nekaj trenutkih prasketaje izginila . . . Nič, nič ni ostalo ubožici, razen gole glave. Niti sledu več o nekdanji lepoti!

POTENJE NOG

preneha takoj, ako poškropimo v čevlje nekaj kapljic

eliksira „Stupaj“

1 steklenica Din 20.—.

ORONIT

proti potenju telesa

odpravi neprijetni vonj, varuje obleko in perilo. — Nedosegljivo sredstvo, ki ga potrebuje poleti vsaka dama. — 1 steklenica Din 30.—.

KOLONJSKE VODE

najfinejše specijalne kompozicije: Papillon, Roy, Chypre, Fougere, 202, Tabac, Reve !! Soir de LJUBLJANA !!. — Stekleničica 100 gr Din 20.—.

SOLNČNE PEGE

odpravi naglo in temeljito holandska

mlečna krema

Uporablja se samo ponoči. — 1 lonček Din 15.—.

NEPRIJETNE DLAČICE

z rok, nog, izpod pazduhe itd. izginejo z uporabo

Erbol

praška. — Enostavno, neškodljivo in zanesljivo. — 1 lonček Din 15.—.

ZAHTEVAJTE POVSOD! — GLAVNA ZALOGA: NOBILIOR, PARFUMERIJA, ZAGREB, ILICA 34. — ZAHTEVAJTE POVSOD!

DANES OTVORITEV VELESEJMA „LJUBLJANA V JESENI"

Trgovski pomočnik
poslovodja v mešani trgovini, v večjem letoviškem kraju, z znanjem nemščine in srbohrvaščine, želi premeniti službo, najraje v mesto. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Dobra majša moč«. 25938-2

Uradnica
z večletno prakso, vešča srbohrvaščine, slovenščine in nemščine, nemške stenografije, išče mesto za takoj ali s 1. oktobrom. Ponudbe na: Jugomorse, Beograd, sub »21J«. 25901-2

Samostojna prodajalka
manufakturne in galanterijske stroke, želi mesta, najraje v večjem kraju na deželi. — Dopise prosi na oglas. oddelek »Jutra« pod značko »Jesen«. 25898-2

Mlad trg. pomočnik
manufakturist, želi za takoj kjerkoli službo. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod značko »149«. 25933-2

Gospod
54 let star, želi mesto poslovodje, knjigovodje, ali kaj sličnega v večji trgovski hiši. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »150«. 25934-2

Kuharice, sobarice
vzgojiteljice otrok in dekleta za vsa gospodinjska dela priporoča posredovalnica v Selenburgovi ulici št. 7/I. — Brezposelna dekleta dobe prenočišče. 25950-2

Gospa
srednjih let, dobra in poštena kuharica, išče mesto gospodinje — najraje pri samostojnem gospodu ali kjerkoli. Cenjene ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Nujno«. 25957-2

Mlad fant
močan, vojaščine prost, ki je dovršil štiri razrede realke, sposoben vseh pisarniških del, išče mesto sluge ali skladiščnika. — Ima lastno kolo. Sprejme vsako službo. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Pošten in trezen«. 25947-2

Gospodinja
inteligentna, išče primerno mesto. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Kjerkoli«. 26044-2

Gostiln. kuharica
išče službo — najraje na Gorenjskem. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 26025-2

Avto, moto

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (10)

Elektromotor
220/380, 20—30 Ks., vzamem na posodo, event. tudi kupim. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 25700-10

»Ford«
tovorni avtomobil, za nosilnost 2000 kg, zelo dobro ohranjen, ugodno naprodaj. American Motors, Tyrševa 9. 25993-10

Pod polovično ceno
naprodaj skoro nov osebni petsedežni avto »Fiat« 521, šestcilindrenki, zaprta karoserija, v brezhibnem stanju. Naslov pove ogl. oddelek »Jutra«. 25988-10

Kolesa

za besedo. Oglasi socijalnega značaja po 50 par beseda. Za dajanje naslova ali za šifro 3 Din, oziroma 5 Din. (11)

Damsko kolo
naprodaj na Viču, Cesta na Dobravo štev. 4. 25992-11

Moški bicikelj
dobro ohranjen, kupim takoj proti takojšnjemu plačilu. Kosar, restavracija »Soča«, Sv. Petra cesta. Najbolje osebna ponudba med 12. in 2. uro. 26018-11

Žensko kolo
dobro ohranjeno, kupim. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod značko »Gotovina«. 26006-11

Kapital

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (16)

Zamenjamo
hranilne knjižice Mestne hranilnice za hranil. knjižice Kmetske posojilnice. 25.000 Din. Večje ali manjše vloge izravnamo v gotovini. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« v Ljubljani pod »Izravnava«. 25722-16

Potnik
ki bi posodil 6000 Din za dobo 2 mesecev, potuje lahko 2 meseca brezplačno kot sopotnik. Stroka postranska stvar. Kapital zagiran. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Laetnik avtomobila«. 26070-16

Hranilne knjižice
kupuje in prodaja
M. Jankole
komand. družba. Ljubljana
Aleksandrova c. 4/II
(palača »Viktorija«). Telefon 3052. 25611-16

Hranilno knjižico
Ljudske posojilnice v Celju, z vlogo 30—40.000 Din kupim proti takojšnjemu plačilu v gotovini. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Poput« 25880-16

Kupim

Oglasi trg. značaja po 1 Din beseda; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. — Oglasi socialnega značaja vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (7)

Rabljeno juto
za embalažo, kupi večjo množino Ed. Pišler, Vrhnika. 25908-7

Zložljivo posteljo
čisto in dobro ohranjeno kupim. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 25882-7

Posest

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (20)

Parcele za knjižice
Ljudske ali Kmetske. Battelino Angelo, Ljubljana VII. Alježeva. 227-20

Lep objekt
v centru mesta, blizu kolodvora, obstoječ iz velike dvorane, vrta, raznih skladišč in velikih kleti, primeren za razna podjetja,
in 2 stavbni parceli
ugodno naprodaj. Valjak, Maribor — kino »Union«. 25733-20

Novo vilo
petstanovanjsko, moderno urejeno, z velikim vrtom prodam. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 25605-20

Nova hiša
v zelo dobrem stanju, z lepim razgledom, naprodaj za 20.000 Din. Polovica plačljiva v gotovini, ostalo v knjižicah. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« 25953-20

Oblačila

Trg. oglasi po 1 Din beseda; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din Oglasi socialnega značaja vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. (13)

Trenchoate damske
vseh vrst dobite po zelo nizki ceni — že od 360 Din naprej pri Tomšiču na Sv. Petra cesti štev. 38. 25972-12

Črne predpasnike
(halje) za šolo, dobite že od 35 Din naprej. Velika izbira vseh velikosti. — Tomšič, Sv. Petra c. 38. 25971-12

Zimsko suknjo
črno, srednje velikosti, dobro ohranjeno, prodam. — Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 26021-13

Prehrana

Kdor nudi prehrano plača za vsako besedo 1 Din; kdor išče prehrano pa za besedo 50 par; za dajanje naslova ali šifro 3 Din. oziroma 5 Din. (14) Trgovski oglasi 1 Din

Na hrano
izborno domačo — tudi dietično, sprejme več oseb Ravnikar, Gledališka ul. 7 pritličje. 25968-14

V najem

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (17)

Pekarijo
z inventarjem, oddam takoj v najem proti mali odkupnini inventarja, poleg toplic in rudnika, na zelo prometnem kraju. — Cenj. ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Poleg toplic«. 25902-17

Lokali

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (19)

Brivsko in frizer. delavnico
tik glavnega kolodvora, za 6 ženskih in 4 moških mest, dobro idočo, prodam radi prevzema drugega posla, za 50.000 Din. Potrebno 30.000 Din, ostalo po dogovoru. Kautzman, Zagreb, Tomislavov trg 18 25769-19

Buffet-vinarna
v centru Ljubljane, lepi lokali, z vsem inventarjem zelo ugodno naprodaj proti gotovini ali hranilni knjižici — radi prezaposlenosti. Cikojević, Prešernova 2. 26015-19

Lokal
oddam na Starem trgu 24. 25648-19

Strojno pletenje
dobro vpeljano, v sredini mesta naprodaj radi bolezni. Naslov pove oglas. oddelek »Jutra«. 25914-19

Parno pekarno
novo, že vpeljano, na dobrem kraju v Ljubljani prodam. — Mesečni donos 2000 Din. Potrebno Din 150.000. Naslov pove ogl. oddelek »Jutra«. 25962-19

Vinotoč
na zelo prometni točki v Ljubljani odda Realitetna pisarna Grašek, Masarykova 12. 25986-19

Lokal
in sobico poleg oddam za 450 Din mesečno. Naslov v oglasnem oddelku Jutra 26062-19

Les

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (15)

Bukova drva
suba, 1 m dolga, 24 prm, postavljena na dom v Ljubljani, kupim. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Bukova«. 25904-15

Dijaške sobe

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro 3 Din. (22)

Dva dijaka
sprejme na stanovanje Franc Černivec, Gradišče št. 14, dvorišče — levo. 25965-22

Dve dijakinji
sprejmem po zmerni ceni v dobro oskrbo v sredini mesta. Pomoč pri učenju. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 25823-22

4 dijake
sprejmem na stanovanje po 100 Din mesečno. — Vodovodna cesta štev. 5. 26002-22

2 mlajša dijaka
sprejmem v vso oskrbo po zmerni ceni, in vestno nadzorstvo. Gosposka ul. št. 10/I, levo. 26007-22

Dijaka (injo)
sprejmem v zračen, solnčen kabinet, po zmerni ceni, pri operi. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« 26071-22

2 nižješolca
sprejme na stanovanje in hrano uradniška obitelj. Cena 400 Din mesečno. — Maribor, Magdalenska ul. št. 68. 26057-22

2—3 dijake
srednje tehnične šole, poceni sprejmem v veliko sobo. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 26042-22

Dva dijaka
z vso oskrbo, ali brez hrane sprejmem po nizki ceni v Ljubljani — Podrožnik, cesta XII štev. 5. 26010-22

Boljša trg. obitelj
sprejme eno ali dve mlajši dijakinji v vso oskrbo. Sever, Gradišče štev. 14/I. 26028-22

Dva dijaka (inji)
boljše rodbine sprejmem v res prvovrstno vsestransko oskrbo. Soba solnčna in lepa, center mesta, skrbno nadzorstvo. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 26029-22

Dijaka
sprejmem v popolno oskrbo. Lepo, zračno in mirno stanovanje, strogo nadzorstvo in pomoč pri študiju Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 26031-22

Dijaško stanovanje
lepo, v sredini mesta, z zajtrkom, pranjem perila, razsvetljavo, kurjavo in postrežbo 220 Din mesečno Čevljarska ulica 2/III — zraven Juročevega trga. 26032-22

Dva dijaka (inji)
sprejmem na stanovanje z vso oskrbo, ali brez. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 26019-22

Mlajšega dijaka
sprejmem v bližini druge državne gimnazije. Naslov v oglasnem oddelku Jutra 26074-22

Dijaka (injo)
prvošolca sprejme učiteljska rodbina na hrano in stanovanje v solnčno sobo Kopalnica, skrbno nadzorstvo, pomoč pri učenju, francoščina, nemščina, s spremstvom v šolo, zmerna cena. — Knezova 37/I. 26075-22

Dijaka
sprejme boljša rodbina v dobro oskrbo. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 26076-22

2—3 dijake
sprejmem v veliko, zračno sobo, blizu pošte. Vestna cela oskrba. Zmerna cena. Naslov: A. Hutter, Gajeva ulica 3/II, tik nebotičnika 25773-22

Mlajšo dijakinjo
kot sostanovalko z vso oskrbo sprejmem v bližini obrtne šole in liceja. Klavir na razpolago. — Napoleonov trg 4. pritličje, desno. 25637-22

Dijake
sprejme učiteljska družina Strogo nadzorstvo, center, najmodernejši komfort in nizka cena. Naslov v ogl. oddelku »Jutra«. 25657-22

4 dijake
sprejmem z vso oskrbo v veliko in solnčno sobo s posebnim vhodom — ter
mlajšo dijakinjo
kot sostanovalko. Souporaba klavirja. Napoleonov trg št. 4. pritličje. desno. 25636-22

Dijake
sprejmem v lepo solnčno sobo z dobro hrano in oskrbo, v bližini I. državne real. gimnazije in obrtne šole, po zmerni ceni. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 25633-22

Dve dijakinji
učiteljišča ali srednjih šol sprejmem v mirno in solnčno sobo z vso oskrbo. — Gregorčič, Krekov trg 10 II. nadstr., hodnik, levo. 25553-22

Mlajša dijaka
sprejmem po nizki ceni na stanovanje v veliko, svetlo in zračno sobo na Miklošičevi cesti štev. 6/II 25446-22

Dva dijaka
sprejmem z vso oskrbo na stanovanje na Gallejevi št. 234. 25654-22

Za mlajšega dijaka
iščem stanovanje z vso oskrbo, po mogočnosti z instrukcijo — pri boljši družini v Šiški. Ponudbe na oglasni oddelek Jutra pod značko »Miren dijak« 25913-22

Dva dijaka
sprejmem v vso oskrbo. Klavir, jeziki, nizka cena Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 25954-22

Dva dijaka (inji)
iz boljše hiše sprejmem v vso oskrbo v Beethovnovi ulici 15/III, desno stopnjišče, vrata 14. 25942-22

Dva dijaka (inji)
sprejme boljša družina. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 25935-22

Dijaka
sprejmem v vso oskrbo, k sinu šestošolcu — nasproti poljanske gimnazije Naslov v oglasnemo oddelku »Jutra«. 25936-22

Dva boljša dijaka
sprejmem v čedno in pripravno sobo. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 25921-22

Dva dijaka
vzamem na stanovanje z oskrbo, na Miklošičevi c. št. 34/II, levo. 25927-22

Dijake
sprejmem po nizki ceni v vso oskrbo v Jenkovi ul. št. 20. 25916-22

2 dijaka ali gospoda
na hrano in stanovanje sprejme Karič, Celovška cesta 96. 25940-22

Dijakinjo
iz boljše rodbine, sprejmem v vso oskrbo. Naslov pove oglas. oddelek Jutra 25930-22

Dva dijaka
sprejmem na stanovanje in hrano na Bleiweisovi cesti. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 25922-22

Tri dijake
sprejmem na stanovanje in hrano v veliko zračno sobo tik II. drž. gimnazije. — Pouk v nemščini brezplačen. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 25881-22

Dijakinje
v prvovrstno oskrbo z vsemi ugodnostmi sprejme boljša rodbina blizu sv. Jožefa. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 25977-22

3 dijakinje (ke)
sprejme boljša družina po zmerni ceni z vso oskrbo v zračno sobo. Š. S., Križevniška ulica štev. 4/I. 25978-22

Dijaka
nižješolca, sprejmem na hrano in stanovanje k sinu petošolcu po zmerni ceni. Soba je čista, solnčna in prostorna. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 25980-22

Nižješolca
sprejmemo na stanovanje k nižješolcu (odličnjaku), z vso oskrbo. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« 25960-22

Dva dijaka (inji)
sprejmem na stanovanje z vso oskrbo, v separirano, zračno in čisto sobo. Cena zmerna. Miklošičeva c. št. 16/IV. 25976-22

K dijaku
poceni sprejmem dijaka v vso oskrbo. Mirna, svetla in separirana soba, nemška konverzacija ter brezplačna pomoč pri učenju. Stari trg 26/III. 25967-22

Dijake
sprejmem na stanovanje v bližini srednje tehn. šole. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 25975-22

Dijake (inje)
na dobro hrano in stanovanje za 400 Din mesečno sprejme Žmavc, Tržaška cesta 24/I. 25984-22

2 odrasli dijakinji
sprejmem v popolno oskrbo. Stanovanje moderno s kopalnico. Klavir brezplačno na razpolago. Cena zmerna. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 25963-22

Tri dijake
v dve lepi sobi z vso oskrbo, v bližini obrtne šole sprejmem. — Verstovškova ulica 25, Mirje. 26000-22

Dve dijakinji
sprejmem v solnčno sobo, z dobro oskrbo, v sredini mesta. Klavir. Stari trg št. 2/I, desno. 25985-22

Stanovanje odda

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (31)

Komfortna stanovanja
dvo-, tri-, štiri- in petsobna takoj oddam. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 25604-21

Dvosob. stanovanje
z vsemi pritiklinami oddam takoj na Selu. Predovičeva 19. 25912-21

Enosob. stanovanje
s pritiklinami, v visokem pritličju takoj oddam v Zg. Šiška 176 — Špančeva pot (Koseovo). 26036-21

Na Gosposvetski c.
poleg kavarne Evropa oddam 4 pritlične stanovanjske prostore s pritiklinami, v pisarniške namene. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Ugodna lega«. 25943-21

Dvosob. stanovanje
s kabinetom in pritiklinami oddam s 1. oktobrom Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 25919-21

Enosob. stanovanje
oddam majhni družini brez otrok. Naslov pove oglas. oddelek »Jutra«. 25998-21

Dvosob stanovanje
solnčno, takoj oddam mirni stranki na Starem trgu št. 26. 26022-21

Dve stanovanji
triesobno s kopalnico, vsemi pritiklinami in nekaj vrta, ter dvosobno s kabinetom in vsemi pritiklinami oddam s 1. oktobrom na Vodovodni cesti št. 5. 26001-21

Dvosob. stanovanje
v najlepši legi pod Rožnikom poceni oddam majhni družini. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 26041-21

Komfortno stanovanje
visokopritlično, 3 sobe, 2 kabineta, predsoba, kopalnica itd., najlepši položaj mesta ob gozdu, oddam poceni s 1. oktobrom. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 26043-21

Stanovanja išče

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro 3 Din. (21-a)

Dvosob. stanovanje
solnčno, event. s kopalnico, išče čista, mirna in solidna stranka brez otrok za november. Popolnoma nove stavbe izključene. — Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »709«. 25907-21/a

Dvosob. stanovanje
s kopalnico, v centru ali v bližini, ako mogoče v vili, išče z novembrom čista stranka 2 oseb. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Mirne osebe«. 25937-21/a

Dvosob. stanovanje
išče profesor. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod značko »Aga«. 26038-21/a

Stanovanja iščejo
stranke potom Realitetne pisarne Grašek Jože, Masarykova 12. — Hišni posestniki, prijavite! 25987-21/a

Sobo odda

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro 3 Din. (23)

Dve sobici skupaj
svetli in čisti, v bližini gorenjskega kolodvora oddam 2 dijakoma (injama) za 300 Din, event. z zajtrkom. Naslov pove oglas. oddelek »Jutra«. 26037-23

Gospoda
sprejmem na stanovanje na Mestnem trgu št. 5/II. 26027-23

Prazno sobico
oddam v Einspielerjevi ul. št. 21. 25910-23

Separirano sobo
z vhodom s stopnišča, takoj oddam na Gallusovem nabrežju 25. 26023-23

Mlajšega sostanovalca
sprejmem. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 26073-23

Sobo
čisto in zračno, takoj oddam na Miklošičevi cesti št. 15/IV, levo. 25841-23

Lepo sobo
tik univerze oddam. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 25814-23

Veliko prazno sobo
solnčno, event. opremljeno in z vso oskrbo oddam pri Igrišču »Ilirije«. Naslov pove ogl. oddelek »Jutra«. 25515-23

Opremljeno sobo
tik poljanske gimnazije oddam takoj boljši osebi. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 25885-23

Sobo
v Šelenburgovi ulici oddam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 25915-23

Enosob. stanovanje
s pritiklinami oddam s 1. oktobrom v Černetovi ul. št. 14 — Šiška. 25939-23

Veliko prazno sobo
z balkonom takoj oddam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 25929-23

Sobo
oddam 2 osebama. Naslov pove ogl. oddelek »Jutra« 25926-23

Prazno sobo
s pritiklinami oddam s 1. septembrom na Vodnikovi cesti 17, Ljubljana VII. 25952-23

Zračno svetlo sobo
oddam višjemu srednješolcu (ki) realne gimnazije, z oskrbo za 500 Din mesečno Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Marljiv dijak (inja)«. 25955-23

Opremljeno sobo
zračno in solnčno, s posebnim vhodom oddam v Rožni dolini, cesta VI/4. 25979-23

Opremljeno sobico
majhno, v strogem centru mesta oddam z oskrbo ali brez. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 25966-23

Sobo
moderno opremljeno, mirno in solnčno, s separatnim vhodom s stopnišča. oddam gospodu. — Steinmann, Mirje, Marmontova št. 18. 25983-23

Opremljeno sobo
s posebnim vhodom takoj oddam v Rožni ulici 3/I. 25990-23

Opremljeno sobo
solnčno, s posebnim vhodom, oddam blizu učiteljišča. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 25995-23

Opremljeno sobo
mirno in solnčno, oddam 2 boljšima gospodoma ali gospodičnama. Reber št. 7 26008-23

Sobo
lepo opremljeno, s posebnim vhodom, v mirni enodružinski vili za 300 Din takoj oddam. Sredina št. 5 — Prule. 26039-23

Sobo
separirano, s souporabo kopalnice oddam v centru Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 26017-23

Sobo
zračno, separirano, z ali brez hrane, oddam v centru. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 26026-23

Gdč., ev. dijakinjo
sprejme boljša družina na stanovanje z vso oskrbo Stari trg št. 28/III. levo. 26003-23

Opremljeno sobo
s posebnim vhodom, oddam na Taboru 6/I. desno 26067-23

Mesečno sobo
z eno ali dvema posteljama, posebnim vhodom in razgledom na cesto, oddam na Aleksandrovi cesti 7/II, levo. 26069-23

Na Taboru
oddam opremljeno sobo s hrano ali brez. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« 26064-23

Veliko sobo
lepo opremljeno, s posebnim vhodom, v centru mesta oddam. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 26065-23

Lepo sobo
mirno, solnčno, s posebnim vhodom in souporabo kopalnice, nasproti banovine oddam. Vprašati v trgovini na Poljanski cesti št. 7. 26066-23

Kam pa, kam?

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (18)

Vabimo na žegnanje
v gostilno pri Zimovcu, Sp. Kašelj Zalog. Priporočata se Mici in Filip Tornič. 25923-18

Sobe išče

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro 3 Din. (23-a)

Učiteljiščnica
4. letnika, išče s 15. septembrom stanovanje z vso oskrbo in soupornabo klavirja. — Ponudbe z navedbo cene na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Kranj«. 25878-23/a

Slov. drž. uradnik
starejši vdovec, premeščen želi s 1. oktobrom skromno opremljeno sobo 4 × 4, s posebnim vhodom in domačo hrano, v Kolodvorskem ali Kolizej. okraju. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Strogo solden«. 25710-23/a

Opremljeno sobo
majhno in skromno, v centru mesta iščem za takoj. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Mirna 22«. 26005-23/a

Dopisi

Vsaka beseda 2 Din; za dajanje naslova ali šifre pa 5 Din. (24)

Inozemec
išče v svrho skupnih izletov mlado in samostojno damo, ki govori po možnosti francoski. — Dopise prosim na oglasni oddelek »Jutra« pod »Gentleman«. 26033-24

Ženitve

Vsaka beseda 2 Din; za dajanje naslova ali šifre pa 5 Din. (25)

Mlada gospodična
inteligentna, s premoženjem, išče višjega državnega uradnika, v svrho ženitve. Zdravniki imajo prednost. Resne, neanonimne dopise na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Herbst«. 25794-25

Industrijalec
27 let star, prijetne zunanjosti, uglajenega simpatičnega vedenja, dobrosrčen, prijatelj družinskega življenja, z lepim industrijskim obratom — želi znanje z gospodično, ki bi mu prinesla v zakon tudi primerno doto, s katero bi povečal svoj obrat. — Ponudbe na podruž. Jutra v Mariboru pod šifro »Bodočnost«. 26055-25

Glasbila

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (26)

Gramofon
»His-Masters«, skoraj nov naprodaj na Mestnem trgu št. 5/I desno. 25941-26

Stroji

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (29)

Mesarski stroji
novi in malo rabljeni poceni naprodaj. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Mesarski stroji«. 25958-29

Živali

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (27)

Zelen papagajček
je ušel. Oddati ga je proti nagradi na Starem trgu št. 5. 25960-27

Informacije

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (31)

Hirolog-grafolog
V. Timofejev — sprejema obiske med 9. in 12. ter 4. in 6. uro v hotelu »Soče« na Sv. Petra cesti 5, Ljubljana. 25833-31

Obrt

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (30)

Moderniziranje damskih klobukov
po najnovejših modelih. Preoblikovanje 25. Din. — Salon »La femme Chic«, Selenburgova ulica št. 6, I. nadstropje. 25884-30

ČEVLJI ZA OTROKE

Otroci kvarijo čevlje veliko bolj nego odrasli. Zato naj se kupujejo za deco samo naši čevlji res dobre kakovosti.

26/28 D. 65·—

29/30	D. 80.—
31/35	D. 90.—
36/39	D. 110.—
rjavi	+D. 5.—

Zelo dobri čevlji za štrapac, črni ali rjavi R. boks. podplat iz krupona.

D. 38·—

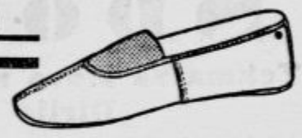

36—41

Telovadni čevlji (sokolski) vel. 31—35 Din 32.—, vel. 42—46 Din 45.—.

Humanik

LJUBLJANA: Tyrševa cesta 1a »Petovia«.
MARIBOR: Gosposka ulica 17.
CELJE: Aleksandrova cesta 1.

8814

Striženje 5 Din
britje 3 Din
Obiščite »Rapid«, Sv. Petra cesta št. 25. Najceneje, brez čakanja in dobro 25948-30

Krznarstvo
Franc Kenk
Židovska ulica štev. 3 — izvršuje po najnovejših pariških in dunajskih modelih vsakovrstna dela po najnižjih cenah. 26072-30

Inserirajte v »Jutru«!

Razno

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (37)

Telefon 2059
PREMOG
suha drva
POGAČNIK
Bohoričeva ul. št. 5

120 HP
PARNI STROJ
VODORAVNO LEŽEČ
(Verboundstroj pat. Schmidt št. 130) z ventilkrmilom (Ventilsteuerung) in kondenzacijo, proizvod Breitfeld, Danek & Co., Praga, zelo dobro ohranjen 8851
UGODNO NA PRODAJ
Interesenti dobe natančnejše informacije pri tt. »Petovia« d. d., Ptuj, Dravska banovina.

Prevzel sem staroznano
gostilno
pri Češnovarju
(Starem tišlerju)
v Kolodvorski ulici v Ljubljani.
Točil bom prvovrstna vina in postregel z dobro ceneno hrano. Sprejmem tudi abonente na hrano. Lep senčnat vrt in prostoren salon, primeren za razne prireditve.
Cenjenemu občinstvu se zahvaljujem za dosedanjo naklonjenost in se priporočam za številen obisk v novi gostilni. 8886
Pepe Lončar
doslej gostilničar pri »Kaplanu«.

Čitajte tedensko revijo „ŽIVLJENJE IN SVET"

krepi kri, živce in apetit!
Odraslim in otrokom!
Za popolno okrepitev otrok 3 velike steklenice, za odrasle 3 do 6 steklenic. — V apotekah pol litra Din 35.—. Po pošti razpošilja laboratorij »Alga«, Sušak. — 3 steklenice Din 110.—, 6 steklenic Din 220.— in eno zastonj, 12 steklenic Din 440.— in dve zastonj
(Odobreno od min. socialne politike in nar. zdravja S. Br. 4787 23./III 1932

ZAHVALA

Za vse dokaze iskrenega sočutja, ki sem jih prejela ob smrti mojega prerano umrlega soproga

Valentina Ladiha

železniškega uradnika

se tem potom vsem najiskreneje zahvaljujem. Posebno zahvalo izrekam pevskemu in glasbenemu društvu »Sloga«, vsem darovalcem prekrasnega cvetja in vsem, ki so mojega nepozabnega soproga spremili na njegovi zadnji poti.

ELA LADIHA in ostalo sorodstvo.

8862

Urejuje Davorin Ravljen. Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek. Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. Vsi v Ljubljani.